

N O R T A M O

MERIPURAKOJ

JA

MAAMYRI

W . S . O . Y

MERIPURAKOJ
JA MAAMYRY

HJ. NORTAMO

MERIPURAKOJ
JAMAMYRI

USSI
RAUMLAISSI JAARITUKSI

PORVOO
WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖN
KIRJAPAINOSSA PORVOOSSA 1925

REHOBOTH.

I.

Ol lauande aamu syysmarkknatte edelisell viikoll. Ei se oll viimis lauanda eik stää edelisenäkkä, muttko siit o jo herra mond vuatt aikka, niingo siitäkki ymmärrätt, ett Korpplaište handelsman, gon gans ol sähi-semäs suuren doriväe joukos, kauppas Vuatla Lasola isänällk kolmkkymend ja viis penni naulast voit, vaikkei Lasola enemppä pyytänykkän go nelikymend penni.

— No, Lasola, tydyttäkk kolmenggymmentte viitem bennihi, taikk jätetäng koko kauppa? Korpplaište handelsman viime sanos ja kääns ittes pualimittem boispäi, niingo hän olis lähtö uhamn.

— En dyd, vaikk talo menis.

Korpplaište handelsman dul taas likemäks Lasolan guarma ja rupes selittämän, gui huano aja ny ova ja ett huanoma aja ovat tulos ja ett voihind vissi laske viäl viittengolmattpennihingi naula pääll ja ett — — —

Ei Korpplaište handelsman gerjennt tällk kertta sem bide-mäll litaanjasas, sillett nyt tul se ijangaikkinem bilattem buhuja ja jekun dekki, voogmestar, lengihin, giäppas voipytyyn Gorpplaište handelsmannin gädest, ott pikkusormes päähä voingokkrem, bist se

suuhus, maiskuttel huulias ja sanos: »Jaaha, Lasola, tämä o hyvä voit. Mnää kuuli, ett snää pyydä nelikymmend penni naulast ja se ei ol lainkkam bali. — Kuule, mnää otan goko tämän bytylise ja maksa snuulls se nelikymmend penni, josas takka, ett se piissa mnuull ja mnuu muijallen jouluhu saakk.

Siin olisi moni muu jäänns suu auk seisoma, mutt Lasola oliki semnem boik, ett se ymmärs ain glaarat ittes ja vastas: »Juu, kyll mnää sen dakka, ett se teill joulu astikk piissa.»

— Tahdoisi mnää tiättäk, kuit tes sen dakkama uskalatt menn, Korpplaiste handelsmam bist välihi.

— No, miksen uskalais, Lasola sanos. Ko vaa voogmestar ja häne frouas syöväs stää voit se jälkke, ett se piissa jouluks, ni se piissa.

— Nii juur. Semne yksingertane jutt se o, voogmestar lisäs siihem buhesse. — Mutt es snää taed viäläkkä saad stää päähäs, kuis selv se jutt o. Ja ko nii o, ni om baras, ett es seot ittiäs lainkka näi viissatte miästem buheihi.

— Kuka täsä toisem buheissihi ittes seottann o? Ja toisen gaupoihi. — Ei kukka muu ko snää. Mutt tiädäks, mitä siit seora, jos mnää haasta snuu oikkeutehe? — Ja snää es otakkan dota voipytty. Mnää sen gaupois ole oll ja snää es saat tull mnuu häirittemän gaupandeosan. — Tänns se pytt ja vähä jouttu sittengi!

Korpplaiste handelsman garas pytyn doissen gorvahan gii ja meinas nytkäst se voogmestrin gädest, mutt voogmestar ei hellittänykkän, go sanos, ett hän se voi osta.

Ja nii äijäs sitt venutivas stää voipytty kumbiki haaralles ja haukusivat toinen doissias. Siint tliiva

molempatte vanhas synnik kuuluvillk koko sills suurell joukoltt toriväkki, ko vähitellen gokkonus Lasolan guarma ymbärs stää komelja kuulema ja kattoma.

Voogmestar, ko semne liukaskiälinen miäs ol, voitom bäähl ol siins sanasodas, vaikk Korpplaiste handelsmannill olikim bali enemä synnej esill vedettävän riitveljes niskoill. Ja kon Gorpplaiste handelsman sitt viime rupes härnämä voogmestri yhdest vanhast rakkaudejutust, ko ol päättynn hyvi nolost voogmestrill ja jost kaupungis kohisti hyvim bali siihe aikka, ni voogmestar suutus ja sanos: »Kuule, snää puhele, niingon es snää olis oikee herell viäl. Es snää taed tiättäkkä, ett auring jo nouss o. Ja tiädäks snää ylipäätäs lainkkan, gui auring laske ja kuis se nouse? Annast mnää näytä se snuull.»

Yhtäkki voogmestar siäppas voipytyyn Gorpplaiste handelsmannin gädest, anno se Lasolallt, tartus toisin gäsin Gorpplaiste handelsmanni niskaha ja pyhkäs toisin gäsi riitveljes kasvoj alaspäi hiusrajast leukkaha saak. — »Näi se laske» hän sanos sen dehdesäs, »ja näi se nouse» hän jatko, ko häm byhkes ylöspäi Korpplaiste handelsmannin daulvärkki nii rajust, ett handelsmanni nokk ol vähällt tehd föli juurines päevines ja rupes spruuttama vert.

— Tämä snää kadu viäl, Korpplaiste handelsman huus, pyhkes toisin gäsi nokkatas ja heritt toist nyrkkiäs voogmestrill. — Oikkeuttehe snää täst viäl joudu ja todistajoist ei mnuull ol Jumalan giitos puutett. — —

— Te näitt sen gaikk. Pankka visust miälen, hyvä ihmsek, kuik kaikk tämä tapadus ja kummost evervaltta tua voogmestri raat o mnuullt tehn.

Se sanottuas Korpplaiste handelsman läks mene-
män gotti ja juttel joka ihmsellk, ko händ vastan dul,
kui hänen gäynn ol ja sanos, ettei enä ol väärtt ke-
nenkkä mennt torill, niingauan go voogmestar anneta
löysänk kulkki.

Mutt voogmestar ol niingo muin miähin vaa,
anno Lasolam bunnit voi, makso se ja läks voipytt
kädes muit kaupoj ja uutt jekku tekemä aavistamat
lainkka, mikk harmi ja solkknas siit häne ja Korpplaiste
handelsmanni välisest jutust viäl pit tleema ja valla
sivulisill ihmsill, eritengi Efraimssonin Gyärillk, ko
ol vanhimppi merimiähi kaupungis.

II.

Korpplaiste handelsmannis ol todestakki niim
bali intti, ett hän haast voogmestri oikkeuttehe väki-
vallast julkisellp paikall ja kunnjaloukkauksest. Sil-
laill oikke. Ja kivust ja kärsimisest ja verehen dah-
rituist vaatteist hän gans lupas haastesas pyyttäk
korvaust.

Todistajaks hän haast pualen dušina ihmissi,
niitte joukos Efraimssonin Gyäri.

Nii händ. Ja ny istus sitt Efraimssonin Gyär
Koppla salis — hän omist sillon Gopplan dalo —
pöydä viäres akkna all ja ajo parttatas. Ol näättäk
maananda päev siink kell kahdeksa nurkis aamuste ja
kymmneld hänem bit olema raastuvas todistamas
Korpplaiste handelsmanni ja voogmestri välises jutus.

Hän ol oikkjastas hyvi miälisäs siit, ett hän ol
pääss todistama siin jutus, sillet hän ol jo kaua aikka

fundeerann lähti maistraattihi valittama stää, ett Kriipi-oja vesi kovemills satteillk kokkonus hänen gadun gulmahas, nii ett häne ol valla mahdotom bääst Vanhan girkon gadull läpi se vesilaimiskan, go siihe heijä nurkkahas synnys kovemills satteill ja ol ainane rist syksyin, geväsin, go vede oikee vallallas oliva.

Hän ol sendä näihi astikk jättänns sikses se maistraati reisu, ko hän ol saannk kuull, ett jos hän siit asjast valitta, nii maistraatt toimitta syynim baikall ja sitt hän saa lunastap protokollam brotokollam bääll eik stää vikka lopuldakkan gukatiäs korjatuks saad. Sillett kyll Kriipi-oja pualias pitä, ihmse meinasiva.

Mutt nyk ko häne muutongin däydys menn raastuppahan dodistajan, ni hän ol fundeerann asjas siihe reedaha, ett hän samallk kerrallt teke se valitukse siit Kriip-oja vedest ja teke se semsellt tavall, ettei maistraatt pääs hänells siit protokollu kirjottama. Hän ol stää asja ajatell nii harttast, ettei hän muistann muijalleskan goht sanno, ett händ todistajaks oltti haastamas. Ja ko hän hetke jälkkembäi huamatt, ett olis mar siit sopinnk Kristiinallekki ilmotta, ni hän meinas samas ittekselles, ett pahustak niitte vaimihmisten darvitte kaikk asjat tiättät täsä mailmas. — Nii, ja kyll mar se sen diättäs saa naapri ämmväeldäkki, hän lopuks päätt.

Niingo se saiki sen diättä jo pari tiima se jälkken, go stast¹ ja poliis olivat lähtennt tiähes haasten doimitettuas. — Nii händ, tiättä oikeen Gristiina se sai ja näris ja möyhäs joka päev, kui Efraimsson viättä

¹ Stast = kaupunginpalvelija (ruotsalaisesta sanasta stads-tjenare).

nii huano elämä, ett hän ai joukkon gäsketä raas-tuppaha sakko saama.

Mutt ei Efraimssonin Gyär tiättos pistänns sem-sist puheist, ol vaa niingo ennengi ja anno Kristiina jahnat vanha virttäs.

Sillaill oikke. Ja ny ol sitt se päev valjennk, ko se jutum bit tleema esill ja, niingo sanott, Efraimssonin Gyär istus ja ajo parttatas, ett hän olis ihmiste näkönen, go hän nii juhhalissen doimituksehe mene. Semnem biän ymyrjäinem blakkarpeil hänell ol edesäs pöydäll ja pahast hän hirvittel, ko veitt ei oikken dahtonns saad urakka hänem bualenduuma-mittasest parrasängestäs. Saadakses kaikk rypyk kasvoisas suaristuma hän välist pullist poskes, nii ett hän ol jämt se engelin guva näkönen, go häne raamatusas tuamiopäeväm basuuna puhals ja ai joukko hän guljett kiälembäätäs suupiälette ja huulitte all, nii ett veitell ol niisäkki säseris paikois siljä tiät edesäs. Ja jos Kristiina, kom beräll huanett toimittel askreitas, tul vaa syllängim bäähän Gyärist, ni hän huus: »Koi-tast vaan dull siihe nyhjäsentä mnuu, nii ettän leikkän däsä viäl kurkkum boikk kesken gaike!»

— No, en sunkka mnää snuu tämse matkam bääst pömbätyks saa, Kristiina koitt pualusta ittiäs.

— Es sunkka, mutt pahusik sen diätä, kosk snää tryykkät tänn mnuun gimppuhun. Snää kos semnen grohelo ole.

— Ittes krohelo ole.

— Kyll mar vaa snuu miälestäs, mutten muite.

— — — Jaaha, otast mnuun girkkhattun har-kust ja harjast se oikke hyväks.

— Snuun girkkhattus! Pahustak snää sillt tee? Ny o maananda päev. — — Snää taeda oll viikkvillis.

— Huals snää siit, muttkom ban asja liukkast käymä vaa.

— Älä luulekka, ett niit niim bannan gäymä. Mnää en meinp pikkusormian goukistas snuu hyväkses, ennengoš sano, mihi snää ny oikke mene.

— O se nys sendä oikken gamala, kon deill vaimihmsill o annett semne luand, ett teijän däyty kaikk tiättä. — — Kas nii, ny mnää leikkasi ittiän jo huulehen, go mnuun däyty gesken dämä säserän doimituksem bauhat snuun gansas. — Kat nyk, kui verilendä. Kuis snää luule, ett mnää taeda menn maistraati etten, go veri mnuust näi spruutta!

— Vai nii, vai oikkeuttehe snää joudu. Vai o se snuu asjas tänäpä edes. — Juapnesakkok o jällk kysymykses?

— Jällk kysymykses! Oleng mnää niit juapne sakoj nii usse saann? — En ole saannk ko yhde ainoa.

— Stää o siinäkki enemmän gon gylliks ja usseve niit olis, jos es olis toimittann ittiäs nii hyvi väleihim boliisitten gans.

— Soo, vai nii. — Kuule, lakk ny jo jahnamast taikk mnää suutu. — — Perhan sendä, siint tul toine haav. — Mutt ong ihme, ko snää kiukuta mnuu nii, ett mnuu joka paikkan värise. Kuule, mnää sano snuull ny, ett jos es snää lakk, ni mnää leikka itten vallam balasiks ja mnuun däyty jättäk koko reisu; en saat todistajam balkkatan, muttko sakko viäl poisjäämest. — Es snää tiättävästengä olk kuull, ett sakko siit tlee, konei olt todistamas sillongon dodistama haastett o. — Nii, mitä te ämmäs semsist mittän

diädäisitt. — — Kas nii, ny mnää tlii sitt sanonnuks, mitä varte mnää oikeutte mene. — — Ong snuu miäles ny hyvä, kos sai mnuu narratuks se sanoma.?

— Ei, ei mnuu miälen ol hyvä. Ei ol mikkän gunni ihmsellk, ko hän joutu lakituppaha. Mnää ole näi vanhaks elänn, eng ol viäl koska lakituppa sisäpualeld nähn.

— Vai nii, vai ei olk kunni, vaikk miäs todistajaks kelppa. — — No, ny o Jumalan giitos part ajett ja mnää saam bann veitten gorjuhu eng ol enä hengevaaras täsä snuun dähtes. — — Vai o snuu miälestäs häppi, ko oikeuttehe joutu todistajaks. — — No nii, snuull o snuu järkes, mutt mnää sano, ett se on gunni ja semmost kunnja ei osotettakkan gaikill. — — Silailll oike ja o mnuulls sitt muutakki asja maistraatillk, ko mnää toimita samallk kertta. — — Annast tänns se hari. Kamalan domune ja kuatonen dämä mnuu must ponksuunjakkun ny ongi.

— Tosa o hari ja tosa o snuu hattus. — Vai o snuull muutakki asja maistraattihi. Olis mar oike lyst tiättä, mikä se muu asi o. Mutt mnää annaisi jo edeldkätt snuulls se neovo, ettes ruppeis lainkka iisuttleema siäll oikeudes muist asjoist, muttkon dulsik kottik koht, kos olet todistukses toimittann.

— Nii ja se snuu neovos ei kelpp mihinkkä. — Kuule tykkäks snää, ett kaikk o niingom bitäki oleman, gon Kriipi-oja vesi pyssä tähä meijä nurkkaha, nii ett saa kahlat polveijas myäde vedes, jos Vanhangirkon gadullt tahto menn?

— En, em mnää tykk, ett se oike o. Kuingast mnää niin dykkäisi? — Mutt snuus ei taed oll miäst stää asja paremaks saama.

— Oleks viss siit? — — Älä hual olls sendä. Ei ol tiätto, vaikk mnää toimitaisi maistraati avaman gaupungin gustanuksell ojam bisi Vanhagirkongattu ja sitt mejän gatu on guiv niingo — — niingom Bunane meri sillon go israeli lapses sem boiki marsesisva. — — Semne miäs mnää ole.

— Nii snää luule, mutt paha mnää pelkkä, ettes snää stää toime saa. — Jaa-a, olis mar oikee siunatt asi, jos tua vesi saadais pois täst meijä nurkast.

— Saada se. Mutt viissast siint täyty menetell. — Nääks, jos mnää mene maistraati ette ja sano: »Korkk-jast kunnjotett maistraatt ja raad, mnuu nöyr pyyndön olis semne, ett kaevetais oja pisi Vanhangirkongadu syrjä, nii ett Kriipi-oja vesi laskis pois eik jäis makkama mnuun dalon nurkkihi», ni mitä snää luule, ett maistraatt siihe sanois?

— En mittän diäd. — — Nii, mitäst vissi maistraatt mahdais sanno?

— Kas nii, siinä ny nääk, kui vähä snää näit asjoi ymmärä. — — Yhdeksäng se kell siällp peräkamaris hakka? — — Jaaha kyll mnuulls sitt viäl aikka o. — — Es snää tiäd stää ko merkk, mitä maistraatt siihe sanois.

— Mistäst mnää sen diädäisi —!

— Sillaill oikee. Mistäst snää sen diädäisi. Nii händ. Ei snuu järkes ulet niim bitkälttä, mut nääks mnää tiädä se.

— No, mitäst maistraatt sanois sitt?

— Tuastis mnuullk kupp kaffet lissä. — — Jaaha mnää selitä sitt snuulls se asja. Nääks, maistraatt ei sanois yhtikä mittän, go ruppeis kirjottamam brotokolla ruatin giälell. Ja siinp protokollas olis sitt pitk

ramariikk siit, ett sinä ja sinä päeväns siin ja siink kuus ja tänä vuant tul maistraati ette merimiäs Kusta Efraim Efraimsson, ko omista Kopplan dalo numra se ja se siin ja siink korttlis Rauman gaupungis ja valitt, ett Kriipi-oja vesi kokkondu hänen dalos ette. Sil-lailill oikke siinp protokollas sanotais ja sitt pali muut jaaritust viäl, niingo semsis papereis pruukata ja viime siins sanotais, ett tämä Kusta Efraim Efraimssonim byynnöm bääll maistraatt päätt pittäs syyni oikkem baikall.

— No, mutt tämä olis kaikki peräte hyvä. Sillo maistraatt sais omi silmi nähd tämä surkkeude.

— Vai nii, vai hyvä se olis snuu miälestäs. Mutt annast, ko mnää juttlen, guis sitt käveis. Nääks ensiksikki maistraatt lähetäis tuam brotokollan, go se mnuum byyndöm bäällt tehn olis, mnuull ja mnää saisi maksas siit koko jouko raha. Ja sitt ko maistraatt olisi käynnt täällk kattomas tota vesilaimiska, ni mnää saisi maksa hyvä joukon daas se vaevast. Ja sitt maistraatt menis oitis raastuppaha ja kirjotais viäl pidemäm brotokolla ja juttlis siint, tiättvästengi ruatin giälell, mitä kaikki se meijä nurkis o nähnk, kukosist ja kanasist ja mukuloist alkkate, ja mnää saisi jäll maksas sem brotokolla ja sitt maistraatt tekis päätökses asjas ja kirjotais siitakkim brotokolla ja mnää saisi maksas sengi. Ja siinp päätöksesäs maistraatt sanois, ett ei tee yhtikkä mittä, vaikk Kusta Efraim Efraimsson hiukan glohjaki vedes, kosk hän vanh merimiäs o ja neovois mnuu valittama maaherrall, jos en mnää tydyis maistraatim päätöксеhe ja mnää olsin diättvästengi nii suuttunn, ettän valitaisi ja sitt mnää saisim bitkäm brotokolla maaherrald ja sitt

maistraatt ja maaherr ruppeisiva yhdes stää asja sortteerama ja kirjotaisivap protokolli niim bali kongerkeisivä ja kaikk mnää saisi maksa.

— Siunakko sendä! — — Muist ny vaan, gos sinn raastuppaha mene, ettes puh yhtikä sana koko Kriipi-oja vedest. Jumal varjelkko meit heijäm brotokollistas.

— Jaa-a, siinä sanosikki oikken dotude sana. Jumal varjelkko meit protokollist, sillett oikken gamal parsell semnem brotokoll o. Kos kerra yhde saa, niin gyll snuullp pia heit on goko sylyline. Semnem brotokoll o nääks paheve sikimän gon gärväse mätäkuus. Ja tyyrist karja se o, semnem brotokollkari. — — — — Nii ett kyll oikke niin dosi on, gos sanosi, ett jumal meit protokollist varjelkko.

— Jaa-a, kos ny vaan daedaisi ollp puhumat tost meijä rapakostan siäll raastuvas. — Muistaks ny vaam bittäs suus kii.

— En. — En yritäkkä. Mnää puhu siit asjast, mutt puhungi nii viissast, ettei hep pääs meillp protokolli kriipustleema. — — Nääks sill o ero, kui asi ajeta. Se ajeta hullust taikk viissast. Mutt mnää meinangi ajat tämä asja viissast ja sitt hän ihme o, jos em mnää tota vesilaimiska meijä nurkastan saa hävitetyks.

— Millaillast snää sitt meinas stää asja aja?

— Kas nii, nys snää tahdoisi viäl sengin diättäk, kos jo ole narrann mnuu melkken gaikk salasuten ilmoittama. Mutt ny mnää sanongi stopp ja snää saat tyttys siihe. — — Katost, ko meinas unhattas silkin gaulastan. — Sidost snää se nuaremakses mnuun doppihin.

Kristiina sidos silkin Gyärin gaulaha ja ko se ol teht, niin Gyär vet ponksuuni ylles, paino kirkkhatum bäähäs, kattel peilihi ai joukko ja sanos vihdo viime: »Hyväst nyk Kristiina. — — Mitä snää meinak keittäp pualpäeväks?»

— Halastuj peruni ja lamppaliha. Ja vellinkki pääll.

— Vai nii, olis oikee vahing, jos em mnää kerkeis pualpäeväks kotti. Mutt kyll mar siäll oikeudes pali yli yhde viivytä. Pidäk kaiketakki sendä snää rua mnuull lämmjän, josan jouduisi viipymä.

— Pidän gaisetakki. Olekkostis koska ilma laijst ruakka jäänn, muttko silloin gos ole voorkausräkningill oll hummamas, nii ettäs ole ruakaski unohttann? Kyll mnää vaa askreistan murhem bidä, nii ettei snuun darvitt ittiäs niihi seotta. Kos vaam bidäisi yht hyvä murhett omistas — — Nii, ja olsi vallah buhumat Kriipi-ojast ja tost vedem baismuksest meijä nurkasan.

— Kyll mnää tiädän gosk om baras puhhu ja kosk om baras pittäs suus kii ja toevoisi, ett snääkin diädäisi se yht hyvi. — — Jaaha, ja hyväst ny.

III.

Efraimssonin Gyär men suara päät raastuppaha. Hän giipes toisse voovinkkihin goht, sillett hän duns hyvi sen dalom baika. Ei hän oll ensimäst kertta tämsill matkoill. Ei oll, Herra nähkö. Hän ol eläisäs oll usseman go yhden gerra oikeude edes, joskus päällkandajanakki, mutt ussemitte sendä aldvastajant taikk

todistajan. Ja hyvä tutt hän ol stasti, vanha Limberin gans, ko sitt sai soutamisest kättehes rako ja siit veremyrkytykse ja kual parin golmen diima sisäll. Sillaill oikke, valla hyvi hän duns Limberi, sanos hyväm bäevä hänell ja istatt toolills siihem biäne huanehe, mihi ensimmäiseks tullan, gon drapu loppuva. Hetke aikka hän siink kattell ymbrilles ja nyökkäs päätäs tutuill ja kurkist oikke hän viime siihe salihingin, go o idämbualells siit piänest huanest. Siällk kävel fiškaal kultasillk knapeillk koristetus jakusas ettit takasi voogmestrin gans ja naureskel voogmestri hullutuksill. Mutt ovembiäles kakluunim bualell istus Korpplaiste handelsman ja ol hyvin giukkuse näköne eik oll ihmekä — ajattel Efraimssonin Gyär, ko ylene syyttjä, jong sendäm bidäis torirauhastakki murhett pitämä, noi hyvis väleis ol syytetyn gans. Mutt ei Kyär siink kaua semssi asjoit fundeerat saanns, sillet ny huus Limber kovall äänell, ett jos jolla o maistraatill jottam buhelemist, ni sais astus sisäll maistraati ette.

— Ongost vissi nii, ett ne maistraati asjas sortteerata ens? Efraimssonin Gyär silloin gysys Limberild vissemäks vahvudeks.

— On gyll se asi semne. Siin järjestykses oikke me ne ole mailma alust andann menn. Nii ett josas jottan dahdo maistraatild, ni menk koht tua Lemsä jälkken, gom byytä saad rakenttat talo sinn myllyls viäre.

— Oi nyp pahapolv sendä. Olis oikke mnuull asja maistraatill, mutt mnää meinasi sannos se asjan sitt koht, ko mnää todistuksen ole andanns siink Korpplaiste handelsmanni ja voogmestri välises jutus. Sillaill ei

siins sitt olis pelkko, ett he lykkäisivä mnuullp proto-
kollan gättehen jongu ajan dakka, niingo heijän dapas
o. — Nii, ett kyll mnää jätä se mnuu maistraati asjan
siks.

— Ei se luanist. Maistraati asja oteta ensmäiseks
taikk ei lainkka. — Kas niin, dosa tlee Lema jo takasi.
Lähd nys snää voorostas ja vähä liukkast sittengi.

Ymmärtä se, ettei siinf fundeeramishehe sitt
aikka oll ja ennengon Gyär ol oikke selvills sitt, kuik
kaikk ol tapattunn, ni hän seisos pitkäm böydäm bääs.
Siin ol raamatt häne edesäs ja papereit koko roukki
ja toises pääs pöyttä istus pormestar must kultasillk
knapeillk koristett jakk hänelläkki yll ja pöydä siullt
toisellp puallp pormestri istus Redarstaadi herashöö-
ding ja toisellp pual suutar Berglund.

Ne herras siällt toises pääs pöyttä keskustliivak
kesknäs eik ollt tiätvännäs Efraimssonin Gyärist, nii
ett Kyär jo katos ymbrilles ja fundeeras lähti liässuhu.
Mutt ko hän samas muist, kui rehvakkast hän ol
luvannk Kristiinallp pannt tämä asjan gunttoho ja
ko häm bäällsem bätteks huamas, ett Limberiki ol
tulls sisäll hänem beräsäs, ni hän garas luandos ja jäi
niingo jäikim baikalles seisoma.

Eik kestänykkä sitt enä kaua, ennengom bormes-
tar kysys häneld, kuka hän o ja mitä asja hänell o.

— Gustaf Efraim Efraimsson mnää oikkem babin-
girja jälkke ole ja Kopplan dalo isänd, merimiäs. — —
Nii händ, merell ole enimästen goko piäne ikän oll.

Se sanottuas Efraimssonin Gyär löi suus lukku,
nii ett hampak kalativa ja rupes kattlemam bisi seini.

— Jaaha, ja mitäst asja Efraimssonill olis? por-
mestar kysys, kon Gyär vaa jatko vauhkottelemistas.

— Semmost asja mnuull olis — — ohhoh, näätäk nyk, ko unhotin giiruisan ottak klossi suustan — Kyär vastas, pist tupakklossis liivimblakkrihis, funderas hetke ja jatko: — Semmost asja olis, korkkjast kunnjotett maistraatt ja raad, ettäm byydäisi luvu saad ruvet kalastama siin meijän dalo nurkas, ko siin o oike semne järvengaldane näi sattesen aikan. Siihe laskeva näättäk Kriipi-oja vede ja Vanhangirkongadu vede ja mnää ole ajatell, ett kyll mar semse vedem baljoudes kaloijakki mahta oll.

Pormestar, ko ol uus paikk-kunnall eikk tundennk kaikki kaupungilaissi, kumarus Redarstaadi herashöödingi päi ja kuiskas: »Mikä miäs tommne oike o?»

— Semne vähä pualviti se o. — Enemä osa ikkätäs o ollp pualhullun girjoill, vaikk mnää eppäle, ett se o viissave ko moni muu täsä kaupungis. — — Ja kyll asi semne o, ett suur vesilaimisk oike siihe hänen dalos nurkkaha satteillt tlee, nii ett kyll hänells siit harmi o. Mutt ei siin mittän galoj ol.

— Ei tua miäs ol mikkäm bualhull. Siinp pahukses o järkki kukatiäs hiuka liiknemangi, pormestar kuiskas takasi Redarstaadill, vet suus nauru ja kysys Kyärild: »No, mimsillp pyydyksill Efraimsson siin ruppeis sitt kalastama?»

— Jaa, ett mimsillp pyydyksill. — — Nii händ, kyll o asi nii, ett pari mertta ja yhde rysime mnää siihe meijän gadungulmaha aluks pistäisi ja jos hyvi luana, ni sais stää koitta verkoillakki. — — Nuatta siin ei oike saa vedetyks, mnää luule. Se häirittis, näättäk, korkkjast kunnjotett maistraatt ja raad, kuarmatte ajo kadull.

— Niin gyll häirittisiki. — — Mutt kuulikka, ong siink kaloj, siint teijä järvesän.

— En mittän diäd, herr pormestar hyvä. Mutt ei kokematon diäd onnestas, sanota, ja kyll mar semses puhes vaam berä ongi. Nii ett koitetan, goiteta, sitt se nähä. Sitt net tali nähän, go vatt avetam, bruukata sanno.

— Nii oikke, sitt se nähäis. — Mutt kuulkkast Efraimsson, olettak te lainkkan dull ajatelluks stää, ett mitä siit seora, kon det tleett tänn maistraatist pilkka tekemä? Ett te ol nii hull, ett tet todestakki luulisitt siint teijän dalo nurkas kaloj uivas ja ko nii o, nii suara pilkan dekkko maistraatist teijäm byyndön o.

— Oi voi sendän, guingast herr pormestar semmost mnuust luule! — Ett mnää ruppeisim bilkka tekemän gorkkjast esivallast! En maaka rupekka, en ikänäs! Ja miksei siink kaloj olisi siin rapakos meijän dalo nurkas? O niit piänemisäkki vesis. Nii ett andakka Herran dähde mnuu yrittä, nii näätt, ett todem bääll mnää täsä liikkell ole.

— Niin, dota teijäm buhettan me usko niim bali, ko met tahdo — Efraimsson astu ulos, ni maistraatt teke päätöksen däsä asjas.

Ko Efraimsson ol menn, rupesivak kaikki maistraati herra naurama ja pormestar kysys Limberild oikke nuugast, kumne miäs se Efraimsson oikke o.

Limber juttel kaikk, mitä hän Efraimssonin Gyärist tiäs, ja sanos viime, ett sendähen Gyär näin dätä asja aja, ko hän dahto, ettei tliis mittäm brotokolli siit jutust.

— Vai nii, vai semmost järkki se jutun dakan o. No, kyll mnää hänen gureera.

Sitt pormestar sano Limberi, ett hän gäskis Efraimssonni sisäll jäll ja kon Gyär taas seiso vanhalls paikallas, niim bormestar sano: »Jaaha, maistraatt om bäättänn, ett se pitä Efraimssonnim byynö johdost syynim baikall, ajall, jost Efraimsson lähemi saa tiättäs siit protokollast, ko lähetetä Efraimssonillt täst istunost. Ja ko syyn sitt om bidett ja syynprotokoll, kon diättvästengin gans lähetetä Efraimssonill o valmis, ni — — —

— Kuulkkast nyk, korkkjast kunjotett maistr —

— Hilja! Mitä lai semne o, ett Efraimsson ruppe täsä juttleman geske maistraatim bäätokse julistamise.

— Mnää meinasi vaa sanno — — —

— Hilja, mnää sano! Taikk tahdottak sakko sopimattomast käytöksest oikeude edes!

Kyär ol tull vähä pleikiks pojaks yhtäkki ja hiki juaks häne otastas niingo rännist.

— Niin, go syynprotokoll o valmis, pormestar jatko puhettas, niin gokkondu maistraatt jäll asja ajattlema usseman gerra ja anda joka kert Efraimssonillp protokollallt tiättä, ett misä karssas asi kullongi o. — — Jaaha, ja nys se on dällk kertta valmis. — Limber kärke seorava sisäll.

— Mnää tahdoisi ottat takasin goko pyyndön, Kyär koitt sanno, mutt sillom bormestar löi nyrkkis pöyttähä ja sanos: »Asi o valmis tällk kertta. Eik Efraimsson guulls stää? — Ulos!»

Kyär katos huanest niingo vilau, istus vanhalls paikalles siäl etuhuanes ja ihmettel, kuik kamala huanost häne asjas ny ol käynn. Enimä händ harmitt, ettei hän ollukka välttänn niit protokolli. Hän näk miälesäs

niit jo koko roukkjom böydälläs ja ajattel Kristiina saarnoj, kon dliivat tiättävästengi stää kirppjamäks mitä korkkjamaks se protokollatten dapul kasos. — — Nii, ja stää rahatte meno sitt niihim brotokollihi! — — Huh, huh — — mailm näytt oikke synkkjäld Efraimssonin Gyäri silmis täll haava.

— Mitäst asja snuull maistraatihi ol? joku siin häne viäresäs kysys ja nyhjäs samas Kyäri kylkkehe, niin ett hän heräs ajatuksistas.

— Jaa et mnuull vai. — — No, ol jotta semmost piänd kalastuksen gohina täsä miälesän ja pyysi luppa siihe maistraatild.

— Vai nii, vai nii — ja nys snää odotap päätöst vai?

— En juur stääkä. Siink kalastukse jutus annetti jo semnem bätös ett maistraatt pitä ens syynim baikall.

— Oh helkkar. — — Kyll niist kaloist sitt tyyrist ruakka tlee. — — Mutt mitäst snää täälls sitt viivyttlek, kosk snuu asjas klaar o?

— No, kom bidäis täsä todistama siin voogmestri ja Korpplaište handelsmanni jutus.

— Älä helkkris. No, siitäs saa hyväm bäevpalka ja snuun galas tleevas sen gautt hiuka helvomaks.

— Silloill oikke mnääki ole räknöinnt täsä, Kyär vastas ja tykkäs, ett mailm rupes selkkemä yhde eine.

Häm bist tupakki piippuhus ja rupes juttlema sen gumpplis kans, ko siin häne viäresäs istus, — se ol Ruikksepä Frankke — heijä reisuistas kaukasill vesills, sillon go he yhdes seilasiva »Ansios». Ja Frankke pist sauks hängi ja aik kulus oikke hauskast, ko hes siin praakkaskliiva ja vetelivä aika haiguj.

Tiima verra he olivas suuttanns siink kaikki mailmattomi puhellk, ko Limber men sinn idämbualisse huanesse, nyökkäs päätäs voogmestrill ja Korpplaiste handelsmanill ja sanos: »Jaaha, ja ny olis sitt herratte voor astus sisäll.»

Mitäst täst, asjaomase läksivä oikekeude ette, voogmestar ensmäisen hyvi riuska ja ilose näkösen, niingo olis mennt todiklassi ittelles tekemä ja sitt Korpplaiste handelsman, go ol pleiki ja peljästynty näköne. Mutt heijäm beräs meniväk kaikki muukkin, go siin istusiva, oikekeussalihin guulustleema, gui herrak kesknäs riitlevä.

Efraimssonin Gyär kysys sendä ens Limberild, ett saak hängin dulls stää alkku kuulustleema, vaikk hän dodistaja o. Mutt Limber sääkräs, ett oikekeude jakamine o julkinen doimitus meill, nii ett sopi tull vaa. Ja rohkjast oikken Gyäriki sitt toisillf föli tek oikekeussalihi.

Mutt kon goko seorkund ol kokkondunn huannesse, niim bormestar sano: »Kyll sendä o synd ja häppi, ett tek kaks vanha raumlaist porvri ruppett täsä oikekeutt kesknänk käymä jongu mitättömä asjan dähde, juur niingon gaks pojangloppi, ko uhkava menn mammalls sanoma, et stää ja stää tua toinen dek mnuull. Mnuu miälestän se o nii sopimaton ja julm tämä teijä oikekeusjuttunn, ett mnää tykkäisi olevam barast, ett tes soveisitt koko riitann, löisitt veljen gätt toisillen ja olsitt hyvä ystvä niingo ennengi. — Eiköst ol niim baras?

— Korkkjast kunnjotett herr pormestar ja raad, kyll mnuu miälestän on durha semsem biäne asjan dähde vaevat teit, herr pormestar, ja kyll mnää ole

valmis sopima, voogmestar sanos koht, kom bormestar ol puhes lopettann.

— Ky-ky-kyll mnääki so-so-so-sovi, jos voogmestar ma-ma-maksa ki-ki-ki-puraha mnuull ja ku-ku-kulutukse, meinas Korpplaiste handelsman, go ol niin dännnk kunnjotust esivaltta vasta, ett hän valla ännkäs.

— Ei sunkka voogmestar teit pahombidell, ni ett mikkän gipurahak kysymyksehen dulsiva, pormestar siihe sanos.

— Mitäst mar mnää händ millän davall loukann olsi. Näyti hänell vaan, gui auring laske ja kuis se nouse. Ja se händ kismittä.

— Niin, go se sa-satus niin gamalast. Ol vähäll, etten mistannk ko-ko-kono-nokkatan.

— Ei sunkka se niim bali sendä sattunn. Eiköst olekkim baras, ett sovitt tämä asja. Kas nii, lyäkkä sovinon gätt ja menkkän doimeihin ja olkka hyvä ystvä niingo ennengi.

— No niin, gosk her po-pormestar niin dahto. To-tosa o mnuun gä-gäten, jo-josas vaa maksak ku-ku-kulutukse.

— Kyll niist sovita, voogmestar sanos.

Ja sitt äijä löiväk kätt, nii ett flaiskatt ja rupesiva lähtö tekemä. Mutt pormestar kiitt heit viäl siit, ett he olivat tull näi järkkihis ja sanos viime, ett olisi stää lyst tiättäk, kuis se auringo nousemine ja laskemine näytetä.

— Kyll mnää se vaa näytä, herr pormestar, jos tämä mnuu hyvä ystvän suastu siihe.

— Mi-miksen suastuis, kodes vaa re-repel mnuu no-nokkatan niingo si-sillo.

Korpplaiste handelsmann ol tuskim buhes lopettann, ennengo voogmestar kuljett toisen gätes yli Korpplaiste handelsmannin daulvärki ylhäld alas ja sanos: »Noi auring laske.» Ja sitt hän guljett kätes alhald ylös ja sanos: »Ja noi se nouse.» Ja sillk kertta voogmestar kyll jätt Korpplaiste handelsmanni noka rauhaha, mutt rutist se sija hänen gasvoijas nii, ett Korpplaiste handelsman huus: »So, so älä niin gauhjast ru-rutist. Se-semne o vasto so-so-sopimust.

— Kyll te olett molema hyvi pruurej. Mutt menkkä ny vaa menoijan ja eläkkä sovinos. Ei pass lainkka, ett tek kaks vanha raumlaiset riitlett kesknänn.

— Ei passakkan, gorkkjast kunnjotett herr pormestar, voogmestar sanos, pist kätes Korpplaiste handelsmannin gainlo all ja rupes taluttama händ pois huanest.

Korpplaiste handelsman pyristel vasta ja sanos, ett hän dahto haasta voogmestri uudest oikkeuttehen, go hän ol jäll rutistannk Korpplaiste handelsmannin gasvoj, nii ett sorme jälje vissi oliva näkyvis. Ja tehns sen goko oikkeude nähde.

— Oleks snää vallam böhköl! Eks snää muist, ettäs suastusis siihe?

Siihem buhesse ei Korpplaiste handelsman diätänn vastat mittä. Ja nii hän sitt läks voogmestrin gans ulos huanest, vaikk hän dykkäsiki, ett koko asi ol menn ny vallam bäi seiini ja ett hän ol joutunnp pahast hävjöll.

— Mutt ku-ku-kustanuksep, pro-pro-protokolla ja muus snää tiättävästengi ma-maksa, hän sitt sanosiki voogmestrill.

— Asi o sovitt ja siit ei puhut enä mittä. Mutt yhden glasi ja kaksikki mnää snuull annan, go saadais vaa joku kässihin, go mene tuama meille hiuka rommi. — No, snää, Efraimssonin Gyär, tliikki juur niingon daevast lähetett tähä meijäm bareihin. — Katost täsä o raha. Men nyp poikattem buadihi ja tuo meillk kann rommi. San, ett se tlee mnuull ja ett he andavas stää kaikkjam barast, mitä heill o. Mutt pan ny ne vanhak kipakkas käymä oikken dihuva. Täsä on giiru, nääks. — Ol mar oikke hyvä, ettäs rookkasit tull.

— Rookkasin dull! — Tliin gaisetakki mnää, ko mnää todistajaks haastett oli. — — Olett tek kans yks ijangaikkinen halju, handelsman, go annoit hyvä juttunn menn näi mäkkehe. Mutt päev-palkkan mnää sendän dahdon deild. Ei sunkkä mnuun darvitt täsä istu päevkausräkningill raastuvas ilmam balkka valla sendähde, ett te olett tyhm — antteks ett mnää sanon, gui asi o — ja sovitt semse jutun, gon de olisitt voit-tann ja vähä kirkkast sittengi. — Mnuu harmitta niin durkasest.

— Harmitta mnuuki, Korpplaiste handelsman sanos siihe.

— Ja mnuu harmitta kans ja vähä enemän gon durkasest, ko snää Kyär jahnas siint turhuksi ekkäs lähd stää rommi hakema — — Laitaks ittes liikkell siit vai! Ja liukkast sittengi.

— Kyll mnää vaa mene. — — Ja misäst mnää teijä rookka sitt jäll. Mnää meina, ett mihi mnää se rommin dua? — — Ja kuik, kokonaisen gannug mnuum bit stää tuama?

— Kokonaisen gannu oikke. — Eks snää stää jo kuull! — — Jaa — nii, ett misäst vissi snää meijä

sitt jäll rookka. — Se meijä muijaki on goton. — — Helkkris, mutt kuule, Korpplaine, eiköst teijä emänd olt Turu reisuus?

— O, oikke. — Ky-ky-kyll oikke hän Durus o.

— No, sitt mek kokkonun deill. Eiköst nii?

— So-so-sopi k-k-k-y-kyll se vaa.

— Jaaha, Kyär, Korpplaiissi snää sitt tleep potuines. Ymmäräks?

— Ymmärän gyll vaa. Ja kyll mnää sinnt tleen, gosk frou reisuus o. Mutt em mnää muuton dämssis meiningeis sinnt tliis enemppä gon deillekkä, voogmestar. Mnää tunne sen deijä froua. Kyll siin o matto siinäkki.

— Vai nii, mutt laitaks ittes toimittama se asjan, daikk täytyk mnuu anttas snuullt täst kepist!

Ei Kyär enä mittäm buhunnk, ko läks asjoit toimittama nii ett kandpää vilasiva. Mutt voogmestar ja Korpplaiiste handelsman menivä Korpplaiissi kohden gäsi kädes ja riitlivä oikke hyvim bäevi mennesäs. Ja nii liikutett Korpplaiiste handelsman viäl ol siit oikeudes olemisest, ett hän ajo puhettas takka iso aja se jälkkengi.

IV.

Korpplaiiste handelsman el nyk, ko häne frouas Turu reisull ol, vähä niingo vanha nuare miähe elämä, ko näättäk ei heill ollp piikka lainkka, muttko Sjölund Agatha käve vaa heill huaneit ruakkomas, sijat tekemäs ja aamukaffet keittämäs. Lopu edest hoit frou huusholli. Sillaill oikke. Ja sen-dähden Gorpplaiiste

handelsman, go hänen gottihis bäästi, rupes ensmäiseksi tyäkses tekemä valu hella all ja läks sitt tuama ämbrilise vett Postin gaevost.

— Kyll täsä mejjän gaevosakki vett o, mutt se o niin gova. Toist se o se Postin gaevo vesi. Ei mistä muust vedest tul nii hyvä todivett ko siit, handelsmam bauhas, ko hän hak ämbrin göökist ittelles.

Ja sitt hän, niingo sanott, läks ämbreines eik ollp pitkä aikka kulunnukka, ennengo hän ol takasi sild reisuldas. Voogmestar ol sinä aikans saann valu oikke hyvim balama hella all, nii ett kannun gastrull vett ol jo hiuka niingon giähumise hankkeis, ko Efrains-sonin Gyär tul lengeihi rompott kädes.

— Misä snää niin gaua viivysi? voogmestar toruskel, kon Gyär tul.

— No, kyll mar sen diädätt, ettei siällk kaupoist nii äkki miäs selkki, ko rookka käyd nii hyvin, go mnuungin gäve, ettän sai sen Gusta Knobbe myymän dämä rommi mnuull. — O mar se vaa semnem boik pauhama, ettei siit sunkka friskat. Ja ko se ruppe tavaratas kehuma, ni ostas siint täyty toise, ei siin mikkä aut. Pist viäl pikanellrullangi mnuullk kaupambäalist, kehus stää kamalast ja sanos, ett ko stää tupakki suusas pitä, niin dlee semssi syljej kon gotkan doimituksi.

— Niin, gyll mar se tavaratas kehhut taita, mutt sillo se pistäki snuull, jos hyvin gäy, jotta oikke mailma lopu roska kättehes. — Annast katto, mimmost tämä romm nys sitt o. — Tottas sanosi, ett se mnuullt tlee.

— Sanosi oikke mnää se. Ja Gusta Knobbe sääkkäs, ett ko voogmestar on glasin daikk pari tätä juann, ni hän näke kaks aurinkko taivall ja pualen

dusina kuit ja froua nuhdesaarn o niingo linnu liveryst hänen gorvisas. — Semssi oikkem buhel, nii ett kyll mar se hyvä tavara sitt mahtaki oll.

— Viis mnää huali häne jutuistas, mutt kyll tämä stää on, go mnää meinasi, voogmestar sanos, ko ol napannp prundim botu suust ja maistanns stää rommi. — Hyvä oikken dämä o ja hyvä o, ettäs tliis sild reisuldas vihdo viime.

— No, mutt mikäst kiiru täsä nys sitt o? Eip vesikä viäl kiäh, kosk handelsman tuallp puhalda hella all, nii ett vähä henkki o.

— Ei täsä mittän gova kiirutt kyll ol. Mutt ajattlest stää mnuu levottomuttan, kom belkäsi, ett nys snää ole vissi menn muill markknoill rommpotuines.

— Tiätäkkä hiuka! — En mnää ols semne. Ei ols stää ihmist, ko uskalda tulls sanoma, ett mnää olsin doise oma kähveldänn. Ja kon de nyp puhelett sinnppäi, ni mnää kysyn deild, ett vastattak puhenn.

— Kyll mar te handelsman sen guulitt, mitä tämä voogmestar sanos.

— Kuuli händ mnää se. — Väärytt ja paha se teke joka ihmsell. Ei lupp maksa niit protokolli edes, ko mnää siit tämämäeväsest jutustan saa lunasta. Ei mittä maks, ei kivust ei mistä. — Ja mitä sano Sjaana?

— Maksa mar mnää snuulls sendän goko joukon, gos saat todi mnuuld. Ja snää, Kyär, saak kans, nii ett älä hual oll nii säserällp pääll. Oikken gamali ihmissi te olett, kon ett olt tytyväissi, vaikk eläm o niingo silkki.

— Vai niingo silkki! — Kaunistakki silkki! Kyll tundu karhjald se silkk, ko ajattle vaa, mitä Sjaana

sano, ko hän saa kuullk, kui mnuu asjan men. — Pahus sendä, ett mnää sovesi se.

— Kuule, mnää luule, ett snää ole niim böhkö, ettäs sures semssi asjoj ko o menn.

— Stää em mnää ihmettel, Kyär pist väli. Harmitta mnuukin, gonen saannp päevpalkka ja ko mnuu maistraati edes käve nii huanost. Vaikk kyll asi semne o, ett sem bäevpalka mnää tahdon deild, handelsman.

— Mnuuld! Voogmestrild kaiketakki snuu se saad täyty. Hän syyline o niingos tiädä.

— Ja ett mnää maksaisi snuullk, Kyär, päevpalkal Mist hyväst? — Kuule lakk ny jo hokemast stää päevpalkkatas. Stää es snää saa meild kummaldakka.

— Täyty kaiketakki mnuu se saad jommald-kummald teist.

— Ong se tuamitt snuulls sitt?

— Ei ol.

— No pahustaks sitt höperöitte. — — Kas nii, ny vesi kiähu ja täsä o sokeri ja klasi ja lusika. Todi on deijäm bäevpalkkan ja huanomam balka o moni saann.

Sitt he istusivak kaikim böydä viäre ja rupesivat tekemän dodi ittelles. Voogmestar ol ilone ja puheljas, mutt Korpplaiste handelsman huakkaskel ai joukko ja ol surkkja näköne. Ja Kyär ol kiukkune.

— Te olett vallam böhkössi, kon des surett semssi asjoj, ko ova menn. Niingo nes suremisest muutuisiva. Ja niingo ne olsiva niim bahak, ko me alus luule. Mnää ole näättäk menn ja huamannp piänell iällän, ett se, ming me luuli oikke suureks onnettomuudeks, oliki meill valla onneks. Nii ett kyll asi semne o, ett ensiksikki menny asja ei muut miksikkä suremisest ja

toiseks paha hyvi usse muuttuki hyväks. Ja sendähde mnuu miälestän om baras istu muin miähin vaa ja otta hyväll miälell vastan gaikk, mitä meill anneta. Ei ol väärtt, ett me ruppe sortteerama onne lahjoj ja sanoman: »Tua ol hyvä» ja »tua ol paha», sillet meis ei ol miäst semsse sortteeramissehe. Mep panen gaikk sekasi, jos mes semssen doimehe ruppe. — Sillaill oikke ja ny maistetan dätä prykäyst.

Äijä maistoivas sitt klaseistas, istuisiva hetke aikka hissuksis ja vetelivä sauj oikke harttast.

Viimen Gyär sylkäs hyvi fundeeravaise näkösenp, pyhkes suus kädem bäälystähäs ja sanos: »Niin, gyll mar se semmost o, ettei menny asjas suremisest paran, mutt ny ongi nii viätävä hullusten däsä mailmas, ett me löydä edestän ne menny jutu ja siins se solm juur ongi. — Ajattlen däsä vaa nys stääki asja vaa, ett jos em mnää hull olis menns sinn maistraati etten dänäpä, nii ei mnuull olis edesän nii mond Kristiina saarna ja protokolli ja rahameno ja harmi. — —

— Nii juur. Sillaill oikke. Siinäsanosikkinn dotuden, Gyär. — Ja jos em mnää olis oll niim böhkö, ettän olsi sopinnt tämä voogmestrin gans, ni hyväll miälell mnää odotaisi Sjaanat kotti. Mutt ny mnuu miälesän liikku vaan gysymys, ett mitä sano Sjaana, ko se tlee ja saa kuullk, kui asi menn o.

— Mutt mnää sanon deillp, poja, ett jos o hullustust surr mennyj asjoj, ni o viäl hullumppa surrt tulevi tapauksi. Mitä met tiädän dulevaisudest? En yhtikä mittä. Em met tiäd, eläng me enä huame. Ja meijä rakka avjovaimon suuttava olk kylmin, ennengo huamnem bäev valkne. Eik olt tiätto, vaikk koko tämä mailma olis säpäleint tiimam bääst. — Mitä mes

sitt tulevaissi surisi. Murehdisi niit meijäm biäni asjoitan, go ova niingo hyttyse haukotus semste suurten dapauste rinnallk, kon gualem ja mailma lopp. Ei, poja, olla me hyväll miälell ja eletä sohlatan gaikes levos ja maisteta näist meijän glaseistan. — Mnää sano se vaa, ett semmost rommi, kom boikattem buadist saa, ei saa mistä muuhald. Pannast sitt pikkunen gling ja unhotetan gaikk harmi.

Ny oliva äijä jo virgonnk koko jouko ja paljom baremall miälellk ko enne. He löiväk klasis yhte, nii ett kilatt ja ottiva aika siämauksen dodi liiveihis. Ja voogmestar ol kovast tytyväine ja sanos: »Mnää ole näättäk niim bali fundeerannt tätä elämä ja tulls siihem bäättöksehe, ett tämä olo täsä suru laksos, niingo muutmas sanova, o oikee nätti ja käy valla seivakkast, ko vaa ymmärtä ottas se oikkjald kandild. — Mitä o oll ja menns, stää ei saa muutetuks ja mitä tlee, siit em met tiäd yhtikä mittä, en diäd edeldkätt, ong se hyvä taikk paha taikk tleek stää lainkka.

— Niin, gyll siinäkkim buhes perä o, mnää myänä se, Efraimssonin Gyär siihe sanos, mutt kyll vaa nii julmett o, ett mnuull o edesän oikee aika pyhkek Kristiinald. Em mnää siit mihinkkäm bääs. Mnää ole joteski viss siit, ett mnää elä siihe hetke saakk ja ett Krīstiinakim bysy hengis viäl kappale aikka ja mitä siihen dlee, ett tämä mailm menis hajalles enne stää hetki, ni stää mahdollisutt em mnää ot lukkuhunga. — Sillaill oikee, nii ett kyll mnää joteski vissin diädä, mikä mnuull edesän o.

— Nii, ja mnää tiädä sen ganz, sans snää voogmestar, mitäs tahdo, viissaudesas.

— No olkko, ett se teill o edesän, ni ong se sills

sanott, ett se om baha ja ett stää surrt täyty. — Mnää luule, ettei hait lainkka, vaikk tes saattki hiuka flii-teihin. Mnää luule, et se vaikutta hyvä teis. Nii ett olkka ilossi ja tytyväissi poja. Mimssi aabrotej mah-daisitt ollakka, jos ei teijä muijam bidäis teit kuris! — Vaikk kyll mnuu se sannot täyty, ett miähe velvolisus om bittä ämmäs kuris eik päi vasto. Kotokomend pitä olema miähen gäsis, se o mnuu järken ja semne ajatus mnuull o oll ojennusnuaranans siit saakk, ko mnää naimissi meni.

— Vai nii, vai semmost järkki teijäm bääsän o. Ja semne meining kyll mnuullakki ol, ko mnää se meijän Gristiina naisi, mutt nii vaa on gäynn, ett hän ohjaksek kässis o ottann ja hän gomentto pitä meijä huushollis.

— Sama räkning o meill eng mnää ymmärp, pahus soikkon, gui vaimihmnen, go sendä o heikove asti luamkunnas, niingo mes sanas lue, noi otta voito ja valla miäheld, vaikk miäs o ruumivoimildas ja mond kertta järjejuaksuldaski händ vahveve.

— Sep se — mond kertta järjejuaksuldaski vah-veve. Mutt ei ai. Ja te molema olett järjejuaksum bualest heikomppi, kon deijä heikove astjan ja sendähden deill ova asja, niingo ne ova. Te olett oikken glaakkrej. — Mutt sama se, mnää ole ajatell, ett mnää tällk kertta pelastaisi snuun, Gorplaine, ripityksest. — Mitästis sanoisi, jos mnää pansi asjas siihen gunttoho, ettei snuu frouas pitkä aikka uskalais klummit snuu?

— Tahdoisi mnää nähd, ko meijä Sjaana niim bali muutuis. Ei, ei snuus ol miäst semmost toime saama.

— Nii, ei nitte vaimihmiste luannto enä sill ijäll muutet. Ei handelsmanni froua enemmän go meijän Gristiinanga. Kyll ne ny jo ällis pitävä — ja pitäköm, bahukse.

— Äläst san, äläst san, voogmestar pauhas, ryypäs klasistas, pan uutt tupakki piippuhus, sytytt se ja istus sitt iso aika hissuksis hyvi fundeeravaise näkösen.

Kyär ja Korpplaište handelsman, go olivap paremi hiljassi miähi, istusivak kans sanaka sanomat, veteliväs sauj, nikkasivap päätäs joukkon doinen doisilles ja maistlivat todias.

— Jaaha, voogmestar viime sanos. — Me ota ja peljätä se snuu muijas, Korpplaine, nii ettei hän isso aika paha sana uskalls sannos snuull.

— Olis se yks siunatt asi. Mutt mills snää häne niin gauhjast peljätä?

— Nii, siinäp se äksän grääkk juur ongi. Stää mnää täsä fundeera. — Hiiri vaimihmse ylipätäs kauhjast pelkkävä, nii ett mnää ajattle, ett hiire, elävä hiire, mes siihen doimituksen darvitte, mutt mnää en ol viäl oikee saannp päähän, ett millaill mes stää hiirt — — —

— Älä turhi fundeer. Meijä Sjaana o siit erinomane, ettei se pelkk hiiri yhtikäm behu.

— No, mutt kaikki pitä kuulema! Pahas on goskan guull juttuka semsest vaimihmsest, kon ei hiiri pelkk. Kyll meijä muij vissim belkkä. Ja eläv hiir plakkrisan mnää ussemitten gotti menen, go asja ovas sillk kandill, ett avjoelämä ilmpundar osotta myrsky ja tuisku. Ett usk vaan, gui äkki semnem baha ilmam buusk muuttu avuttomaks pelgoks, ko

mnää pistä hiirem beito all ja se sitt ruppe omi aigoijas siäl marsseerama.

— No, mutt mistäst snää sitt ai saas se elävä hiire?

— Sep se, ei niit ol ai saatvis, voogmestar siihe sanos, huakkas ja ryppäs klasistas. Ei niit ol ai saatvis, vaikk mnuull o mond pyydyst viritettyn heit varte.

— Ja sitt synnys pitk äänettömyys ja äijä vaivusivak kuki ajatuksihis.

— Sanokka ny jotta, ettet siin ist niingon gonttuus enne mailmas, voogmestar vihdo viime räyhäs ja joi klasistas. — Mitä tes siin oike fundeeratt? Snääkin Gyär, mitä snää siint tuumale?

— No, jos mnää tode mene ja sano, ni stää mnää täsä ajattli, ett kuis sen deijän gotokomendon lait oike on, gon deijä niit hiiri ai joukkon goot täyty.

— Nii, stää ai mnääkin däsä fundeerasi, ettei se snuunga järjejuaksus taed oikken dopat se snuu heikoma astjas järjejuaksu rinnall. Ja snää oles sendä oike viissa miähe huudos mejän geske.

— Sillaill oike, mutt ajattli mnää jo stääki, ettei mejä järjejuaksusan taed mittä vikka oll, vaikk mep päästängi ohjakse luistama emänän gässih, muttko asja lait o mnuu luullaksen semne, ett miäs ylipäätä o nii rauha rakastav luandkappal, ett hän luapu voitost ja vallast miälumin, go hän dapple siit.

— Kodo rauh om bääasi hänell. — Nii mnää ajattle.

— Tua mnää ole jo aikka todeks huamann, voogmestar siihe sanos ja kon Gorpplaiste handelsmanniki myäns, ett nii se asja selittät täyty, ni äijä oliva jälkk kovast sovinos ja todi tek hyvin gauppas.

Yht ja toist hes sitt siin jahtasiva ryypätesäs, siks ett voogmestar löi klasis pöyttähä ja sanos: »Ja ny mef fundeera sitt, ett millaill mes se snuu Sjaanas, Korpplainem, beljätä, nii ettei se puh stää eik tätä siit, et snää sovesis se riitjutu mnuun gansan.»

No, mitäst täst, äijäf fundeerasiva ja ryyppäsivä ja istusiva hissusis, mutt ei siit mittä sem barempa tull. Turha hes siink kukatiäs fundeerann olsivas sendä, jos ei Efraimssonin Gyär, ko akkna viäres istus, olis huutann yhtäkki: »Tuallt tlee Hakkri Iiro tännppäi, huudetast se sisällk, kyll hän dämse asjam bian glaara.»

— Huudeta vaa, se o mond sekavamppaki juttu reedaham bann, Korpplaiste handelsman siihe sanos.

— Ollek hänest täsä mittä appu. Kyll mar meijäm bääsän yht pali järkki on go hänengin, duumal voogmestar, ko ol hiuka nokk nörölläs siit, ett Hakkri Iiro järjejuaksu ai niin gehutti.

Mutt sillo ol Efraimssonin Gyär jo aikka karannp portill ja voogmestar ol tuski saan eppäilystäs sanotuks, ko Iiro jo tul Kyäri seoras huonehe.

— Ei mutt nääks niit pahuksi, kon gluttava rommin gimbus keskellp päevä, Iiro sanos, ko hän ol kattonn ymbrilles — — Jaaha, hyvä päevä kans sendä. — Taita oll joku juhlpäev teill viätettävän, nimipäev taikka syndympäev taikk joku semne.

— O oikee semnem biän sovinojuhl täsä. — Tuast nys snääkin glasi ittelles, voogmestar sanos.

— Kiitoksi pali. Ei stää ny lainkkan darvitais eng mnää olis sisällekkän dull, muttkon dua Kyär sanos, ett teill olis mnuull hiuka asja.

— Ne o niit Kyäri jutuj ja niit Kyäri asjoj. Mutt niill ei ol väli. Lait klasis reeda vaa ja rupp juttlema, mitä snää tiädä uussi ja ihmelissi tämä maailma menost.

— Mitäst mar mnää mittä erinomast niist asjoist tiädäisi. — — Ohoh, oikke raado hyvä rommi teill ongi! Täyty maistak koht toisen gerra vissemäks vahvudeks. — — Jaa, mutt tämä o oikke hyvä, Korpplaine.

— Hyvä se o.

— Se om boikkattem buadist. Stää, ko mnää ai osta, voogmestar pist väli ylppjä näkösen.

— Sillaill oikke ja mnää stää siäld toi ja Gusta Knobbe anno mnuullp pikanellrullan gaupam bääll ja sanos — —

— Jaaha, katkas voogmestar Kyärim buhe, me olen däsä fundeerann, ett mep peljätän duan Gorpplaste froua, nii ett se lakka oikkem bitkäks aikka avjomiästäs klummimast. — Mutt ny on guulem nii hullust, ettei tämä Korpplaste frou pelkk hiiri, niingo vaimihmse ylipäätäs pelkkävä.

— Nii händ, sillaill oikke, hiiri oikke ne vaimihmse ylipäätäs pelkkävä. — Vai ei mar tämän dalo frou sendä niit pelkk. Se ongi ihmelist se.

— O se nii ihmelist, ett em bahu soikko mnää ymmär, millaill hän sitt näis olois saadais pelgo haltuhu oikken gamalast, voogmestar huakkaskel.

— No mutt ongost ny välttämätönd sitt, ett häm beljätetä niin gamalast.

— On, välttämätön asi se o, nii ettei sit nyp puhut. Mutt sans snää, kos nii viisas ole eritottengim bahuden gureis, ett millaill met täsä se asja reedaha saa.

— Mitäst mar mnää mikkä mestar semsis toimituksis olsi. Em mar olekka, eng meink koittakkan gilvotelt tämän gaupungi voogmestrin gans, kon gysymys om birun gureist. — Engä meinakkan, gyll asi semne o.

— Kas nii, ny ruppe tuakin dosa ylppeilemä. Teke ittes nii ymmärtämättömäks ja huanoks, vaikk miäles o vallan doist. Ja semne o stää kaikkja saastasind ylppeytt ko mnää tiädä. — Ryypp nyt todiki jäll ja älä siin vastustel, muttko ann järkes juast oikee liukast.

— Saa kyll stää todi maistakkin, gosk se nii erinomast o, mutt kyll mnuu järken juakse ilman dodiakki.

Iiro ryyppäs klasistas ja niin dekiäk kaikk muukki. Ja sitt istutti jäll hiljaksis. Iiro vaa ladaskel piippuas ja vauhkottel ymbrilles, niingo hän ensmäist kertta olis olk Korpplaiste handelsmannin gamaris, vaikk hän usse siällk käve välist yhdell välist toisell asjall.

Vihdo viime hän nous ylös, men se oven dyän, go ol makuhuanett vasta kakluuni ja ulkseinä välis, kattel stää ja sanos sitt: »Stää mnääki, ett tänppäi se aukke.»

— Tännppäi oikee se aukke, Korpplaiste handelsman sanos, mutt, niingos nää, ni se o reeglöitt ja paperlista viäl kliistratt raotte yli. Em mek kulis siit lainkka. Siäll o vaatekaapp vastas makuhuanem bualell.

— Nii, eiköst olekki vissi? Stää mnääki muisuttle, ett vaatekaapp siällt toisellppualell seinä o.

— On händ siälls semne suur vaatekaapp, kom beittä koko oviauko. Ei se kaapp sopinn muuhall ja nii mejän däydys sitt tukkis sill yhde ove.

— Sillaill oikke.

— Pahustak meillk kuuluväs snuu vaatekaappis ja snuu oves, voogmestar räyhäs. — Muttko nyf fundeerata stää meijäm bisnessiän.

— Sendähde mnää juur tota ovi kattlengi, Iiro siihe sanos. — Ko o näättäk nii, ett jos niingo aaven dahdois saad toime, ni ei tarvitt muut ko avat tua ove ja ottat takaseinäm bois vaatekaapist, ni aave voi kosk hyvänäs astu vaatekaapin gautt makuhuaneesse.

Ko Iiro ol tämä sanonn, ni huanes ol nii hiljast olo, ett olis vissin guulunn, jos jolda olis neol laattjallp pudonn, mutt sitt voogmestar yhtäkki selkes hämmenyksistäs ja sanos: »Ei, mutt Iiro, kyll snää sendä olekki järk miäs ja junkkri snuus o enemän go meis kaikis muis yhte.»

— Jaa, se o viss asi se, Korpplaiste handelsman lisäs siihem buhesse.

Efraimssonin Gyär ei sanonn ens mittän, go ryyppäs oikke aika hulaukse rommi liiveihis, istus hetke aikka suu messingis ja sanos sitt: »Kyll mar mnää sen goht tiäsi, ett Iiro tämse asjan glaara yks kaks. Kyll se semnem boik o.»

— Mitäst pali fundeeramist semses toimitukses olis, kon gerra asja makkava nii, ett oikke miäl teke ruvet hullutlema. Mnää ole ai ajatellk, ko mnää täällk käynn olen, däällk Korpplaiste handelsmannin dykön, ett tua reeglöity oven gautt pääsis vähä nässist vaatekaappihi ja sen gautt tohon doisse huanehe.

— No stää mnääki, ettes snää nii yhtäkin geksinnt tätä erinomast konsti, voogmestar huus ja ol ilone, ettei se Iironga järk sendä nii erinomane oll,

ett hän noi vaa ilma muut olis se asjan glaarann. Ja sitt voogmestar rupes selittämän, guik kaikk pannaan gäymä. »Mnää ruppe itt aaveks. Mnää ole — — — annast tua raamat tuald kulmhyllyld, Korpplaine.»

Korpplaiste handelsman hak raamatu voogmestrill. Voogmestar pladaskel stää hetke ja sanos sitt: »Jaaha, täsä o rekister. Annast katto, mikä mnää ole nimeldän — — Reguel, Rehabeam, ei nep pass, Rehabia — — se taedais menn, Rehob, ei kelpp, Rehoboth — — Rehoboth — — Se kelppa, se o oikke hyvä! Nii mnää ole sitt arkkiengel Rehoboth.»

Ja ko mnää kääri valkose lakana ymbrillen, otan dämä raamatun gättehe ja paina stää päi rinttatan ja yhtäkki ilmesty siins sydäyä aikans Sjaana sängy viäre ja sano: »Mnää ole arkkiengel Rehoboth, pyhä Rehoboth ja mnää sano snuull, mnuun dyttren, ett — — — — jongu sopeva raamatulause mnää sitt sano, ni eks snää luulk Korpplaine, ett Sjaana pelkkä ja teke paranukse? Kyll mar kaiketakki hän sendä aaveit pelkkä, vaikkei hän hiiri pelkkäkkä?

— Pelkkä mar hän aaveit, tiämäs. Luulisin gummingi häne niit pelkkäväs, vaikken mnää stää sääkkrämä menk, ko nääks, ei meill ol ennen goska aaveit ilmestynn. — Peljästyisi ittekkim bahus soikko, jos mnää herätetäis sydänyäll ja mnuum bääalusem bualesan seisois semnen galppi lakanoihin gääritt pyydys, ko ilmo tais olevas — — nii, mikä snää jäll olikka?

— Arkkiengel Rehoboth. — Mutt ny mejän däyty hakkit täst kirjast semses sanak, ko sopivas Sjaanall. Ekköstis snää Kyär ols semne raamatu miäs? Neovost snää ny meit.

— Mikästä raamatu miäs mnää olisi. Vaikk kyll asi semne o, ett pali mnää sana viljele ja kolmatt kertta mnää nyk kirja luen gannest kantehe. Ja mitä mnää ymmärrä, ni Syrakin girjast mes semse sopivas sanap pikimi löydä. Kattokkast ny esimerkiksi kahdeksanengolmatt luvu alkpäät, siinp puhuta muistaksen sovinolisudest ja antteks andamisest.

Mitästä täst. Voogmestar ja Korpplaise handelsmann rupesivap sitt pladama stää raamattu oike harttast, löysivä vihdo viime suurell vaevalls Syrakin girjangi ja sen kahdeksanengolmatt luvu. Ja ol oike siins se ykstoistas värs hyvi sopev heijän darkotuksihis. »Sillä vihainen ihminen saatta capinan ja jumalaton sytyttä secannuxen hyväingin ystävään välille: ja hytyttä ne toinen toistans vastan, joilla on rauha hyvä», luk voogmestar oike ääne ja kahten gertta ja sanos: »Tämä o juur se, ming Sjaana tarvitte. Ko hän nämäs sanak kuule ja kuule ne nii erinomasest sydämellk käyvällt tavall, niin dakka mar mnää sen, Gorpplaine, ettes paha sana enä kuulls saa häne suustas sendähde, ettäs sovesis se riitas mnuun gansan. Ja ei ols sanott, vaikk met tällt tavall aikka myäden gureerai si jongu muungim bahasisuse frouan gaupungis. Tästä tlee oike julmetu hyvä jutt, ko se valmiks saada. — Vai mitä te luulett?

— Kyll siit hyvä tlee näi, Korpplaiste handelsman myäns ja Efraimssonin Gyär meinas, ett kyll kaikk näi hyvi o, jos ei se Korpplaiste frou vaam beljäst niim bali, ett se saa slaagi ja hörrättä siihem baikka.

Mutt Hakkari Iiro miälest semne ol vallon durha pelkko. »Ei ihmne sendä nii nätist kual» hän sanos.

»Ja omb tämän dalo frou semne riuskas ihmne, nii ett korkkendas häm byärty siinp pelis. Mutt se ei tee mittä. Kyll hän siit jäll virkko.»

Se ol kaikkette miälest oikkem buhutt ja sitt he yhtäkki leikkasiva rikk nep paperliuskak, ko olivak kliiströidy ove raotte yli, avova ove, ottivap pois pari lautta vaatekaapin dakaseinäst ja paniva nep paikalles, nii ett ne hyvi nätist sai pois ja sitt paikoilles taas. Rommpottu ei hes siint toimesakka sendä unhottannk, kon guritivas stää ai ettippäi vaa.

Näi ol sitt saatt oikke nässist läpikäytäv köökk-kamarist makuhanesse ja ny hep päätivä, ett saman yänk, kon Gorpplaiste frou tlee ehtost taikk joku muu aik päeväst kotti, ja ko viäl on däyskuu sydänyä-aikan, ni voogmestar ilmesty froua ette Rehobothin ja pane häne fundeerama, mitä häne ja muitten gunjaliste ihmiste rauhahan guulu!

Ko asi ol näi sovitt, ni voogmestar löi prundi rommpotu suuhu ja sanos, ett lopp siit rommist säästetä siks, ko het tämä Rehoboth-jutu ova loppu saakk ajann. Sillon darvita hiuka sydämevahvistust, ennengo siihem baikka mennä, voogmestar meinas, ja sitt stää tarvita siinp piänes kalaasis, kom bidetä, sittkon gaikk o hyvim bäättynn.

Sillaill oikke voogmestar sanos, hak lakkis, sanos hyväst ja läks menemän gotti rommpotuines. Efraimssonin Gyär ja Hakkri Iiro läksiväk kans ja tekivä voogmestrills seora, niim bitkälttä, ko heills sama tiät piisas. Ja ko sitt erotti siink Kuninkkangadu ja Isom boikkiskadun gulmas, ni voogmestar varott Iirot ja Kyäri, ett he vaam bidäisivä ittes klaarint tleema händ auttama sinä ehtonk, ko hes saavas sana.

— Ymmärätt kaiketakkin des se, ett appu mnää siint tarvitte. Se Korpplaiste frou pitä näättäk porsto-avame ai hallusas, nii ett naapurtalon dregooli läpitt ja Korpplaistem borsto akknan gautt mnuu sinns sisällt täyty pääst. — Kyll mnää toimita nii, ett Korpp-laine jättä akkna raolles sillo. Mutt teijän däyty autta mnuu akknast sisäll menemä. Em mnää ol enä niin gäppi kiippemä akknoist sisällk ko enne mailmas, voogmestar lopett puhes ja nauro tirsuttel. —

Kovast valmi Iiro ja Efraimssonin Gyär lupasivas sitt oll ja nii he erosiva ja meniväk kukin gottias.

V.

Muttkon Gorpplaiste frou ol tullk kotti, ni ei voogmestrill ollukka enä halu ruvet Rehobothiks, vaikk Korpplaiste handelsman valitt, ett hän yhtmitta saa froualdas kuullp pahuksi sendähde, ett hän se riitjutu ol menns sopima ja sitt viäl niin gauhja hua-noill ehdoill.

Ei voogmestar sittengä vaa suastunn ruppema oijendaman Gorpplaiste froua, niingo sovitt ol, muttko sanos joka kert, kon Gorpplaiste handelsman muistutt stää asja, ett kyll mar niit kaikki hullutuksi miälen dlee, ko rommim baris olla.

Näytt oikke valla sild, ett Korpplaiste frou jäis kureeramats siit riidahalustas ja olis vissi jäännykki, jos ei hän olis tehns stää tyhmytt, ett hän, go Fredriikkan gousillp Päeväsell oltti, rupes andama voogmestrillk kiäru koko seoran gulde sendähde, ett voogmestar ens teke evervaltta ihmsill ja sitt narra heijä sopiman

gansas semsellit tavall, ett hän itt pääse vullan glaariks ja toises saava maksa viäl siit, ett he ovak kivu ja häppjän gärsinn.

Sillo voogmestar suutus ja sanos Korpplaiste handelsmannill: »Tänä yän mnää näytängi ihmeit tolls snuu froualles. Jät nyp porsto akkun auk, ett mnää pääse sisäll»

Ehtost hiljemppä voogmestar sitt tuliki Hakrill rompott toises kädes, hirmusem baks lakikiri toises kädes ja pari lakana poves. Hän gäsk Hakkri Iiron goht hakema Efraimssonin Gyäringi sinn ja kon Gyär tul, ni het tekivät kaikin dodi ittelles vahvistukseks ja rupesiva odottama, ett kell ruppeis lähenemän gahttoist.

Viime oliki sitt lähdöaik käsis. He ryyppäsiväk klasis tyhjäs, voogmestar kääre ittes yldylitt lakanoihi ja Kyär ja Iiro paniva ne neoloillk kii, nii ett nep pysysiväp paikallas.

Pahin mutk koko reisuus ol kiippemine yli naapuratalon dregooli aeda. Kyll Iiro, ko semnen gäppi poik ol, nässist ylitt pääs, mutt Kyäri ja voogmestri saivat toise auttak koko voimallas, ennengo hep pääsivä yli tregoolimblanki.

Pali huakkeve ol saad voogmestar sisällp porstoakknast ja ko hän sinn ol pääss, ni hän varott kovast Iirot ja Kyäri, ett he vaam bysyisiväp paikallas akkna all ja otaisiva häne vastan, go hän o sann bisnessis valmiks.

— Näättäk, koko jutt menis valla mytty, voogmestar kuiskas, jos em mnää pääsis nätist pois tääld. Muttkon de autatt mnuu, niin gaikk käy nii hiljaksis ko hengäys vaa ja sitt me mene Hakkrill ja ryyppä lopu siit rommist ja pidä lysti.»

— Kyll me vaam baikallan olen, go meit tarvita, Kyär ja Iiro sääkkräsivä ja kon girkongell samas rupes hakkaman gahttoist, ni voogmestar läks toimeihis.

Hän avo hiljaksis se oven, go ol listoillk kiip pantt, ott nästist vaatekaapin dakaseinä laudap pois, avo vaatekaapi ove ja astus makuhuanessehe lakikiri toises kädes rinttatas vastam bainettun.

Nii hiljaksis voogmestar ol tull huanesse, ettei Korpplaiste handelsmannika heränn, ennengo voogmestar nipist händ poskehen, go hän siin makas sängysäs frouas viäres. Korpplaiste handelsman ol kyllk koittannp pyssy herell, mutt uni ol vihdo viimem bettänn häne ja hän nukus nii raskast, ko se nukku, ko o saann ehtounem bäähä lailes kii.

Kon Gorpplaiste handelsman näi äkki lakas kuarsamast ja kääns samas kylkkiäs, ni heräs häne frouaski, ava silmäs ja näke valkose haamun guuvalos sänkkys viäres.

— Jumal siunakko, mitä tämä o? frou sanos peljästyksisäs.

— Katso piikani, voogmestar saarnas, minä olen arkkienkeli Rehoboth ja sanon sinulle: »Vihainen ihminen saatta capinan ja jumalaton sytyttä sekannuxen hyväingin ystävään välille: ja hytyttä ne toinen toistans vastan, joilla hyvä rauha on. Seela.

»Tämä visusti mielees paina ja elä tämän sanan jälkeen, Aamen!»

Frou väris ko haavaleht. Hän nous sendäm bolvilles sänkkyhy, muttko voogmestar ol sanonn aamen, ni olivaf froua voimak kans lopp. Hän lyyhistys kokko ja pyärys.

Voogmestar men hissuksis pois saman diän, go hän ol tullukkim, bist vaatekaapi laudap paikoilles ja pan oven, go ol sen dakank, kaunist kii. Sitt häm bist konttis ulos akknast ja Kyär ja Iiro ottiva häne sylihis, niingo sovitt ol. Viimeseks häm baino porsto akknan gii ja nii ol koko jutt klaar heijä miälestäs ja kaikk ol käynn niingo nuatette jälkke.

Mutt juur sillon guuluskim byssymbaukaus ja Eframssonin Gyär kiljatt ja karas takapualihis kii.

— Äähäh, pahukse omenvarkka! Mnää luulen gans, ett karvastle. Kyll täsä o semnem boik ja semnem byss, ett ne löytävä maalim bimjäsäkki. Ähhäh, sengi junkkri!

— Älä helkkris amm! huus voogmestar, ko hek kaikin golmen garasivap portti kohde, mutt turha hän huus, sillett sillon baukatt toisen gerra ja Rehoboth, ko viimesenk karas, sai voorostas ladingin ginduihis.

— Tulikka jouttu, ennengo se pahus saa pyssys ladatuks uudest, huus Iiro, ko ol saannp porti auk.

Ja kyll siins sitt vaan garatti, niim bali ko suingim bäästi ettippäi. Voogmestarikin, go semne lihavam-bualine miäs ol, men niingo jehu. Eik siinp pali puheltt. Ei mittä muut äänd kuulunnk ko: »Saastanen, gon garvastle» ai joukko vooro voogmestri ja vooro Eframssonin Gyäri huulild.

Sitt vast, ko he olivap pääss Salvi-Grönlöövi sillan doisellp pualell, he hiljensiväf faarttias ja voogmestar läähätt: »Pahus soikko, jos se o ambunn mnuu oike hauleill, niin dämä o mnuu loppun, diädättäk. — Karvastle ni jumalattomast ja veri juakse pisi mnuu reissiän ja sääriän.»

»Samallt tavall o mnuu laitan», Kyär huakkail. Mnää ajattli stää, ettei tämä reis päät hyvin, go siihe raamatu ja englis seotetti. Ei niit ol värtt vettäf fölihi jumalattomatte seoraha.»

— Kyll mar teit sendä sualall ammutt o, mnää ajattle, Iiro siihe sanos. Mennä meill ny ja katotan, guit teijä laitan oikke o ja juadam bari klassi todi ja pidetä lysti.

— Es puhelis lystist mittä eik lystim bito tliis miäleheskä, jos snuun ginduijas karvastlis, niingo mnuu ny, voogmestar vastas Iirom buhesse.

Mutt Hakkrill hes sendä meniväk kaiki ja ko Iiro ol saann valu kynttlähä, ni voogmestar ja Kyär päästivä housus alas ja Iiro syynäs heijä oikke nuugast. Ja se asi ol koht selvill, ettei heit hauleill oll ammutt muttko sualall, sillett koht ko he housus alas päästivä, niim butos sualasureit laatjall, nii ett krapis vaa. Iiro ottikin goht yhde sualarakken gättehes ja sanos: »Olis se raat saanns sendä amppu vähä fiinemälls sualall. Kattokka nyt tämmöstäkki sualasurett, ko o melkke niin suur kon ditimuna.

— Nääks vissi, voogmestar sanos, ko hän gääns stää sualasurett hyppysisäs. Jos tomne olis käynn vattaha esimerkiks, niin dappanns se olis ihmse.

— Ei, ei sualalls saat tapetuks kettä sendä, mnää olen guull. Mutt karvastlevan guulu, jos stää kroppahas saa, Iiro lohduittel. — Händäst vaevakost teit klein, voogmestar?

— Ei mnuus kleini ol. Terv miäs mnää ole jumalan giitos.

— Vai nii, vai ei teit klein vaev. Se ol vahing se. Ko mnää ole, näättäk kuull, ett klein o jaloist niingombois pyhjett, ko saa sual-ladingin ginduihis.

— Kyll mnuus on gleini enemän gon darppeks, Kyär siihe sanos. Mutt kyll mnää pidän gleinin miälukkamin, go mnää tämsen givun gärsi. — Voi suas turkanen, gon garvastle!

— Karvastle ja poltta! Oi saastane sendän, guip poltta, voogmestar vahvist Kyärim buhe ja hyppäs täntröitt laattjall, istus jäll muutteks, hakkas kässiäs reissihis ja kas näin daas hyppämä laattjall välist yhdellk kondill ja välist molemill.

— Aikas kutaki, sanos ämm, ko joulyän gatiskas ol, Iiro puhel ja lämmitt todivett. Älkkä yhtä hualikk. Mitä kovemi se poltta, stää pikemi se ohitt mene. Näättäk siihen dottu viime siihen garvastlemissehen, daikk jos o sillailis se asi, ett ne hermot tylsistyvä viime nii, ettei net tiättos pist, vaikk semne سوال gappal siin heijäm bareisas hiljaksis sula. Sillaill oikee. Mutt olis se pahas, niingo mnää jo sanosi, saan amppuf fiinemälls سوال. — Kas nii ny vesi kiähu jo, poja.

Efraimssonin Gyär istus Iiro merimiäsharkum bäällp, poltt piippuas, huakkaskel ai joukko ja kärses hissuksis. Ai joukko hän sendä valitt: »Perhan, gon garvastle» taikk jotta semmost ja vihdo viime hän huakkas: »Ja mitä sano Kristiina?»

— Nii, millaill mnää tämä asja siällk kotons selitä, karas voogmestar kiip puhesse. Makkamisse mnää joudu, se o viss asi ja millaill mnää klaara se asja, ett mnuull tämse haava reisisän ova?

— Jaa, ett millaills se asi selitetä? — No, ei mittä muut, ko sanott, ett olitt meill, ett meill ol häkilöitt pellavi ja te istuisitt erhetykses häkiläm bääll. — Sillaills se asi o selv. — Jaaha, ja nyt tehdän glasi ja olla ilossi jäll.

Semssi Iiro pauhas ja prygäs yks kaks todiklasi jokattel. Ja kyll ne molemas saerakki stää todi nau-tesiva mutt ei humöör heills sittengä nousemist tehn. Eik oll ihmekän, go se sual heijän gropasas karvastel.

— O se sendän gamala, ko ihmne sualata juur jämtt niingo silakk ja elävälttä sitt viäl, Kyär sanos, ko häm bist toisen glasi liiveihis ja löi sen dyhjänp pöyttä.

— O se kamala, voogmestarikin dodist, ryyppäs kans klasis tyhjäks, vääns kasvoijas ja nosteskel kon-deijas ja lisäs sitt puhesses, ett ny hän lähte kottik, kosk ei todikan dahd maistu.

Kotti ai rupes Kyäringi miäl tekemä ja Iiro läks heit saattaman gapple matka.

Ko hes siins sitt käveliväk Kuninkkangattu alas, niin gysy voogmestar yhtäkkinn Gyärild: »Millailast snää ny meinak klaarat ittes Kristiina edes? Mist snää sanos saanus nuas skamffiilaukset takapualihis?»

— Mnää en meinp puhhu niist mittän, gon goita salat ne valla.

— No mutt, kuis snää sitt selitä, ett snää mak-kama joudu.

— Em mnää mein ruvet makkaman, gon gärsi ja olen döisän niingo ennengi. Ei täsä mikkä muu aut.

— Vai nii. Mutt mnää makka, eng mnää pahas soikkom bääsiskä ylös huame aamust. Ja kyll mar mnää sitt meijä emänäll jaarittle siit häkiläm biikeill istumisest, niingo snää mnuu neovosi, Iiro.

— Sillaill oikke mnää neovosi ja se o hyvä neov. Uskokkam bois vaa. Em mnää huanoj neovoj pruu- anttakka ihmsill.

— Eskäm bruukkakka. Mutt monen goerangurihi snää ihmsi viättle. Kuule, snää ole oikke aika junk-

kar, Iiro. Mutt järkki snuull om bääknupisas, viisas raat snää ole, aikatavall viisas.

— Nii, en mittän diäd. Liiaks paha ja ai joukko liiaks hyväki mnuust luulla. — Ihmse ova nii ylötömi kaikis meiningeisäs. Ei ne ymmär mitat kohtudell mittä. — Kas niin, däsä sitt erovat teijän diän ja mnää käänä ymbärs ja mene maat mnääki. — Oikke nätist se meijä asjan sendä luanist, mnää luule. Mahta Korpplaiste frouall olf fundeeramist huame. — — Jaaha, nii ett Jumala halttu nys sitt vaa.

Nii hes sitt erosiva ja meniväk kuki omall haaralles.

VI.

Seoravanp päevän voogmestar ol sängy oman, niingo hän ol ennustanukki ja häne frouas ilmott ai joukko ja vähä ussemin go olis tarvitt, ettei mikkä muu ko juapunn miäs nii vähä ettes katto, ett mene ja istu häkiläm biikkette nokka.

— Ettes katto ja ettes katto! voogmestar viimen diuskas. Taanen mnuun gatto olis tarvinn, mutt ei mnuull ol enempä ko snuullakka silmi seljäm bualell.

Se häkiläll istumise jutt ol, niingo näky mennf frouaha sendän gaikeks onneks, muttkon dohtor ol voogmestri syynänn, ni hän sanos koht: »Älä koitakka uskotell mnuu, ett snää ole nua läves saann reissihis häkiläm biikeist. Jos mnää löydäisi haulej niist, ni mnää sanoisi, ett ammut snuu o haulpyssyll.»

Sillaill oikken dohtor päättel ja voogmestrin dädys viimen dunnusta, ett ammutt händ ol, muttei hauleillk ko sualall.

— Vai sualall, tohtor sanos. Kiit onnias, ettei käynn huanomi.

— Mitäst siins se huanomi olis taitannk käyd. Ei kuul olevas hengevaaralist se sualall ambumine.

— On gyll vaa se hengenvaaralist. Ja mnää en san muut, ko ett kiit Jumala, ett snuu ammutti niin gaukka ja takkapäi. — Mutt misä snää ole ollk, ko snuun dollaillk käynn o?

Ei siins sitt mikkä muu auttannk, ko voogmestrin däydys pauhat koko Rehoboth jutun dohtrill ja pyyttä, ettei tohtor vaa ilmo tais siit kenelläkkä muull ihm sell. —

Tohtor nauro ja lupas pittä asja salas.

Mutt Korpplaste handelsmanni Sjaana ei naurannk, ko hän dul ehtopuall voogmestrin dyä. Eikä naurannk, ko siunas ja kläppäs ja sanos: »Voi, voi sendän, go mnuun däydys pakiparastan lähtis snuuld antteks pyytämän, go mnää niim baha snuull oli siällp Päeväsellf, Fredriikkam bäevän. Kyllmaares se muista. Nii händ, riitta mnää koiti yllp pittä snuu ja meijä Vihtori välill, mutt ny mnää tleen giittämä snuu, ettäs ole rakendanns sovintto siink ko mnää riitta. Nääks, mnää ole nyk käändynn vullan doisemiäliseks ko enne, mnää sai viimis yän ylhäld semse varotukse, ett mnää koita ruvet hyväks ihmseks täst alkkate. — Nii händ ja sendähde mnää kiiruman gautt läksim byytämä snuuldakki antteks, ko mnää kuuli, nääks ett snää olek kippi ja mnää ajattli, ett snää kukatiäs kuale viäl, ennengo mnää kerkke snuuld antteks pyytämä. — Jaa-a, ei ol vaa moni ihmne näh n, mitä mnää nai viimisyän.

— No, mitä snää nys sitt näi?

— Oi voi, älä mittäm buh. Tiädäks kom bual yä aikan mnää heräsi siihe, ett mnuu sänkkyn viäres seiso miähen gokkone ilmestys hohtavis, valkosis vaatteis ja sano, ett hän o arkkiengel — — niin gyll hän nimeski sanos, mutt stää em mnää muist. — Mnää oli niim bois ittestän, niingos ymmärä. Peljästy stää ihmne vähemästakki. — Nii, ja sitt se sanos mnuulls, se ilmestys, ett kiukkune ihmne rakenda riitta ystvättengi välill, semste ystvättengin gon dahdoisiva elä rauhas kesknäs. Sillaill oike ja sitt se käsk mnuun dehd paranukse. — — Nii ett annak mnuull antteks, Vilhelm hyvä?

— Kuule Sjaana, älä iisuttel ny. Eks snää ymmär, ett Vihtor se ol, ko snuum beljätt? Kaikk pirun guris sill Vihtorill vaa ova.

— Ei, ei, älä syyt Vihtori. Hän makas mnuu viäresän ja hän näk ja se ilmestykse. Muuto mnää luulisingi, ett mnää ole höyrinn.

— No, sitt Vihtor om buhunn jongun doisem bualestas vetämä snuu nokast. Mitäs jätä ovek kaikk auk yässeks.

— Em mnää jät niit auk. Porsto avan ol mnuu hamem blakkrisan ja makuhuane avaniki ol mnuu hamem blakkrisan niingo ainakki ja ovi lailes lukus. Mnää oti nääks näist asjoist selgon, goht ko mnää vähä virkosi.

— Vai nii, vai pyäryksis snää olis siink komeljas.

— Siunakkon, gumssi snää puhele! Ei se ol mitän gomelja, ko semne ilmestys tlee huanesse läpi lukitutte ovette. Se on dotine asi. Kauhjan dotine asi.

— Jekku snuullp pelatt o eik mittä muut. Ko snää ole maannp pyärtynny, jumal tiätä kuik kava,

niin gyll Vihtor ja häne apulaises ovak kerjenn ovek kiip panema ja lavaseman gaikk jäljet toimituksestas umppe.

— Ei, ei, ei asi ol nii. Em mnää ollk kauam byärtynnyn. Mnää virkosi siihe nääks, kon guulus ukkose jyrin ja se ilmestys men daivasse, men sinn, mist se ol tullukki.

— Em mnää tätä asja sitt ymmär. Mutt em mnää kaikki näit snuu jutuijas tahdois todeksikka usko.

Usk taikk ol uskomat, mutt annaks mnuull antteks nep pahas sanas siällp Päeväsell?

— No, anna mnää ne antteks, annan diättvästengi.

— Suurkiitost sitt vaa. Oi, voi, ko mnuu sydämen on gevi ny. — Ongost Amalia koton?

— Ei ol. Tais pistä ittes tonn naaprihi.

— Vai nii. Mnää mene ja sinn juttlema heill, mikä ihme mnuull on dapattunn. — Ei semmost tapadukka joka ihmsell. — Nii ett jumala halttu ny vaa ja muist siäluas, kos siin makka ekkäs tiäd, nouseks koska siit enä.

Sjaana frou men menoijas juttlema ymbärs kaupunki siit ihmest, ko hänell ol tapattunn viimisyän ja voogmestar nauro sängysäs ja ol tytyväinen, gom bääasi siin heijän doimituksesas ol näi hyvi luanann. Voogmestri vanh hyvä humöör rupes vähitellen dleeman dakasin, go hän stää asja ajattel.

Tul siihe sitt viäl Hakkri Iiroki händ kattoma ja juttel, ett hän ol käynnns sen Gorpplaiste naapri isänän dykön ja jutellk, kuik kamala erhetykse hän ol tehnk ko hän ol juur syyttömi ihmissi ambunn.

— Sanosiks snää sillk, ketä hän ambunn o? voogmestar sillo huus ja ol peljästynty näköne.

— En, kuingast mnää nii yksingertane olsi, Iiro vastas. En ilmottann lainkkan, gukk mnuun gumpplin oliva, muttko sanosi sill isänäll, ett ny om baras, ettei hän hiisk sanaka siit ambumisest, muttkon giäldä lujast, jos joku kysy, ett ong hän ambunn pyssylläs viimisyän.

— Se ol oikke sanott. Snää olet todestakki viisas klupu, Iiro. Ja mnää muista snuu, ko mnää pääsen däst jaloillen jälle.

— Mitäst muistlemist semsep piäne palvelukset tarvittisiva. — Mutt händäst kyll mar tes siit pia jäll nousettakki.

— Viiko verran daeda jouttus sendän däsä sängysän oijendleema ittiän. Niin dohtor luule.

— Vai on deillt tohtri ja värki ollt täsä auttamas teit.

— On oikke. Ja tiädäks hän sanos, ett jos olis mnuu likemälttä ja edest ammutt semsells sualall, ni olis suuttann heng menn mnuust.

— Nii, mnää sanosi stää, niingo muistatt kuka-tiäs, ett liian grouvills sualalls se pahus ammus.

Semmost pauhamist Iiroll ja voogmestrillp piisas tiimräkningill ja ko Iiro vihdo viime läks, ni voogmestar käsk hänen dull huamen daas juttleman gansas ja vaikk joka päev, ett aik kuluis paremi.

Kyll Iiro vaa semssen doimehe valmis ol. Hän dul joka päev voogmestrin dyäm bauhaman gaupungi asjoist ja yks ehto, ko voogmestar jo ol semsis voimis, ett hän rupes hiuka ylhäll olema, ni Iiro toi Efrainssonin Gyäri fölisäs.

— No, kuis snää ole jaksann, kysys voogmestar koht, ko hän ol Kyäri tervettänn.

— Älkkän gysykk, voogmestar hyvä, kyll siink kärsimist o oll ja hamppa hirvis mnää olen dyän doimittann. Mutt ny mnää ruppe jo hiuka sendäm bärjä-mä itten. Ja kyll mnää ole mond kertta ajatell, ett yks onneton reis se ol, ko mnää sinn raastuppahan dliin deit vastan dodistama. Sain gärssik kovan givu ja taita ruvet niit protokolliakki jo pian dleema mnuull siink kalastusasjas. Olsi jättänn edes sem byynö maistraatis tekemät.

— Niin gyll vallon dosi o, ett kärssi me ole saann hiukan, go mes stää Korpplaiste froua kureerama rupesi, mutt hyvi meijä asjan sendä siink kohdas luanist. Korpplaiste frou on diädäks hyvin gatuvaine syndinen däll haava.

— Olkko vaa. Mutt kyll niin dosi o, ett ensimmäise ja viimesen gerra mnää semsis toimituksis ole oll. Pitäkkö vaimihmse mnuum bualestan se ällis, ko heill ylhäld annett o. Mnää en sunkka rupp heit enä justeerama sem baremaks eng huanomaksikka. Saava oll, niingo he ova mnuum bualestan.

— Nii oike. Ajattli mnääki, ett jos meit luana hyvi siink Korpplaiste frouam barandamisen doimes, ni me jatka stää hantvärkki. Mutt kaike se jälkken, gon däsä tapattunn o, ni mnää katom barhaks, ett me hylkkän goko Rehobothi.

TURKIN GONSUL

TURKIN GONSUL.

Pulvo Vihtori ol tähä saakk käynn vooro hyvi ja vooro huanost täsä mailmas. Enemäst pääst sendä huanost.

Ei sembualest, ettei hänell omasutt olisi oll. Sillett kyll hänells stää vaa ol. Hän omist pualen dusinan daloj syndymkaupungisas ja niitten dalotte joukos ol pari oikke isso ja paremppaki eik yhtä oikke huano.

Takkausmiähen hän niit ol joutunnk konkkursaupsooneis huutamam bitki ikkätäs ja niis kaupois hipusiva hyvim bian dyhjiji nep pääomak, ko hän govallt tyäll ja säästväisydell ol saannk kokko. Ja mitä hän dästedes tiänas, men gaikk niitten dalotte hinnan goroihi. Hyyryj niist tul nii hiuka, ett ne menivät talotten gorjauksihi.

Sillaill oikke. Hän ol nys semsis menois, ettei hänell oll mittä muut kon guus talo ja veloj pali enemän go net talose oliva väärsti, vaikk ne olis kaikkjan gorkkjamppaha hinttahas kradeeratt.

Kyll hän jo mond kertta hikkolesas niitte velkkattes inträsetten gimbus ol päättänn, ettei hän ikä enän gettän dakkama men. Mutt vast aik sitt hiire haukottellk, ko se on gati suus; sillett Pulvo Vihtori asja oliva nys siink karssas, ettei kukkam byytänykkä händ

dakkauksehe. Siit yksingertasest syyst, ettei hän gelvann enän dakkaman gettä.

Kovast säästväisest hän dämsis olois joudus elämä, nii säästväisest, ett häne vaimos yks kaunis päev sanos hänell: »Mnää en enä viit tämmöst kituspiikkmäist elämä katell, muttko lähden gottik, kosk mnuull hyvä koto o. Hoid snää ittes täällk, kyll mnää hoida itten siäl.»

Ja nii frou sitt men menoijas. Mut ei Pulvo Vihtor stää asja surr. Hän muist ai, mitä häne isävainas ol sanonnk, ko he neli viis vuatt takasi oliva oll Helsingis ja yks ehto hiljastunnk, ko heijäm bit semsis ajopeleis kulkeman, go raitiovaunuiks siälls sanota ja kulkevas sähkövoimall. Vihtor ol sillo ottann isäs ranttemehen gii ja yrittänn ruvet karate sauttama vaunu. Mut isä, ko ol mond kertta Helsingis oll, ei tehnykkä föli, ko hän sanos lukennus jostakki sanomlehdest semse viissa neovo, ett jos raitiotievaun taikk vaimihmne jättä snuu elämäs taiplell, ni älä helkkris viit lähtik karaman gummangam beräs, ei semne rännnt, muttko ist kaunist ja odot. Kyll siäld tlee toinen, go otta snuu hoimeihis. — Ja nii oikken gäveki ainakki se raitiotiävaunun gans. Toine oikke siäld tul, kon gorjas heijä. Ja Vihtor päätt, ett kyll mar se viisas neov, ko isä ol onkkes saannp, pitä träkkis niitte vaimihmstengi suhte.

Nii ett ei hän, niingo sanott, tiättos pistännk, ko häne vaimos häne jätt inträsettes ja köyhytes kans tapplema.

Nyk käy ussemitten däsä mailmas nii, ett ko ihmist niingom Bulvoakki näi o vooron gohotett ja voorom bainett alas, ni hän jätetä vihdo viime siihe

viheljäisyttehes kituma ja kimaroitteman gon dram-batt mato. Mutt Pulvoll oliki ylhäld määrätt hiukan doisema olo.

Tul mailmasota ja tyyris aik. Kaikk tavar nous hinnois. Ja ennen gaikki nousivat talotte hinna. Yks kaks oliva hinnas semse, ett kom Bulvo Vihtor yks kaunis päev ol myynn viidenen dalos — kuudene häm bit itt — ja kaike se sälä ja roskan, go nihi hiljaksis aikka myäde ol kokkondunn, ni häne velkas oliva maksos ja hänell ol hyvä joukon golmatt miljoona raha pangis.

Ja kyll häne ymbrilläs ny vaimihmsekki liähusiva ja olsiva oll valmi ottama häne hoimehis. Kirjott se vanhaki hänell, ett kyll hän nyt tlee kotti jälls stää avjoelämätäs jatkama.

Mutt Pulvo vastas ett: »Koitast tull vaa, niis nääk, kuis snuun gäy.»

Hän ol päättänn, näättäk, seorat stää isä vainas viisast neovo ja odottas se asjan gans ai vaa ettippäi.

Ja oikee hauska, rauhallist eämä hän ny viätt, tek jongun kaupangi ajan guluks ja voitt ai siint toimes, pit piäni kalaasej sillon dällön düttvilles, poltt sikarej ja rustas itteles telefuuningi. Nii ett oikee herraslaagases hän ny eleskel ja hätäköst ol eläk, ko inträssej tul pangist, nii ett niit sittengi ai sikko jäi. Kyll oikee häne elämäs ny ol niingo silkki vaa.

Mutt niingo auringosakkin gehuta olevas jongun-galdassi pilkuj ja fläkej, nii ol Pulvo nykyses elämäsäki yks oikken gamal vajavus. Se, näättäk, ettei hänell oll mittän garahtääri, muttko hän ol vaa hyvi yksingertases: Herr Pulvo, eik mittä muut. Ja se kismitt händ, se ol koiruaho häne elämängaljasas.

Nii händ. Ja pahind ol, ett häne hyvä ystvä, se ainanem bilambuhuja ja koerangurine fallesmann Ruckmann, härnäs händ ai joukko ja sanos: »Oi voi sendä, snuu vaevast, snuull on davara ja maalist hyvytt liiknemängi, mutt snää oles sendä niingos olsi alaston, ko snää ole vaa: Herr Pulvo.

— No, en diäd, kuuluisik falesmann Pulvo sen gomjamald, pist Pulvo vasta.

— Kuuluis mar sendä ja huamattest viäl seki, veli kuld, ett viralisest mnuun garahtäärin o: Herra kruununnimismies A. N. — Aleksander Napoleon — Ruckmann. Ja se kuulu komjald, vai mitä snää tykkä.

Ei Pulvo tykänns stää eik tätä falesmannin guulde, mutt sisimäs sydämesäs hän myäns, ett komjald oikke se kuulus se herra kruununnimismiäs. Oikken guninkaliseld se kuulus — pahus soikko.

No, sitt tliiva nes suure hääs siäll Vallasharjun Glamill. Ja niihin gäskettim Bulvoki. Ja falesmann Ruckmann ol ja käskett. Kuingastetei ollis ollk, ko nek kerra oliva nii fiini hää, ett niihi ol käskett, niingo falesmann Ruckmanni frou kuulutt ymbärs kaupunki, viis falesmanniikki.

Kyll Pulvo se ymmärs, ett hän niis häis monell esitetäis ja händ harmitt, ko hän ajattel stää toimitust. — — Saang mnää esittä: Pastori Ilves — Herra Pulvo; rovasti Höckert — Herra Pulvo, Tohtori Kallio — Herra Pulvo, kunnankirjuri Roteva — Herra Pulvo — — Ai vaa se ijangaikkisem baljas: Herra Pulvo. — Oi nyp pahapolv sendä!

Mutt pahusikost siin autt. Täydys ottak kärssiäkses vaa. Kon ei sem baremppa karahtääri miähell oll, nii ei stää oll ja sill hyvä.

Mutt kaks päevä enne niit häit tul falesman Ruckmann ehtost Pulvon dyyjijö ja Pulvo tarjos hänell niingo vanh tapa vaade, todi.

Ko stää todi siins siit juatti, ni falesmann gatos yhtmitta seingello, nii ett Pulvo viimen, gon golmas klasi ol saatt prykätty, kysys: »Pahustak snää stää säijäri ai siin vauhkottle? Ong snuull jottan doimitust viäl tänäpä ehtoste?»

— Ei mittä muut ko hiukan geskustlemist maaherran gans. Mnää soiti sinn jo päeväll, mutt käsketti soittak kell kymmend. Maaherr o sillo vast koton.

— Vai nii, vai maaherralls snää soittle. Taita oll usse snuulls soittamist maaherrall.

— On gaketakki. Ymmäräk kai snää sen, go me yhdes tätä ossa lääni hoida.

— No, mitäst asja snuull nys sitt o maaherrall?

Falesmann katos hyvim bitkäs Pulvot, ennengo hän vastas: »No nii, saa mar se snuulls sannokki, kosk snää kummingi se ymmäräisik, ko mnää siit asjast täald joudu soittama. Nääks, mnää olem bäättännt toimittas snuullk karahtääri, kosk es snää itt stää toime saa! Ei semnen gelpp, ett snää ole vaa herr Pulvo niis komjois häis ylihuame.»

— Älä helkkris. — Ei, mutt snää ole sendä mnuun dodeline ystvän ai oll ja ole nykki. Kuule, ming karah-tääri snää mnullt toimita?

— Huals snää siit. — Katota ny ens, kuis se asi luanaki.

Ny rupes Pulvoki seorama seinkello viisreit nii harttast, ettei häneld puheka enä luistann enemppä ko Ruckmannildakka. Molema he nyk kattlivak kello ilma muut väliaikka ko stää, ko hek klassias kallistliiva.

Vihdo viime se kauhi odotukse aik sitt lopusiki. Falesmann men defefuunin dyä, näpertel stää Pulvo huamamat hiuka ja soitt.

— Ong sentraalis? — — Jaaha, ong peräte se »mesimarjani, pulmuni pääskyni mun» — se Nuura — — — No, se mar ol onn. — — Kuulkkast Nuura, ko mnuun darvittis pääst Turkkuhu maaherran dyyjö. Virkpuhel, niingo ymärätt. — — — Kui, ett mnää pääsen goht. — — Oi voi sendä, kiitoksi pali, mnää ole stää ai sanonn, et em mek kaua Nuurat sentraalis pittäs saa. Ne kildif flika naeda ai. — Naeda händ. — — En, em mnää tyhji puhel. — — Juu, juu, odota mnää vaikk kymmnenngi silmäpäyyst.

Falesmann odott hetken dorv korvatas vastam bianettun. — — Mutt yhtäkki hän rupes noikkama ja kumartama juur jämтт niingo harakk, ko se naurum bäästä ja häne jalkas ei enäm bysynnp paikoillas, muttko hän siirs niit yhtmitta ja graape niill laatjat joka kert, ko hän noikkas.

— Tämä on nimismies Ruckman, jatko fallesmann puhettas defefuunis — ja puhus ny oikke semmost pohilaist suami, — nöyryn palvelijanne, herra maaherra. Käskynne mukaan saan kunnian ilmoittaa herra maaherralle, että minulla nyt on ehdotettavana sopiva henkilö siihen kysymyksessä olevaan toimeen. — — Herra Pulvo. — — — Ei mitään arvonimeä, eikä mitään virkaa. Vain herra Pulvo. — — On, on, varakas on, miljonääri. — — Ei, ei ole gulashimiljonääri. — — — Tjaa, ei hän mikään ruudinkeksijä ole, sellainen hyvin tavallinen järjenjuaksu hänellä on. On pikemmin yksinkertainenkin —

— Ja mnää vai. — Tiäd vähä, sengi viätäv, pist Pulvo väli.

— — — mutta eipä siinä toimessa järkeä paljon tarvitakaan — — — On, on — — — Kyllä, on edustava.
— — — Maisteri Kokko pitää häntä hyvin sopivana.
— — — Vai niin, herra maaherra. — — Ja nimitys tulee siis lähipäivinä. — — — Hyvä. — — — Nöyrä kiitokseni, toivotan herra maaherralle samaa.

Falesmann soitt poikk, pan dorven gillumman goukkuhun, garas Pulvon dyvijön gäsivarre levjänäs ja löi nep Pulvo ymbärs. Sitt häm ban toisen gätes Pulvo olgall, ott Pulvon doisen gäde oman gättehes, katos Pulvot silmihi ja sanos: »No, veli Pulvo, mnää onnittle snuu, onnittlen — — gonsul Pulvot.»

— Ä-ä-älä ny hemmetis. — Ongost oikken dosi — — oikken dosi, ett mnää olen gonsul?

— No, ole oikee snää konsul. Ei mittä muut enäm buut kom baperi. Ja net tleeva, niingos kuuli, näinp päevin. — — Sai siin hiuka huavat ja souttas se maaherran gans, ennengo hän suastus. Muttko mnää kekse sanno, ett maister Kokko o sama miäld ko mnää snuu sopivaisutes suhten dähän därkkjän doimehe, ni asi ol valmis. Se men niingo rasvatt. Mnää onnittle snuu viäl kerra.

— Kiitoksi, kiitoksi. — Ja ny otetangi vähäm baremppa tavara esill. — — Mitästis meinaisik klasist samppanja?

— No, kyll kannattaki vaa juad hiuka samppanja tämse jutum bääll. — Mutt kuule, käsketä Kokko föli, ko hän sendän gans tavallas o auttannt tätä asja ettippäi.

— Käsketä vaan, gäsketä. Mnää lähetä hänellk koht sana ja mene sitt itt kellrist hakema niit samppanjpotuj. Ne o nääks lukitus osastos kellris ja sinn em mnää pääst kettä.

Pulvo lähettiki sitt koht piikas maistri hakema ja kyll Kokko vaa valmis ol tleeman, go hän sai kuull, ett kalaasist ol kysymys. Hän asusiki valla naapris, nii ett hän ol Pulvon dykön jo ennengon dämä kerkes kellrist takasim botuines. Ja hyvä oliki, ett hän nii äkkin dul, ni falesmann gerkes selittämän, gui asja oikke makasiva ja mingtähden däsä nyk kesken gaike samppanjkalaas toimem bantti.

— Hyvä ehtot, mnää toivota onni konslill, sanos maister Kokko, kom Bulvo tul huanesse yks samppanjpott kummasakkin gainlos ja kolmas toises kädes. Toises kädes hänell ol lyht ja kellriavan.

— Jumalandakko ja kiitoksi pali vaa, Pulvo vastas, samott lyhtys, pam botup pöydäll ja men der-vettämä maistri oikken gädest. — Nii, niin, gonsul oikke mnuust tehti yhtäkki, hän sitt jatko. — Kaikis näis olla.

— Sillaill oikke. — Mutt kyll mar o hyväki, ett snull ny on garahtäär. Ja semnen gomjas karahtäär. — Konsul Pulvo, konsul Viktor Pulvo, se kuulu juh-laliseld.

— Niingostis tykkä. No nii, en mittän diäd. Mutt kippis ny se asjam bääll, pauhas Pulvo, ko ol andannk korki ensmäisest potust lenttäk kattoho ja kaatanns samppanja todiklaseihi ja juamklassihin, go ol pii-rongim bäällk karafiini viäres.

Pia se pott ol kuitatt ja Pulvo rupes tleema ylpp-jäks siit uudest karahtääristäs.

— Kyll tes sendäm biäni herroj olett mnutu rinnallan. — Falesmann, maister, mitä semse ova? Mutt — konsul. Se o jotta, se. — Ai helkkris, Ruckman, mingäst maan gonsul mnää oikee ole sitt?

— Turki. — Turkin gonsul.

— Fyi saakel, vai Turki. — No nii, mikä stää Turki maat sendä vaeva? Hyvä maa se o.

— Ei mikkä stää vaev. Ja jos es snää rupp se maan gonsliks, ni sanp pois tykköäs vaa. Kyll mnää siihen doimehe miähi saa vaikk kuip pali.

— No snää ole ny ai nii hättäne — — — Mitäst maare mnää virkkatan jätäisin, go mnää sen gerra saann ole. — — Ja pali mnää siit Turki maast tykkä eng ittekkä ymmär, mikä mnuum bäähän men, go mnää sanosi: fyi saakel siit Turki maast. — — Ei stää maat vaev mikkä, vaikk se hiuka huanos huudos o.

— Ei vaevakka, maister Kokko siihe sanos, ja jos es tykk siit Turki nimest, ni san, ett snää ole Ottomaanise valdkunnan gonsul.

— Ongost se valdkund sitt sama kon Durki valdkundaki?

— On, sama oikee se o. Osmaninen taikk otto-maanine valdkund.

— No, mutt se passaki sitt hyvi. Ko mnää vaa muistaisi se otmanisen daikk mikä se valdkunna nimi jäll olika.

— Ottomaaninen valdkund. Tiädäk kaiketakki snää se Otto Mannisen, go niit veisuj kirjotta. Se valdkunna nimi o vähä sinnppäin go hänengi.

— Tiädä händ mnää Otto Mannise. Kuingasteten diädäis. — Jaa, mutt snull ovakki näämäs konstis.

— — Ottomaanine valdkund. — Viktor Pulvo, Otto-

mannise valdkunnan gonsul. — Kyll mnää nys se muista.

Pulvo ol nii miälisäs täst uudest keksinöst, ett hän, gon golmatt samppanjpottu ruvettin gurittama, nous toolills seisoma ja pit puhe maistrill ja falesmannill. —

Hyvä herra, hän sanos, ihmelise ova meijä elämän danhva ja polgu. Kuka olis uskonnk, ko mnuu isän yksingertasen sotamiähen sodes Turkki vasta Plevna valleill ja Maritsa rannoill ja Balkani vuarette huipuill, et hänem bojastas pit tleema herra Viktor Pulvo, Turkin daikk oikkemi sanott ottomannise valdkunnan gonsul. Mutt nii on gummingin gäynn. Aik o sotti ja aik o lakat sotimast ja ny o rauh. Ja mnää sano se, ett koittakkast tet taikk kuka hyvänäs puhhu yht vino sana Turkin geisrist, niin det tleett katuma stää. Sillett ko mnää kerra olem bantt Turkim buald pitämän däsä maas, ni mnää hoida virkan ja vaadi Ottomannise valdkunnan geisrills sama kunnjotust ko muillekki hallittioillt täsä maailmas. Nii ett ei sitt mittä muut ko eläkkö Ottomannine valdkund, huroo!

Kolmk kertta äijäs sitt hurrasiva sem buhem bääll ja ko se viimenem bott samppanja ol saatt tyhjäs, niim Bulvo ol niin guitt, ett hän sanos niillt toisill: »Kas nii, menkkän de nyk kottik kaunist, mnää pane maat.»

*

Ulkon ol jo suur päev, kom Bulvo vihdo viime heräs yäunestas. Hän haukottel, oijendel ittiäs ja tahkos silmiäs. — Ja ny rupesiva häne ajatukseskin

daas tyähös ja ilmoitava hänell kaikkja ensmäitteks, ett hänem bääs ol sukkelan gohmo. —

— Helkkris nii, ong se ihme — ajattel Pulvo ettippäi — ong se ihme, kon dul hiuka nautittu eilä ehtoste. — — Kuis semssen doimehe jäll jouduttinga? — — Siunakko, mnää olengin gonsul ny eng vaa mikäm baljas herr Pulvo!

Pulvo hyppäs ylös sängystäs ja mem beili ette. — — Ihmelist sendä, samanäköne mnää olen go ennengi ja samanäköne o mailm tual ulkonakki! Ja sendä on däsä mailmas tapattunns suur muutos, ko mnää olen gonsul.

Pulvo pist ittes taas peito all, potke hiuka aikka, ett kylmys paken häne jäsenistäs ja sitt hän vet suus nauruhu, ja nauro oikke sydämes kyllydest uudest karahtääristäs.

Samas knoputetti häne ovelles ja sisäll astus posteljoon.

— Hyvä huamend, herr konsul! Kuingast konsul ny jaksa? Mnuull olis yks rahapreiv herr konslill. — Oikken gaunis ilm siäll ulkon. — — Nii, mnää onnittlen gans sendä.

— Kiitoksi pali. Jumal andakko hyvä huamend. — Kas niin, dosa on deijän glappun dakasi, Pulvo sanos ja anno posteljoonill ilmoitustodistuksen, go hän ens ol vetänn nimes siihe.

— Jaaha, kiitoksi vaa, herr konsul ja hyväst ny.

— No, no, älkkäst nys sendä nii menkk. Kyll mar tep piäne aamutropprin darvittett, kosk siällt tundu olevas pakane.

Posteljoon seisos hetke aikka suu seljälläs niingo naulatt, konei viäl koska enne ollt tapattunn, ett

Pulvo olis hänell ryyppy andann. Mutkom Bulvo jatko puhettas sängystäs ja käsk häne avat kulmkaapi ja kaattas siit karafiinist, ko ol keskmäisell hyllyll, ryyppy ittelles siihe suurimppam bikarihin, go ol kara-fiini viäres, ni hän virkos hämmästyksestäs ja tek tyät käsketty.

— Onneks olkko sitt vaa, hän sanos ja kaas ryyppy niäluhus. — Ääh — kas se, se friskas. Jaa-a, kiitoksi pali vaa, herr konsul. — O oikke hausk kon deill o semnen gomjas karahtäär. Ei semmost olekkan go yhdell herrall ennen däsä kaupungis. — Ei stää karah-tääri annetakka jokattell — — Ei mar annetakka vaa sunkka.

— O hän ny jomnengin gans olevannas, sanos Pulvo sängystäs. — Mutt mitä niist maalisist. Ei niist mittä ol.

Pulvo oikke ihmettel ittekses, ett hän sai tämä sanotuks nii vakavast ja välimbitämättömäst, ko hänell olis oll yhdendékev, vaikk hänest olis keisar teht yhtäkki. Nii, vaikk hänest olis teht Turkin geisar sama hyämy. — — Jaa-a, ol mar se hiuka harmiloist vaa, ett hänest juur Turkin gonsul pit tehtämä. O se ihmelist sendä, ettei mikkä ilo ja onn täsä mailmas ol oikken däydeline. — Vaikk vikakost siint Turki maas ja valdkunnasakka sendä o — — Nii, niin, diättvästengi olis pareve, jos ei se olis semnen gristityviholine ja mahomettlainen, mutt — sama se. Konsuli hängin darvitte — ja jongu siihengin doimehe ruvet täyty. Täyty händ.

Nämä viimeses sanap Pulvo sanos kuulvall äänell postiljoonill. Mutt postiljoon ol jo aikka sitt ottannp preivpaka ja paperik kättehes ja korjaannk koippes.

Pulvo nous ylös ja vaatett ittes. Stää tehdesäs hän ihmettel, ett posteljooniki jo tiäs häne ylenyksestä konsliks. Taita mar moni muuki jo se asjan diättä, ajattel hän. — Soitetast handelsmann Vesterlundill, ni saada nähd, tiätäk hängi se.

Pulvo men defefuunis tyvijö, vääns veivi ja pan sitt torven gorvalles. Mutt ei siäld keskuksest mittä vastaust tull. Hän soitt toise ja kolmanen gerra ja oikkem bitkä soito, mutt ei siit sem baremppa tull.

— Pahus sendä, nys se om brindullt taas. — — Staava! Staava!

Staava ol häne huushollerskas, mutt Staava ol mennt torill eik ymmärettävästengän diätänn mittä, ett händ huudetti.

— No, on dämä ny oikke harmin gappal, Pulvo ajattel ja päätt lähtik kaupunkkihi soittama josta muuald, ett tullais reedama hänen defefuunis. Mutt juur ko hänem bit panemam baltto ylles, aukke ovi ja — kaupungim bormestri frou tlee sisällt, tervettä ilosest Pulvot ja onnittle händ konsliks.

— O oikken glookku, ettei mnuu miähenikkä olp puhunn mittä siit, ett teist konsul meinatan dehd, pormestarinna jatko, kom Bulvo ol viänn häne viäras-kamarihi. — En olis tiätänn mittän goko asjast, jos en olis menn maister Kokoll edellpualpäevkaffell. Siäl mnää sen guuli ja sillo mnää pääti, ett mnää tlee onnittlee-man deit. Nii oikke. Ja o mnuull muutakki asja.

Se sanottuas pormestarinna katos nii ilosest Pulvot silmihi, ett Pulvo sydän oikke men hiukan gal-lellas. — — Se ol nätt ihmne se pormestarinna.

— Pormestarinna on govast ystväline, vastas Pulvo, ko istus käde ristis ja kiärs peukloijas toinen

doises ymbärs. — Händäst, mitäst muut asja pormestarinna o?

— On däsä tämne list. Se o orplaste suajelust varte ja siihen darvitam baljo raha. — Kyll mnuulls sanotti, ettei herr Pulvo kirjot periaattest listoihi, mutt mnää vastasi: »Mahdolist kyll, ettei herr Pulvo kirjottann, mutt konsul Pulvo kirjotta.» Ja taas se pormestarinna katos Pulvot silmihi, nii ett Pulvo sydän men doisen gerran gallellas ja viäl pahemin go äskö. Se men niim bali kallellas, ettei hän enä muistann vanhoj elämäsäännöijäs, ko sanos: »Pormestarinna o hyvä ja anda tänns se lista.»

Pormestarinna anno listam Bulvoll. Pulvo kattel stää ja näk, ett siihe ol kirjotett valla sadoj markoj, ei vähempä lainkka ja ett häne ainane härnäjäs ja kadettias, handelsmann Westerlund ol kirjottann viis-sata markka.

— Hyvi ne ovakkin dähä andann, Pulvo sitt sanos, ko hän ol listan darkastann.

— Ooja, oikee nätist. — Westerlundiki sanos: »Kirjota viissata ja jos Pulvold saatt jotta, ni mnää kirjota lissä viiskymmend markka joka sadast, ko hän anda.

— Vai nii Westerlund sanos, puhel Pulvo.

Ja ny men ylppeyde ja kosto heng hänehe. Hän ott pännän gättehes, kast sem bläkkhoornaha ja vet listaha nimes ja sem berän gymmnenduhatt. Sitt hän gääre listan gokko ja anno sem bormestarinna.

Mutt pormestarinna avoki se ja ko hän näk ne numrasep Pulvo nimem beräs, ni hän gatos Pulvot pitkäs ja sanos: »Konslilt tul vissim biän erhetys.»

— Em mnää pruuukk erhetty raha-asjois, Pulvo vastas, ming mnää kirjoti, se mnää kirjoti ja mnuull o vara kirjotta. Pitäkkö nys sitt vaa Westerlund puhes.

Pormestarinna kiitt kovast Pulvot ja katos händ jäll niin gaunist silmihi, ett Pulvo sydän nous oikken gurkum berähä.

Pulvo ol oikke hyvä ollk, ko hän duns, ett hän ol tehn hyvän dyä ja saannp pormestarinnam bualesles.

Mutt ei häne ilos kestännk kaua.

Staava tul juur sillon dorild kotti ja Pulvo huus häne sisäll, ett hän olis saannp puhhus siit telefuunist. Mutt ei hän suuvooro ruvenns saama se jälkkén, go Staava ol tull hänem buheilles, sillett Staava pan gätes puuskaha ja kysys, ennengom Bulvo kerkes mittä sanoma: »Ongost siinp perä, ett teist on deht Turkin gonsul?»

— On, Pulvo vastas.

— Jaaha, maksakkan goht sitt mnuum balkkan, sillett tähäm baikkaha mnää jätän dämä huusholli. Vai Turkin gonsul te olett! Semsen geisrim balvlukses, ko jua kristity vert ja syä kristity liha ja on däys pakan, niim bakan kom bääseki ja vaimoj nii ett nes sadois räknätä. Sillaill oikke. Ja kyll mar tekki niit vaimoj ja jalkvaimoj nyt tusingaupall haalitt ittellen. Mutt siin vihelijäisydes em mnää olf fölis. Tiätäkkä se. Mnää tahdom balkkan ja mene.

— No, mutt Staava. Staava puhu ny vallam berättömi.

— Soo-o vai perättömi. Vai nii. Eik Turkin geisrill ol mond vaimo? Eik siinp puhes olp perä?

— No, mutt ol niit Salomollaki ja Taavetill oikken grossis.

— Olkko, mutt Salomost ja Taavetist ei saap puhhus saman päevänk kon Durkin geisrist. Ja mnää tahdom balkkan ja mene.

— No, mens sitt ja san mitä snuull om balkka sisäll, niis saas sen goht, sanos Pulvo, ko suutus hängi jo.

Ja Staava sai palkkas ja lupas lähti.

Ymmärtä se, ettei Pulvo tämse uppra jälkke enä oll hyvällp päällk, ko hän läks jostan defefuuneeraman geskuksehe, ett tullais rukkama hänen defefuunias siällk koton. Eik hän enä iloseks tull vaikk kaikk tuttvak, kon dliiva händ vasta, onnittliiva händ konslin doimehe. Kaikk muup pait Westerlund, ko sanos: »Päevä, päevä, Pulvo. Snuust on deht konsul, kuulem. — Kaikist niist kans konslej tehdä.»

— Ei, ei kaikist sendä. Niit o semssi poroporvrej ja piäni handelsmannej, joist ei saadais konsli sorvamallakka, Pulvo vastas ja jätt Westerlundi siihe.

Mutt ei se hänell mittä ilo tuattann, ett hän näi sai kolhast Westerlundi.

Pahallp pääll hän sitt vaa jatko matkatas aavistamat, ett hänell viäläkki ol valmistett piän harm.

Käve näättäk nii, ett kapple matkam bääst se jälkken go hän ol Westerlundist eronnt, tul Uittoska händ vasta ja hän dervett tätä vanha hiärojatas ja saerahoittajatas. Mutt ei Uittoska vastannt terve-tyksehe, muttko men vaa muin miähin ettippäi.

— Olsing mnää erhettyynn, Pulvo ajattel ja käänys ymbärs kattoman daanes. Mutt samas silmä-räpäykses käänys Uittoskaki ymbärs, sylk päim Bulvot ja huus: »Pahapolve mahomettlainel»

Siin oliki sitt falesmann Ruckmannin dalo juur

liki ja sinnp Pulvo men defuneeraman geskuksehe ja valittama vastongäymissiäs Ruckmannill.

— Pahustaks semsist hualik, kyll aik nek kaikk paranda, Ruckmann meinas.

Ja sitt Pulvo käsk Ruckmanni fölisäs kauppeuraha syämä suurust. Siäl oll muitakki ja ko ne vaadesiva, ett juadais Pulvo uude vira harjalissi, niim Bulvo panikim böydän gorjaks ja tul kotti vast ehtost hilja. Niis kalaseis hän sai kuull, ett Ruckmann se ol, ko ol soittann joka paikkahan gaupungis, misä vaan defeuun ol, ett Pulvo konsliks o nimitett. Sillaill oikkeen goko kaupung se asjan diätämän dul, vaikkei sanomlehtikä ilmestynns sinä päevän.

Mutt Ruckmann ol tehnp pali enemä. Hän ol soittannp pisi maakunta jokattellk, ko hän diäs käsketyks nihi Vallasharju suuri häihi, ett Pulvo ny on Durkin gonsul.

Nii ett kom Bulvo sitt falesmannin gans tul häätaloho, ni moni tul hänell onni toevottama, mutt kuul ai hän joukkon dakanas sanottavas toistakki: »Sengim pahuksen Durkin geisrin dreng», kuiskuteltti ai joukko.

Ja se ei oll lysti. Händ pakkas jo harmittaman goko konslin doim.

Mutt hän sai täyde sovituksen gaikist harmeistas, ko hänell annettim baikk provasti viäres, ko hääaterjöpöyttähä istutti. Nii ett kyll hänells sendä häne miälestäs täys kunni osotetti.

Sillaill oikke. Ja ko sitt ol pääst aterja lopp-päämbuale, niim brovast kysy:

— Ongost konsul Pulvo kauangi jo ollk konslin doimes?

— En, en ol ollk kauva. Odota, jos tott puhuta, lopulist nimityst vast näinp päevin.

— Vai nii. — Antteks ett mnää kysy, ming maan gonsul te olett?

Pulvo fundeeras, ett sanok hän ny ottomannise valdkunna vai Turki, mutt sitt hän ajattel, ett kyll vaa om baras sanno niin go se pahimald kuulu, ko hän dämse oppenu miähen gans on dekemisis. Ja nii hän sitt vastas: »Turki.»

Provast katos Pulvot hyvim bitkäs ja sanos sitt: »Nii, niin, gysymys ol kyll vähä liiaks teijä yksityissi asjoit koskev, ni ett em mnää lainkka ihmettel, ett tek koitatt mnuu prillat ja puhhu leikki.»

— Ei, em mnää puh leikki. Tosi se o. Turkin gonsul mnää ole.

Mutt sillom brovast rupes naurama ja sanos: »Kyll teis o velikultta oikken darppeks, mutt älkän goittak mnuun gansan. Kyll mar mnää se ymmärrä, ettei nyk kettän Durkin gonsliks nimitet, gon Durkk parhallas käy sotta Venäjä valdkunnan gans.»

Pulvon daulvärkk lens tulipunaseks ja häm bur huuldas harmeisas. Mutt sai hän viime sendä ajatukses niim bali kootuks, ett hän ymmärs sannop provastill: »Andakka antteks, ett mnää koitin deit vähä narrat, mutt se o joku piän etelameriikkalaine valdkund, jong konsliks mnää tlee. Em mnää sem bahukse nimikä enä muist.»

— No stää em mnää ihmettel, provast vastas.

Kyll Pulvo sitt istus valla mykkänp pöydä viäres eik hänell ruakaka enä maitann. Mutt ajatukset teki-vät tyät hänem bääknupisas. — Nääks stää falesmanni raatto, hän sanos ittekselfes, se pahuus o mnuun

gekann oikkem bahambäeväsest. — — Mutt se tele-
funeeramine maaherrall. — — Mikäst konst se ol. — —
En mnää maaherra vastaust kuull. — — Se ol kaikk
valla jekku, puhdast jekku. Yksnäs se Ruckmannim
baha puhus. — — Ei siällk kettä maaherra oll langan
doises pääs. — — Nääks stää viätvä, stää pahapolve
falesmanni. — — Kyll mnuu ny naureta. — — Saastane
sendä.

Tämssi polgui Pulvo ajatuksek kulkiva, ja ko
aterjald päästi, ni hän soitt koht kesukuksehen gaupungis
ja kysys, joko hänen defefuunis ol pantt kuntuho.

— Jo — kesukuksest vastatti.

— No, mikä vika siin ol?

— Ei mittä muut, ko ett te olitt pann yhdistys-
nappla ukkoseläppehe.

Kas nii, siin oltti, juur niingo mnää eppäli. —
Mutt kyll mnää se Ruckmannin däst narrimbelist
pehmitä.

Pulvo menikim bihall, hak ittelles hyvän guusisen
garaka ja lähett edeskäyväm byytämä, ett Ruckmann
tliis tallihi hiukan, gom Bulvoll olis asja hänell.

Mutt ei Ruckmann dull. Kyll siin miähes niim
bali kettu ol, ettei se nokkatas siihe satimehem bistänn.
Ei Ruckmann ko istus todipöydän dakan, ja nauro
hivittel, kom Bulvo jäll häähuaneihi men sanoma
hyväst morssiusparill ja isändväell.

Kotti oikkem Bulvo läks stää päät. Ja seoravanp
päevän hän läks reissuhu, ja sill reisull hän ost ittelles
komja maangartno ja muutt sinn.

Ja ko sitt mailma soda ja punakapinan grähinä
oliva ohitt, ni maaherr tul kiittämäm Bulvot siit,
ett hän nii suure summa ol andann orvotte suajelust

varte, ja ko uude vuadem bæev tul, ni hänest tehtin gunnallisneovos. Nii ett kyll hänell ny ol semnen garahtäär, ett hän jäll uskals ai joukkom balat syndym-kaupunkkihis piänen galaasim bitämän duttvilles. Eik hän ny enä väli pitänn, vaikkei ne händ jälkken doisen dodiklasin goskan gunnallisneovokseks mainn, muttko hollasiva ett: »Kuulestis Turkin gonsul, ja mitä snää siit sanot, Turkin gonsul ja tleestis tännt, Turkin gonsul.» — Ai vaan Durkin gonsul ja Turkin gonsul.

TASALA WILKK SUMUS

TASALA WILKK SUMUS.

Mep pruukkasi mnää ja Tupala faar, siihe aikka mailma, konei — paha kyll — oll minkkängaldast lakki mettlinnutte ja muutte hyädyliste villitte luandkapplette suojangk, käyd joukko metäksemblill Unaja metis ai Vermundla rajoills saakk.

Sillaill oikee. Ja ko mek kerra sitt taas oli semsell retkell, ni yks kaks me öksysi nii ettem mep, pahus soikkon, diätänn yhtikäm behu, misä me oikee oli. Ol pilvinem bäev, nii ettei meill oll auringostakka mittä appu eik meijä semsis olois sitt auttann mikkä muu kon drambat ettipäi vaa siint toevos, ett kyll mar mes sendä joskus jongu asumuksen daikk viljelykse löydä, vaikkei niit siihe aikka niin dihuas ollukkan, go niit ny o.

Mnuu pakkas, ko mes siin hiki hatus tramppasi, hiuka harmittama, ettei Tupala faarillk, ko ol syndynn ja kasvanns sillp paikkunnall, sem barempa høyde olls siit, misä oltti ja mnää sanosingi hänell usseman go yhden gerra, ett ollais mar vaa Rauma ymbrystä metis, niin gyll mnää vissi ain diädäisi, misä päin goto o.

Mutt siihen Dupala faar vastas, niingo vähä tosi oliki, ett hätäk siäll on dunttip paikoj, ko om bellon dilkk ai jongum bari sada sylläm bääs ja metäk kalutu nii, ett ei niihi outoka öksymäm bääsis.

Nii ett ei siink kränittäminengän Dupala faarin gans oikke leivill lyänn ja vihdo viime mek kulji mihi nokk näytt, sanakan doisillen sanomat.

Aamust aikasi siink kahde aigois me oli liikkell lähtenn ja ehtopualpäevä siink kolme nurkis, niingo mes sitt sain diättä, met tliim biänell metä aukkjall. Ja ko mes sitt vähä nuugemi ymbrillen gattli, ni me näin dorparakenukse siin aukkja laedas ja piänem bellon dilkun doisellppuallt torppa.

No, ny me ole sitt pärjäty. Mikäst torpp tämä o? nnää sanosi viimen, go mes siin hetke aikka olin gatell vauhtotell ymbrillen.

— Kyll vaa o niin glookku, Tupala faar vastas, ett em mnää tunnt tätä paikka. Kyll me vissi ole joutunnk Kodisjoe rajamaill.

Siins samas mek kuulin goera haukkuvan dorpam bihall ja ko mes siit ymmärsi, ett siällt torpas asujami ol, ni mnää sanosi: »Vai nii, vai ett tet tunnt tätä paikka. Mutt ei se mittän dee, mennän dorpaväeld kysymä, misä me ole.»

Ja nii mes sitt meni. Tarham bualeld mek kiipesi yli aeda ja Tupala far pysäs viäl tarhahan, dahkos silmiäs ja ihmettel: »Om mar hän nys sendän glookku, ett em mnää ikänäs tämses paikas ol oll, vaikk mnuum bidäis tämäm baikkunnan gaikk asumukset tiätämä.»

Mutt ko mes sitt taas oli lähtenn liikkell ja astunnp pihall, niin Dupala faar ruppe ihmettleemä ja hiukan giromam bräiskimängi joukko ja vihdo viime hän sano: »Tämä o Mansikkmäki ja meijän dalon dorppi eik täst olk ko runsas ruati virst meill. — No, on mar hän ny ihme, ett ihmne näi sekko, ko se öksyksis o. — Mutt tämä torpp ol nii oudo näkönen duald metäm

bualeld kattote. Mnää ole ain dullt tääld piham bualeld siihe.»

Tämä Tupala faari ja mnuum biän glummin ei oll oikkjastas mistän gotosi. Se ol vaan dodistus siit, kui ihmelisest ihmnen daita erhettyk, ko hän öksyksis o. Mutt kaikeks onnettomudeks mnää tlii jutelluks meijä öksyksis olostan Dasala Wilkull ja Hakkri Iiroll ja nekköst sitt naurova stää klummi ja jongu ajam bääst Wilkk eritottengi ol jutell ymbärs kaupunkki, kuip pöhhö mnää olen, go mnää mettäm bäästetä. Öksyn goht eng tunn enä semmost paikka, misä mnää kymmni keroj ole yän viättänn linnustusreisuillan.

Ymmärtä se, ett semse jutu mnuu kismitivä eng mnää vihdo viime enä mittän doevonn nii harttast, ko ett Wilkk itt öksyis kerra ja oikkem bahom bäevi. Mutt ei oll ylhäld näht, ett mnuun doevon olsivat totte menn. Ei ennengon gahde vuadem bääst, mutt sillo net täytysiväkki nii hyvi, ettei paremast appu.

Me olin diädättäk Kaurasis Freedrikim bäevill Redarstaatin dykön. Ol kaunis suviehto ja runssast monelaist trahtmentti, nii ett ilosellp pääll me olin gaiki eik meijän darvinns surrs stääkä, ett kui mek kottip pääsisi, sillett Redarstaatt ol toimittann asja niin, ett »Wilpas» tul meit hakema. Kyll mar se muistatt, sem biäne valulaevan, go yhte aikkan gronas kaupungi ja luadotte väli. Sillaill oikke, ei meijä miälestän oll mittä hättä kottimenon dähde.

Kyll »Wilpas» sitt vaa meit aikanas hakeman duliki. Pualyääikans se jo piippas Kaurastem brygin gyljes, mutt Redarstaatt ja mek kaikk muukki sanosi, ett ei mar nys sendä geske lystim bois lähdet ja käsketti »Wilppa» odotta. Ja miälelläs se miähe meit odotivak-

kin, go hekki saivat trahteerinkki lohdutuksekses. Mutt jos he olsivat tiätänn, mimne^{*} viivytys meill ol ylhäld valmistett, niin gyll mar he olsiva vaatinn mejän goht vaan dleeman gaupunkkihi ja miälelläs mes siint tapaukses olsi heit seorannukki.

Ei ollt, tiädättäk, kell viäl yhtäkkä, ennengo lask alas nii sakkii sumu, ett se ol juur jämt niingo sein olis edes oll, vaikk mihimbäi olis ittes käändänn. Wiiden, guude asklem bääst ei nähn mittä, ei vaikk kirkk olis etten dull ja jos joku siit sumust sukels esill, ni se ol ens nii suure näköne, ett oikken gammott.

No, ymmärtä se, ettei kukka semsis olois uskal-dannk kotti lähtemist ajatellk, kaikkja vähemä »Wilp-pall». Eik siins sitt mikkä muu auttannk, ko jatkap pidoj ja odotta, ett ilm klaaranuis.

Mutt nii ihmeliseld kon guuluki, ni ei hyvistäkkäm bidoist tahd oikke mittä ollk, ko niis täytmyksest o olemine ja mnää oli jo hetke aikka huamann, ettei Tasala Wilkk enä oll humööris. Eik ollk kulunn aikkaka, ennengo se poik nous ylös, men Redarstaatin dyyijö ja sanos: »Jaaha, hyväst ny ja Jumala halttu, mnää lähden däst kottis Syvärauman gautt. Kyll mar mnää snum baattis ottas saa siihe reissuhu. Mnää joudu menemä ristjäissihi viäl tänäpä aamupuall. Olen gummiks käskett.

— No saak kaiketakki snää paati, Redarstaatt vastas, mutt älä, veli hyvä, lähd tämses sumus sinns sohlama. Öksy viäl.

Mitäst mar mnää näi lyhyväll matkall öksyisi. Jo mnää sitt olsi niingon dua Anundilan Galkke, Wilkk puhel ja vaikk me muukkin goitti händ estä lähtemäst, ni hän läks vaa.

Me meni händ ranttaha saattama ja mnää ajattli itteksen, ett taita mar hän sendä löyttäkkinn »Kusta Päärströmi nokkaha», konei stää väli ol, niingon gaikk tiädätt, muttkon gukatiäs siinp pari sada sylläm baikoill. Mutt Hakkri Iiro, kon gans ol föleis, tul samas mnuun dyyijön ja sanos; »Älä ny vaa est Wilkku menemäst. Mnää luule, ett hän dällk kertta saa rangastukses siit, ett hän o snuu niim bilkanns sen dähde ett snää sinnt Tupala mettä öksysi. Ei järk ihmnen domses sumus merell lähd, vaikk ongi lyhkäne matk edes. Vanh Redarstaatt o mnuull jutellk, kui hän gerra sous sumus koko yässen däsä Syvärauma lahdes, vaikk hängi vissim baikat tuns. — Nii ett ann ny Wilku souttas sohlat vaan gerrangin darppekses ja ann mnuu sitt hoittak koko se ruljangssin, gon däst seora.

Semssi oikke Iiro mnuullp puhel ja sama hän sanos kaikill muillekki ja me oikke virkosin, go Iiro sääkkraes, ett meillt tlee viäl pahukse lysti Wilkun gustanuksell. Todiki rupes meillt taas maistuma ja ko sem baris siin ol klutatt tiima vert, ni Iiro nikkas mnuull ja me läksi ranttahan gattoma, jos Wilkust olis jotta elomerkej kuulunn.

— Olisik se pahus sittengi löytännp Päärströmi nokkahan daikk johonkki muuhall mannermaaha, Iiro puhel, konei mittä elomerkej kuulunn maam bualeld. Ol mar se ny vaa oikke harmin gappal, ett meijä lystin valla hukka men.

— Kyll se paha on dottunns sumusakki liikkuma ja pärjänn ittes, mnää sanosi ja sitt mep pääti lähtis sisäll juhla jatkama. Mutt ko me oli jongu askle ottann asumust kohde, ni me ruppen guulema aerotten golina gaukka Petäjäiste ja Poroholma väliseld kulmald.

Se o Wilkk, ko siällp pistle ettippäi, Iiro riämutt ja mep palasin dakasi ranttaha. Soutamise ään rupes kuuluma aim baremi ja paremi, mutt sitt se yhtäkkim bysäs ja Wilkk huuta: »Kaurane, ohoj!»

— Ol ny oikee helkkri hissuksis, Iiro kuiskas mnuun gorvahan ja mnää nikkasim bäätan hänell merkiks, ett kyll mnää vaa hilja ole. Ja Wilkk huuta kerran doises peräs: »Kaurane, haloo!» ja souta ai likemäks ja likemäks meit.

— Olettak tes, saastase muati, vallon guuroiks tull, vai oleng mnää helkkrihi joutunn, mek kuuli Wilku sanovas, ko hän äänest päättäte sumu sisälls sous nii liki Kaurastem brygi, ett mep pelkäsi, ett häne aeros vissi hipase stää. Mutt eikä hipassukka ja äänest me ymmärsi, ett Wilkun gurs ol ny jälls Syvärauma lahdem berä kohde. Ko hän ol tarppeks kauas kerjenn, ni me meni hissuksis sisäll ottama hiuka lämmityst, ko yäkylm ol kerjenn hiuka jähdyttämä meijä veren.

Sillail oikee. Me oli juannt todi niitten doisten gans taas siinp pualen diima verran, gon dohtor yhtäkki sano: »Ollek se Wilkk löytänns sumus kotti?»

— Ei se viäl äskön gumminga oll löytänn mait, Iiro siihe vastas, siälls se sous valla sekasim bäästäs, ko mnää ja Anundilan Galkke oli rannas.

— »Älä nyk koohoijas» ja »ong vissi nii» ja muut semmost net toisep pauhasiva ihmeisäs ja sitt me läksin goko kuuppostaat kuulustleema, millk kulmill mailma Wilkun gursi nyk kulkiva. Ja kyll häne aerottes ään vaan guulus. Hän sous ny, niingo me ymmärsi, rinkki Aarnkari noka, Kusta Pärströmi noka ja Kauraste välisell vedell ja oikee harttast se poik veteliki. Ei pysännk kom bari kertta sillp pualellt tiimalk, ko

me hänen doimitustas seorasi, huutama: »Ohoi, eik siäl missäm berhanas yht elävä olentto ol, ettän saisin diättä, misä mnää oikke ole. — — Haloo! — Saastane sendä!» Ja sitt hän sous viäl kiukkusemi.

Me nauro oikken däydest sydämeest hänen glumilles ja viime joku meist sanos: »Anda poja ny voimistell, ei hän ny enä ulos sundist aukkjall merellp pääs, ko hän gerra o ruvennp piiri tekemä.»

Ja sitt me meni jällp pidoj jatkama.

Siint tiima verram bääst mnää ja Iiro sendä menin daas kuulustleema Wilku sohlamist sumus. Mek kuu-lustli ja kuulustli, mutt ei aerotten golina kuulunn missä.

— Ei se pahapolv kumminga ol mahtanns soutta Kaskiste sundist ulos merehe, Iiro meinas, mutt mnää sanosi, ett kyll mar se o vihdo viimen daitannp pääst maihi.

Siins samas mek kuuli jotta äänd liki rantta ja ko me hiuka aikka viäl oli odottann, ni se ään rupes kuuluma ai selkkemi ja selkkemi ja yhtäkki me ym-märsi, ett joku ihmnen guarsas liki meit merellp päi.

— Kas nii — Iiro sanos — Se o Wilkk.

— Kui mitä, ett se o Wilkk vai, kon guarssa? mnää ihmetli.

— Nii juur, Wilkk oikken, gukast muu sitt. — Ymmäräk kaiketakki snää se, ett hän vihdo viime väsynn on, go hän dosa pari kolmt tiima soutann o. Väsy stää vähemästäkin, gon koko yässe sitt viäl valvonn o. — — Nii, ja todihöyry hänellk kans pääsäs o. Nii ett ei ol ihme, ett hän ny nukku. Ja raskast hän nukkuki.

Semssi Iiro selittel, riisus saappas ja sukkas, kivers housus ja läks äänd kohden gahlama merellp päi.

Pia sumu ol niäll hänengi, mutt ei hän gauam bois näkyvist oll, ennengo häm balas takasin daas paatim best kädesäs.

— Wilkum baatt o ajanns se ison given gykken, go on däsä rannas ja hän nukku kom borsas. Nyt täst vast lyst alkaki. Sumu ruppe hiukan gevenemä.

Se sanottuas Iiro mem bisi rantta paatim best kädes ja ko häm bääs prygill, ni hän sidos paatim bestin doisem bään gii »Wilppa» ahterihii.

Kas nii, ny o alk valmis, Iiro sitt saños. Mennä nys sisäll odottama, ett sumu hiuka viäl ohene.

No, me meni sisäll ja siäl ruppe Iiro selittämä niillt toisillk, kuit tämä bisness oikke hoideta.

Näättäk nys siäl ruppe sumu ohenema vähitelle niim bali, ett me nään gymmengunna sylttä ettippäi. Nii ett kyll mes semsis olois näill ahtail vesill uskalan gotti lähti. Ja jos mes sitt anna Wilkum baatillk kaks-kymmendäkki sylttä bogseerliina, ni hän ei tiäd lainkan, guis suur laev se on, gom bugseera händ. — Sil-laill oikke, ja tek kaikk olett hyvi hilja ja tua Ankkri Abbe, kom buhu tanska viäl paremin, go mnää saksa, saa vastat Wilkull ain, go hän jottan gysy. Kyll mnää neovo hänell, mitä kullongi vastata. — Näättäk meijän däyty saad Wilkk siihe luuloho, ett hän o soutanns sumus ulos aukkjall merell ja ett tansklaine valulaev nyp pukseera händ Kööpenhamina kohde.

Kööpenhaminaha! net toise ihmettlivä, mutt Iiro sanos, ett ei sunkka händ mihinkkäm biänill reisuill viäd, kon gerran doimihi o ruvett. Ja niin gaua hän siins stää Wilkun gekkamist selitt, ett met tykkäsin gaikk, ett kovast lysti siit tlee ja Ankkri Abbe sanos, ettei Iiron darvitt lainkka neovo händ, mitä kullongi

sanota, muttko hän vasta Wilkull ai, niingo häm barhaks näke.

— Niin, gyll tämä nyk kaikk hyvi fundeeratt o, sanos vihdo viime viäl Moso handelsman, mutt händäst, jos ei Wilkk heräkkä, ennengo ollan ganali vahtkopan dykön, ni mitäst tes sitt sanott, poja?

Sillo Iiro nauro hyvi surkuttelevast Moso handelsmannill ja meinas, ett kyll hän sen dakka, ett Wilkk vissi herä.

Ja sitt hän men yksnäs ranttaha ja sanos, ett pualendiimam bääst me muus saan dulls sinnk kans ja sitt lähdetän gotti.

— Mutt liikkukka hissusis, se mnää vaa sano, varott hän viäl mensesäs.

Mitäst täst. Kom bual tiima ol kulunn ja kuka-tiäs hiuka enemängin, go niit piiskryypyj siin viäl otetti jokane, ni me läksi »Wilppasse». Miähe olivak koko ajam bitänn valu pannu all, nii ett mep pääsin goht lähtemä ja ahteris seisos Iiro bogseerköys kädes. Iiroll ol kovast prässi ja murhett siit, ett Wilkum baatt saattin gaunist känetty sama kurssi pitämän go »Wilpaski», ja kon gaikk sitt ol hyvi häne miäles-täs, ni hän gomens, ett mennäis pualell masinall ettippäi.

Ja nii sitt menttingi oikken gaunist ettippäi ja nii hiljaksis me olin gaiki, ettei kuulunn muut ko masiina jyskytys ja Wilkun guarssamine siäld takka sumu sisäld.

— Raskast se poik vaa nukku, kuiskas vihdo viime Moso handelsman.

— Nukku händ se raskast, mutt herätetäst se, Iiro sanos, ott »Wilppa» sumutorven gässihis ja möläytt

sill niingon gymnnen giukkust sonni olis yhteislaulu harjottann. Sitt hän guulustel, ett mitä Wilkk semsest äänest tykkäs. — Ja kuulustli me muukkin gorva hörilläs.

Hetke aikka em mek kuull mittä äänd siäld sumu sisäld, mutt sitt rupes kuarssaminen guuluman daas sama vanha tasast tahti ko ennengi.

— Nääks stää julmettu, Iiro sanos ja anno sumutorve soid toisen gerra.

Mutt ny Wilkk ei enä lakannk kuarssamast hiukaksikka aikka, muttko vetel harttast hirssiäs, vaikk Iiro trahteras stää sumutorvi nii ett mep pelkäsin gorvan halkkeva.

— Vai es snää, pahukse etan, mein herät, Iiro sanos, pist pukseerköyde mnuun gättehen ja karas föörim bualehe. Eik ollk kulunn montta silmäräpäyst, ennengo »Wilppan» ganuum baukatt siäl, nii ett koko mailm täris.

Hetke aikka se humaukse jälkke mailmas vallit semne hiljasus, ko luamse ensmäisenp päevän, mutt sitt kuulus siäld »Wilppan» dakka sumu sisäld Wilku ään, ko huus: »Kuka pahus siäll ambu präiski? Älkästä menkk ny, helkkris, mihinkkä! Ottakka mnää lengeihi — Mnää ole öksynn.»

Sillo Ankkri Abbe men »Wilppa» ahterihi ja kysys Wilkuld tanskan giäli, ett mitä hän siäl raaku.

— Kuka perhan snää ole? Puh suomi. — — Ei mutt — — tämä paatt kulke! — — Turkane sendä, mnää ole näämäs bukseerill. — Haloo siäll! Mitä tämä merkitte?

Ei Abbe siihe vastann mittä. Wilkk ol kans hiljaksis piäne aikka, mutt sitt hän goitt solkat ruatiks yht

ja toist ja kysys viime, ming laeva hännäs hän ettippäi huhki. — Mikä laeva nimi o?

— »Waldemar Atterdag», Kapten Buhl.

— Vai nii, vai nii. — — Ja Raumall olla menos.

— Ei kon Gööppenheiminaha.

— Kui, mihi?

— Kööppenheiminaha.

— Stopakka herran dähde masiin sitt koht, taikk mnää kaappam bugseerliina. Mnää en meint tullt teijän Gööppenheiminahan. — Mnuun däyty oll lapsen gummin viäl tänäpä Raumall.

— Sopi kaapat vaa, mutt sitt teill on gualem edes nälkkän daikk vettehe.

Wilkk tuumal iso aikkan, go hän dämä vastaukse ol saann, mutt sitt hän gysys: »Misä me ny oikke ole sitt ja kui mnää teijäm bareihin olen dull?»

— Pohjalahdes ollan gaukan maist. Siäld met teijä löysi.

— Voi nyt turkane sendä. — Mutt ole ai mnää soutannukki. — Täytyköst mnuu ny vissin Gööppenheiminahan dullk kesken gaike. Ja mnuum bit olema lapsen gummin huame — — ei mar kon dänäpä aamu-puallppäevä. — — Jaa-a, ei stää ihmnen diäd, mihi hän gullongi joutu. — — Haloo, kuulkkast, poikkeikka nyt tonn Rauma kohde. Mnuun däyty olls siäll lapsen gummin viäl tänäpä.

— Kyll se laps saa ilma osalisutt kristelissehe seorkunttaha ja ilma nimi jääd, jos ei stää ilman deit kastetuks saad, Ankkri Abbe siihe vastas. — Me en muut kurssian.

— Vai es snää muut kurssias, saakele jukopää Nielssen taikk Jenssen taikk mikä snää jäll olikka

nimeldäs — Mutt joudaisitt sendä mnuum buurihi edes otta, etten mnää täsä piänes paatis joud teijä hännäsän laahama.

— Otan gyll met teijäm buurihi, jos luppatt oll ihmsiks.

— Ihmsiks! Ihmsiks mnää ai ole elänn. Ei ols stää raumlaist, konei taedais sääkkkrät teill, ett Tasala Wilkk o siivost ja kaunist elänn näihi saakk. Eng mnää ol vastakka meinann elämändavoj muutta.

— Nii, en mittän diäd, mutt kaks kertta me olen goittannt teit buurihi saad ja molemillk kerroillt tet taplitt vasta niingom beto. Löitt ja kraapesitt ja puritt viime yht meijä miähist kättehe.

— Älkkä nys semssi puhelkk. Ei se ol mahdollist. Em mnää tiäd mittä semsest.

— Ett sunkkan diädäkkä. Ei ne juapnut tavali-sest muist teoijas — — taikk ei ne ol niit muistavannas.

— Pahus sendä. — Ny mnuu järken seiso niingo Laustim bundar, Wilkk hōpis ittekkses. Mutt vihdo viime hän sanos, ett kyll hän nyt tlee kildist buurihi.

— Saakost teijä sanoihinn luattak kans, Abbe kysys.

— Saa. Mnää olen diätäkk Tasala Wilkk Rau-mald, iso veden gapteen niingon dekki ja riht ja reedu miäs joka tuules. Sen dotistavak kaikk, ko mnuun dundeva. Eik ol väärtt koitta muut sannoakka sillet sillom bauku.

— Ja täst revolvrisk pauku kans jos viäl pakkat meijäm bäällem, gon de buurihin dleett.

— Kuingast mnää semne olsi.

— No, me otan deijä sitt tänn. — — Halloo, Andersson, hāalast bukseerkōys sisäll.

Iiro haalas ko helkkar Wilkum baatti likemäks ja pia se sitt oliki »Wilppan» gyljes kii.

Mutt olsitt nähn, ming näköne Wilkk ol, ko häm bääs nii liki meit, ett hän näk läpi sumun, gui asja oikke makasiva. Hän istus silmäs seljälläs pääs ja suu auk, niingo semnen, go suuri ihmeit näke. Ja ko hän sitt astus buurihi, ni me odoti, ett siit tliis kova hiistlemine ja päätim bittä vaari, ett höyrpann ai ol meijä ja Wilku välis. Iiro katos niingon gaste meijä silmistän.

Mutt ei Wilkk ko istus masinisti viäre, kattel meit kaikki silmäräpäkse ja sitt hän rupes naurama. Hän nauro nii makkjast, ett meijän gaikketten däydys naurak kans ja ko hän viime sai puhutuks, ni hän sanos: »Saastase muatit, tälkk kertta tes saittki mnuun gekatuks oikke hyvim bäevi. — — Haloo, Iiro, tul buurihi snääki vaa! Ei snuun dääll mikkä hätä ol, vaikkas oikkjastas hyvä selksauna olsi ansainn.

Wilkk ol näättäk huamann, ett Iiro ol pistänn ittes Wilkum baattihi ja kulk ny voorostas bukseerill »Wilppa» hännäs — Eik hän mittä vastann, vaikk Wilkk huus hänell, ett hän uskalda tull buurihi Wilkum bualest.

Sillo me ymmäräsi, ett Iiro ol voorostas nukkunns sinnp paattihi ja met tykkäsi, ett anda poja nukku vaan, go hän ganuuna ladamisis ja muis toimeis niin gauhjast huhkinn ol.

Nii mes sitt kulji hyvi verkalles kottippäi ja onnelisest me viime sendäm bääsingin ganaali suuhu. Ja sillo mnää tykkäsi, ett ol aik herättä Iiro. Mnää läksingi sitt ahterihi vetämä sisäll bukseerköytt ja käski Wilku siirttä ittiäs hiukan, go hän istus näät-

täk juur sillk kohdall, misä köys ol kiinitett »Wilppan» gylkkehe. Mutt ajatelkkast mnuu hämmästystän, gon en mnää löytännykkän göydem bääst mistä!

— O vissi solm auenn. — Kuka pahus nii huanoj solmuj teke? Wilkk puhel, ko met toisek köydem bääst hai ja murhetisi stää, ett mihi Iiro park ny olle joutunn.

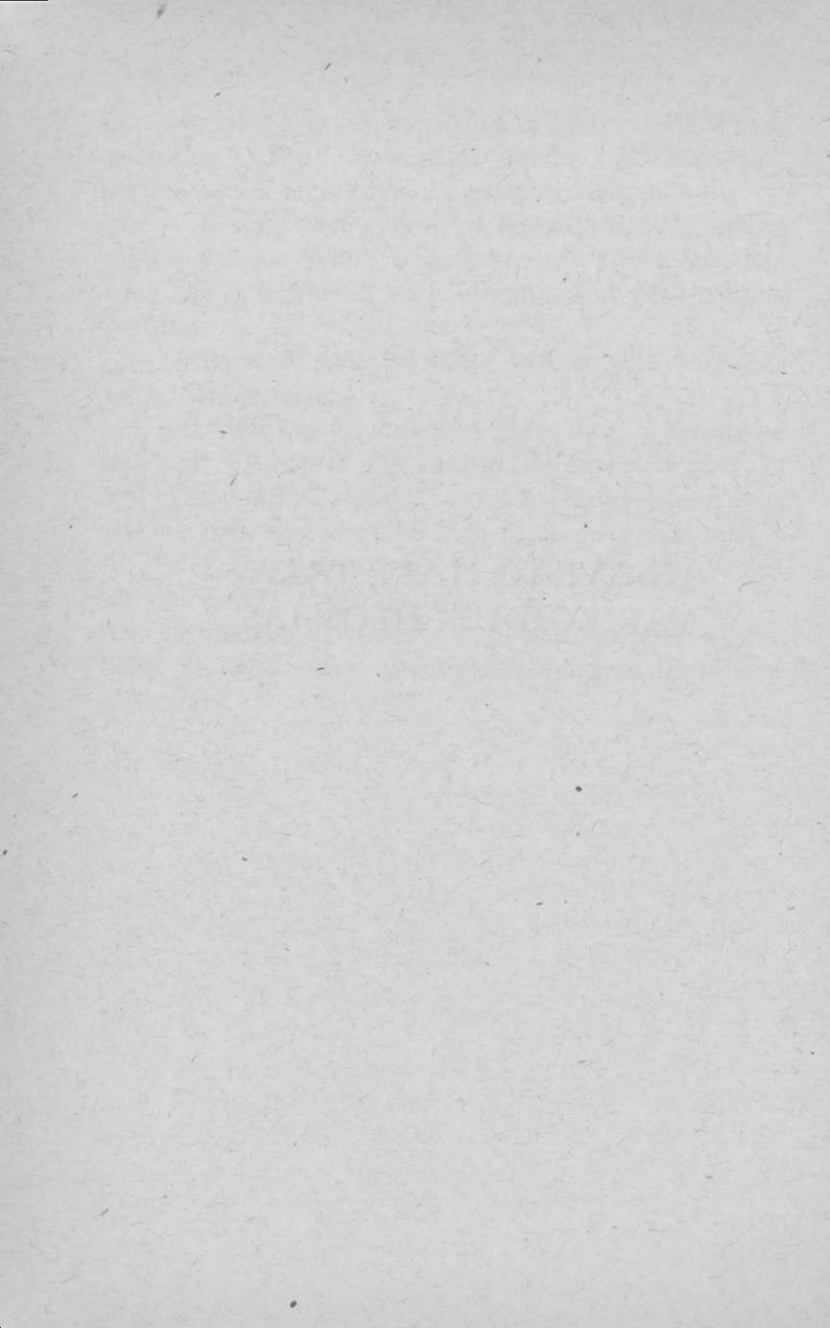
— Ei se ol mikkäm bark; kyll se poik vaa ittes bärjä, Wilkk meinas.

Sitt Wilkk katos mnuu ja sanos hyvi vekkulmaise näkösen: »Tais mar ollp paraski, ett Iiro näin gäve, ni hän ei teep pilkka mnuust ja snuust, Kalkke, sendähde, ett me öksyksis ole olls, snää maall ja mnää merell.

Sillo mnää ymmärsi, ett Wilkk sem buksarliina solmun gaike hiljasudes avann ol.

Ja ymmärs ai Iiroki sen, go hän seoravan aamun heräs ja löys ittes paateines kolmanem Betäjäkse ulknokast.

HAAVISTO HAKE TAKA-
VARIKOIDUI HEOSIAS

HAAVISTO HAKE TAKAVARIKOIDUJ HEOSSIAS.

Se ol sinä vuank, ko yks osa tätä Suomen ganssa ol saann niim bali kaikengaldassi haljuj aatteit päähäs, ett se ol valla villis. Ne aattes sem bääs oliva ruvennk käymä ja kuahuma niingo nuar kali. Ja niingo semnen galiki välist saa niim bali voima ittehes, ett se rikko tynnriss vantte ja lendä pisi mailma tekemät mittä hyätty muttko valla harmi ja vahinkko, nii ne aattekki sitt saiva heikomall hujumendills siunatu uhris vihdo viime narratuks yhdest pahuden dyäst toissehe. Ryssild saadu assek kädes hek kävevä seittmätt käsky vasta rikkomas talost taloho. »Takavarikoimseks» het tätä toimitustas nimitivä, mutt ei se uus nimi stää kaunistanns sunkka.

Ens he veivä heose, sitt tul lehmätte voor, sitt viätti heinä, vilja ja muu ruaktavara ja vihdo viime ruvettin dakavarikoittema vaatte ja kello ja sormukse ja muup piänep parselli ihmisild. Ja ko niim basas, ni otetti hengiki omistajald, vaa niingo vähä siutt menne ja kaupambääll.

Näi ol Haaviston dalokin, go ol ollp pitäjä rikkampi, vähitellem blokatt hyvimm buhtaks. Kahdeksast heosest ol huanoim jätett jälill ja koko talon gari ol krymbännk kokko nii, ett vaan golm sarvpääät seisos navetos. Lamppa oliva jo aikka enne menns

sem bitkän diä. Ja paras oliki, sillett kyll siin vaan däys tyä tehti, ennengo saatti ruakka haalittu kokko niillk, ko jälill oliva. Suurin osa talo heinist ol tiättvästengin gans takavarikoitt, osa niist ol syätett paremppi suihi ja osa poldett.

Kyll Haavisto isänttä ymmärettävästengi harmitt joka kert, ko semset takaravikoittjat tliivat talohom bunase ruseti edes ja takan ja viäl kiväärin biipu ymbärski ja koitt hän voooro hyväll ja voooron govall puhell heit hillit. Mutt ei siin mikkä auttann. Aino omasus, ko hän sai pelastetuks ol nek kolm lehmä, pari sikka ja hiuka vaatetavara. Stääki ol jo viätt iso joukk, kon daas yks päev tul kaks semmost takavarikoittja taloho ja sanosiva, ett he tarvitteva vaatteit.

— Vai nii, Haavisto sanos. — — — Mingäst kaldassi parsellej tep parhast pääst tarvittisitt?

— Housuj, miähe vastasiva.

— Jaaha, kyll nämäs saatt, Haavisto meinas, riisus sualivyäs, pääst henskleitten gnapi auk ja rupes ulos housuistas kiippemä.

— Kyll nämäs saatt, niis o miäs asunnt tähä astikk, mutt paha mnää pelkkä, ett ne ny joutuva alenustilaha. — — Jos, näättäk, ne jommangumman deijän ginduihinn joutuva.

Onneks miähe oliva häppeisäs lykännt tiähes, ennengo Haavisto kerkes nämä viimises sanas sanoma. Sillett jos he olsiva nek kuull, nii ei olt tiätto, olisik Haavisto henges saannp pittäs sillk kertta.

Mutt onneks he, niingo sanott, olivak korjannk koippes eik Haaviston daloho sitt enä takavarikoittjoit tullukka stää vähemän, go runsas viikk se jälkken dul lopp koko haljuilemisest ja rauh maaha.

Ja niingo moni muu läks Haavisto isändäki sitt hakema niit kadonnuj heossias siäld Lahden gaupungin gyljest. Ja kyll siäl vaa stää sortti elukka ol, jos ol muutakki sortti ja ihmissi kans ja rattait ja meeblej ja kaikengaldast sälä, paremppa ja huanomppa. Oikke sekkoma Haavisto isänd pakkas, ko häne semsest heostem baljoudest pit omas valikoittema, muttko hän siin aikas kohkinn ol, ni löys ko löysiki hän vihdo viime omam Bolles, ilmott viraomaisill, ett ny hän on dytyväinen, go hän edes yhde heosistas takasi sai ja Polle sitt viäl, ko ol oikke häne oma ajokkas.

Sillaill oikke. Tytyväine oikke Haavisto isänd ol, ko hän daas läks kottippäim Bolle kriimuvarest kii rattatten dakalaudas. Iso joukon golmatt voorkautt siihen gottik kulkemissehe men, mutt ei Haavistoll aik pitkäks sendän dull ja vaikk joukkom bistiki harmiks, ko hän näk kaike se järjettömä hävityksehalu jälje ymbrilläs pitkin goko matka, ni ol paha miäl taas niingom bois pyhjett ko hän gattel Polletas siäl rattatten dakan. Koht ol eläm jäll niingo silkki vaa ja häm bist sillo ai veisuksikkin gesken gaike.

Nii Haavisto isänd sitt vähitelle rupes lähenemän gotokylätäs. Mutt ko hän ajo se naapurkylä Arvelan dalon diähaara siutt, niim Bolle siällt takan rupes koittama lyäd pakki, kattel stää tiähaara ja hirnus kröhis hiljaksis.

— Jaaha, Haavisto isänd sillo sanos. Snuun deke miäles Arvelaha. Nii händ, ole mar me mond kertta siäl ollukki ja ko mnää oikken däsä fundeeran dätä asja, ni mennä sinn vaa nykki. Kyll mar emänälls siäl kaffe lämmind o ja, jos hyvin gäy, niin daita isänäll ol jongum botum bohjas viinan dilkkaki jälill, ja mnää

saan gaffepunsin däsä sydäme vahvistukseks. Sillaill oikkem, Bolle. Kyll snuull järk juakse niingo ennengi. Nii ett mennä vaa Arvelaha. Arvelaha oikke mennä.

Tämssi Haavisto isänd puhel, ko hän hummas aisois oleva heostas yhde einen dakasi ja poikkes sitt Arvelan dalon danhvall. Ja ol oikke siäl emänällk kaffepann lämmi ja isänäll viina hiuka enemängin gon dilkaus, nii ett pia Haavisto isänd ja Arvela isänd istusiva nokast nokkaha, joivak kaffepunsej ja praakasivak kaikki mailma asja laillssen gunttohon daas.

— Vai nii, vai oles snää Polles takasi saann, Arvela isänd sitt sanos kesken gaike. Mutt kyll mar se huanos kunnos ny on, go se kaikkette hulltemetten giusattavan o oll. — Viätti mnuuldakkin guus heost ja ole meinannk kans lähtis sinn Lahden gulmill niit hakema.

— Lähd snää vaa. Vaikk koiti mnää snuungi heossias siäld löyttä, mutt en nähn vaa yhtä niitte muatost eng nähn muittengan dämäm baikk-kundlaiste heossi. — Engä nähnykkä, mutt ei niit ol oudombualse nii hyvä tunttiakka. Kyll ne nii laiha ja huano ova, niingos hyvi ymmärä.

— Nii, nii, ymmärtä se. — Mutt kuulest, menäst kattoma stää snuum Bolleas. Se ol aika komjas heone ennen dätä kapina. O oikke lyst nähd, mimseks se o muuttunn.

— No, mennä vaa, Haavisto isänd sanos. Mutt kyll se niim bali muuttunn o, ett es snää stää enä samaks heoseks luuliska. Kattos sai mnääki vähä nuugast, ennego mnää sen dunsi.

No, mitäst täst. Äijä meniväp pihall ja Arvela isänd kattel stää Pollet hetke aikka. Oikke nuugast

se stää katteliki, nost se jala ylös maast, syynäs se hamppa ja viime hän nost pystöhö se harjangin, gon gaadus vasemmallp pualell ja sitt hän sanos: »Stää mnääki, ett se se o.»

— Mikä se se o? Haavisto isänd kysys, ko ol silmäp pystös katell Arvela isänän doimituksi.

— Mnuu heosen se o. — O oikke se meijäm Boku. — Kiitoksi pali vaa, että's tois sen gotti.

— Älä nyp pahus soikko semssi pilajutuj rupp puhelema. Kuis se snuu heoses olis?

— Sendähde ett siin ovak kaikk meijäm Boku merki. Kyll mnää stää koht kattli, ettei tua mikkä muu olk ko meijäm Boku ja ko mnää sitt rupesi stää nuugemi syynämä, niim Boku oikke siit tul. — Katost nyt tätä arppiakki vaan däsä harja oll. Snää oli itt sillo mnuu rattaillan, go mek kumo ajo siinp Pirttalho ahtes Niäme Esa häist palatesan. — Me oli, niingos muista, häätalon gunnjaks pann itten hiukan gräässähä ja sendähden gaketakki meills se klumm sitt tapadusiki. — Snää itt tämä haava ens huamisikki ja tukotis sen, go met teillp pääsi.

— No, oi nyp perhan sendä! — Kyll suutta vaa nii oll, ett snuus o oikkeus. Ja mnää ko olen dota klami koko matka silitell ja hyväillk, ko mnää luuli, ett se mnuum Bollen ol.

— No, ei snuu stää sunkka harmitellt tarvitt, että's stää hyväill ole. Kyll stää on daidett kaikk mit ko hyväills siit saakk, ko se meild viätti. Nii ett älä yhtä ol harmeias, muttko mens sisäll ja tee ittelles hyvä kaffepunss tämä asjam bääll. Mnää pistäm Bokun dallihi ja tleen goht peräs.

Nii äijäs sitt taas jatkova punssetten dekkooas ja

sovesivak kesknäs, ett he lähteväp parim bäeväm beräst, ko Haavisto isänd on gerjenn hiuka huilama ensmäise reisuus jälkke, yhdes Lahdell heossias hakema.

Ja parim bäeväm beräst hes sitt läksiväkki ja tliiva onnellisest Lahtehe. Hakiva ja hakiva siäl heossias ja vihdo viime Haavisto isänd sitt löysiki yhde rautikon, go ol nii häne Virmas näköne, ett hän olis kosk hyvänäs ottann valalles, ett se ol Virma. Ja se hirnattikin, go se häne näk, nii ett kyll hän viss siit ol, ett se häne heoses ol. Vissemäks vahvudeks hän gäsk viäl Arvelangin gattoma stää heost ja siihem bäähä oikken dul hängi, ett se Haavisto Virma ol.

Arvela ol jo löytänn yhden dakavarikoiduist heosistas ja äijät tliivas siihem bäätoksehe, ett heit ol luanann oikke hyvi reisullas ja läksivät tytyväisink kottipäi ajelema. Arvelaham boikettin daas muutam kaffepunss tekemä ja ko ne ol saatt liiveihi, sanos Haavisto hyväst kambraatilles ja häne emänälles ja jatko matkatas kotti. Siäl hän sitt pist molema heoses, se vanha ja se Lahdest tuadun dallihi, men maat ja nukus rauhalisest ja hyvi, niingo se nukku, kon gaikk toimes o lailes tehñ ja lepos ansainn.

Seoravan aamun, häm bist molema heose äkke ette ja rupes pelttoas muljama. Ko hän sitt siint toimes on, dlee häne naapris aedan daan, dervettä, näyttä kädelläs stää Virmat ja sano: »Mistäst snää tua heose oles saann?»

— Lahdest mnää sen doi. Se o se mnuu Virman, gon däsä tuanan dakavarikoitti ja mnää käve Arvelan gans tuamas sen gotti. Se on gyll laiheve ko enne, mutt ei siit sendä eppälüst ol, ettei se meijä Virma olis.

— Kyll mnää sendä eppäle. Sillett mnuu rautikkon dua heone o. Siit ei pääst mihinkkä.

— Snuu rautikkos! Kuka pahus sen dodista, ett se snuu rautikkos o! Ong snuull joku eri merkk siinsitt, vai mistäs sen diädä?

— Koko tua heose fasuunast mnää se nää, ett se mnuu rautikkon o, vaikkei siin mittä erityist merkki olekka.

— No, älä sitt mittäm buh, muttko ol hissuksis, koskei snuull mittä merkki ol, ming nojalls snää todistaisi, ett tämä o snuu heoses.

— Eikä mnuulls semmost todistust ol. — Mutt kuule, katost tonppäin gylä. Siäl o mejän dalli ovi auk. Pääst nyt tua snuu varsas vallalles ja jos se mene teijän dalli ette, ni se o snuu heoses. Mutt jos se mene mejän dallihi ja toissem bilttohon daka-seinäst räknäte, ni snuun däyty kaiketakki usko, ett se o mnuu rautikkon. — Vai kui?

— No täyty händ, täyty mnuu se siint tapaukses usko. Mihist siit pääsis? Nii ett koiteta vaan glaarat tämä asi sillaill. Muuton däsä tlevap pitkäk keräjängäymse ja harmi mejä välillän. Ja stää em mnää sois. Eng mnää myös toise varsallk kynttät tahd.

Mitäst täst. Haavisto pääst Virmas äkke edest, ott suittep pois sem bääst, kääns sen guanon gylä päi, löi stää selkkä ja sanos; »Kas nii, Virma, näyt ny, ettäs ole Haavistos vuaskausi oll ja elänn!»

Virma katos luinautt kerra Haavisto isänttä, pudist päätäs ja läks händ oikkjanas travaman gylähä.

— Annast kattok, kuik käy, Haavisto isänd pauhas, ko heone ol pääss kahde ensmäitten dalo siutt.

— — Kas niin, gas nii, no, no Virma, no, no — —
nääks stää raatto!

Virma karas sillo juur Haavisto veräjä siutt eik
niim bali ett olis kattonn edes sinnppäi, muttko lisäs
faartti vaa, karas pari sata sylttä viäl, poikkes naapur-
taloho ja men suara päät avomest talliovest sisäll.

Kyll Haavisto ny jo ymmärs, ett hän jäll ol oll
hakemas toise miähe heosen gotti, mutt men hän sendä
naapris kans kattoma, ming piltto se ol ittelles vali-
koinn. — — Ja kyll vaa nii ol, ett siint toises pilttos
takaseinäst laskete se häne endne Virmas seisos ja ol
hyvin dytyväise näkönen, go häne isändäs händ silitt
ja kehuskel.

Viime naapri isänd sendä jätt sem bilttohos ja
sanos Haavisto isänäll: »Kiitoksi pali vaa, että tän
gottit toi. Se ol mnuum baras heosen ja hyvä siit
viäläkkinn dlee, ko se hyvä hoedo saa. Ja se sem bitä
saama. — — Ei maar, mennäst sisäll juama hiuka
marimehu lämmjä veden gans. Kyll mar emänälls
sillä lämmin d vett o.»

No stää ny viäl tarvitaiss, ett mnää ruppeisin dämä
harmim bäälls semmost iangaikkist kluttu juama,
Haavisto isänd, konei oikken dykänn raittiusjuamist,
itekksselles ajattel, mutt ääne hän sanos: »Kiitoksi
pali vaa, en daed kerjet nyk, kon dätty viäd yhde
heose värkit tonn äkke ette. Nii ett hyväst ny vaa.
— — Ol mar hyvä, ett mnää sendä naapriellen edes
hyätty tei sill Lahde reisullan. — Jumala halttu nys
sitt vaa.

— Hyväst, hyväst. Jumala halttu vaa. — — —
Mutt kuule, kyll snää mnuuld tämä heose saat toiseks
äkkes ette.

— Kiitoksi pali vaa. — Kyll mnää sendä äestä yhdells, siks ko mnää toise saa ittellen. — — Kyll asi o nii, ett mnää freista viäl kerra semsell Lahde-reisull. Huame aamust mnää lähden daas sinnppäi mailma.

Ja seoravan aamun Haavisto isänd sitt läksikin golmanen gerram bainama Lahti kohde. Lailles häm berillt tul ja kyll hän heossias hak kaahistel hiki hatus, mutt ei hänell oll onni niis toimeisas. Moni muu siäl oma juhtas sai takasi, mutt ei vaa Haavisto isänd.

— Harmeiasas hän sitt men yhten drahtöörihi, ja kuik kävekä, ni hän jongun dunnim bääst ol semses reedas, ettei häne miälestäs lai ja asetukse oll händ varte lainkka. Hän löi nyrkkis pöyttähä ja sanos, ett ko hän gerra on dull heossias hakema eik vaa ensmäisen gerra muttko jo kolmane, ni ilma heost hän ei lähd kotti.

— Ny o semnem baikk, miähe, hän lopett puhes, ett ensmäisen glamin, go mnää nää ilma isänttä, mnää ota hoimeihin ja viän gotti. Siin ei aut mikkä. Ja stää päätöstäs hän hollas sitt koko ehto.

Mitä sitt ol tapattunn, ei hän lainkka muistank, ko hän seoravam bäevä aampual heräs siihe, ett joku kirös ja huus, miksei hän ymmärt tiät tehd, muttko luule, ett maandiä o vaa yksnäs händ varte.

Samas se kiukkupuss ajo häne siuttas. Haavisto isänd pyhkes silmiäs, haukottel ja rupes kattlema ybmrilles. Peräte oudold tämä osa mailma näytt häne silmisäs, mutt se hän sendäm bia huamas, ett matkall hän ol ja ett hän gulk omall heosellas ja omill rattaillass. Mutt juur ko hän ol tytyväisydekses kai-ken dämä saanns selkkjäks pääknupisas, kom bakott ja poltt ko helkkar, ni hän näke, ett rattaten daka-

lauttaha ol solmett kriimuvvars ja ett kriimuvarren doises pääs ol isoluine, laih, pläsipää plakk, gon garas kildist rattattem beräs.

— Mikä perhana otus snää ole ja mist mnää snuu saann ole? tuumal Haavisto isänd ja rupes koittama muistell, mitä eilä ehtost tapattunn ol. Mutt ei hän hullu harmamaks tull, vaikk hän gui olis eilissi asjoj fundeerann. Se hän vaa muist, ett hän ol päättänn, ett ilman doist heost hän ei tällk kertta lähd kotti, vaikk häne sitt ostat täydyis ittelles juhda.

— Jaaha, sillaill oikee, ostann oikee mnää snuu ole. — Ptruu Rusko, ptruu, ptruu!

Haavisto isänd venuttel ittes alas rattaild ja rupes stää plakki syynämä oikee nuugast, katos se suuhu, nost se jala yhden doises peräst ylös maast ja pitel se lavoj ja jäseni.

— Hyvä heonen dämä o. — Oikken gomjas valakk snää olek, kuule, ja kyll meist viäl hyvät tutut tlee, josas ole hyväluandone. — Mutt koitast vaan gureill, ni sittäs saakki selkkäs, nii ett tundu. — — Jaaha, mutt mitäst mnää ole snuust maksann? Pahus sendän, gon dul niim bali nautittu eilä, etten lainkka muist, kuip pali mnää ole snuust maksann. — — No, no, olis siin huanomingin daitannk käyd. Ei hyväst heosest oikken goska liikka makset. Raha o monell, mutt hyvä heone vaa harvall. — Ja kyll mnää pianaä, mikä snuu hidas o oll.

Haavisto isänd kiipes rattailles jäll, ott flombuukkis plakkristas ja rupes räknöittemä rahoijas. — Ja ko hän se ol tehnik kahten golmen gerttaha, ni mailm men vähä synkkjäks häne silmisäs ja raskas murhe paino häne sydändäs. Häne rahoistas ei ollp

pois täytt satta markka ja nii ol sitt selv asi, ettei hän stää heost ostann oll, muttko — — — muttko — — — häne ol oikken gauhi jatka ajatuste juaksuas, mutt ei siin auttann mikkä. — — Nii, em mnää tota plakki ostann ol, muttko — — va-varastann mnää se ole. — — Haavisto isänd, heose varas! — — Voi nyt turkane sendä. Ja misä mailma ääris mnää mahda oll.

Samas lopus kangasmatk, tiä kulk parim bello siutt ja kapple matkam bääst rupes kirkk näkymä.

Kyll hän sen girkon dunsiki edelisild matkoildas ja ymmärs, ett kottippäi hän nys sendä menos ol. Mutt samas häm bäätt, ettei hän sendä varkkan girjoihi jouttut tahd ja ko siint tul yks keskikäne miäs händ vasta, ni häm bysätt heoses ja sanos: »Hyvä päevä.»

— Jumal andakko, miäs vastas. — Mistäst kaukka olla?

— Raumam bualeld olla ja kottippäi olla menos.

— Mutt kuulkkast, asukost täsä kyläs falesman?

— Asu oikke, ja kova miäs se ongi. Nii ett jos teild jotta varastett on, daikk jos teill om baha teht, niin gyll se poik vissim bahandekkjä vähä nässist raudoihim bistä. Pistä händ. Sillaill oikke.

Haavisto isänd ol tuumaill, ett hän mene oitis kruunumiähen dyä ja selittä asja, niingo se o. Mutt ko hän guul, ett täsä pitäjäs niin gova falesman ol, ni ei hän uskaldannukka menns sen dyyjjö, muttkom bäätt kiiruman gautt ajak kotti omam bitäjä falesmanni puhuttleema. He oliva hyvät tutu ja oma falesman ol sitt viäl kova heosmiäsiki. Melkken gaikis heosengaupois Haavisto isänd ol falesmannild neovo kysynn ja hyvä neovo hän ai saann ol. Ja ihmeline

miäs se ol siitäkki, ett se tuns kaikk pitjäjä heose ja viäl naapurpitäjättengi. — Nii ett semne miäs tämsen grongeli heosejutungi vissi sendän gaikkjam barhaten glaara, Haavisto isänd ajattel ja kas näi aika haittaraalla ajaman gottipäi, ettei kummingan dakka ajajas sais händ kässihis, ennengo hän o oma falesmanni saannp puhutell.

Haavisto isänd löi heostas selkkä ja katos ai joukkon daanes, ett näkyk siällkk kettän dakka-ajaji — Ei näkynn Jumalan giitos sendä. Mutt ei stää tiäd, kosk niit ruppe näkymä, Haavisto isänd ajattel, ja kiirutt matkatas kottippäi. Läpi yä hän ajo eik pysättänns syättämängä heossias muut kom bari kertta yä mitas ja tuskin diimaksikkan gerrall.

Nii hän sitt kulk ja seoravam bäevä ehtopual hän rupes olema vähä niingon gotonurkis. Koko matka hän ai joukko ol kattonnt taanes, ett näkyk siällkk kettän dakka-ajaji, mutt eikä näkynn mittä sengaldast, ennengo häm bääs sill ahtell, mist hänem bitäjäs kirkk ruppe näkymän, go siäld sisämaistpäin dulla. Sillo hän näk takanas sill isoll aukkjallk, ko siin o, vähä niingom buale virstam bääs heosen, gon dul rattaines aika kiäru ja rattail ol kaks miäst. Ne viit-tasivak kamalst händ kohde ja friskasivaf faarttias hyvim bäevi.

Haavisto isänd löi heostas selkkä hängi ja anno mennt täytt neljästyst kirkongylä ja falesmanni asunto kohde. Mutt ko hän hetkem bääst katos taanes, ni likemäks nep pahukses siäl hänen dakanas olivap pääss. Haavisto isänd nytkäs ohjaksias ja löi heostas selkkä niim bali ko hän gerkes. Mutt voit-tama net toises sittengi rupesiva ai enemä ja enemä.

Hän guul jo, ett ne huusiva: »Pysättäkkäm, bysättäkkäl!»

Sillo juur dapadus onneks joku klumm heijä vehkeisäs, ni ett he joudusivakkim bysättämä.

Mutt se, kon ei pysättänn heostas, ol Haavisto isänd. Hän anno menn vaa nii lujan go heone joingim bääs ja sitt häm boikkes viäl sill oijenustiällk, ko lyhendä matka falesmanni asumuksellk koko jouko. Kyll takka-ajaja ny hänest jäivä.

Hengästynnyn ja peljästynnyn hän vihdo viimem bääs falesmannim bihall, sidos heoses kii ja karas falesmanni virkhuanesse. Onneks falesman ol koton, ni ett hän sai oitis selittäk, kui hullust hänen gäynn ol ja kui händ ny ajetan dakka niingo heosevarast ainakki.

— Ong siin nys sitt kaikk, mitä tähä juttuhun guulu, falesman gysys, ko Haavisto isänd onnettoma näkösen lopett selitykses.

— On, siin on gaikk, mitä mnää tiädän dähä asjaha — — ja kyll mar ny nii o, ett snuun däyty mnuu raudoihim bann.

— Suutta kyll niingin gäyd, falesman vastas, kattel ulos klasist ja nauro.

— Ja snää nauras sitt viäl. — Älä pahus soikko naur. — Josas tiädäisik, kumses tuskas mnää ole.

— Jaa, jaa, kyll mnää se ymmärä. — — Nii, niin, dämä ei ol mikkä leiki asi. — — Jaaha, ja tosa o se heonen, go snää olek kähveldänn. — — Komjas plakk o. — — Oikken gomjas, mutt laih ko raat. Mikses lihavemppa ottann?

— Älä teep pilkka mnuust viäl. — — Kyll maares sen guuli, etten mnää stää valikoitemall ol hoi-meihin saann. — Jumal tiätä, mist on dull mnuu rattat-

ten dakalauttahan gii — — Siunakkon, gas nii — —
siint tleeva ny nua.

— Mikk nua?

— Mnuun dakka-ajajan diättvästengi. — —
Saang mnää pistä ittem biilohon dänn johonkki?
Eik käyp päis, ett mnää lymytä itten dääll johonkki,
ja snää sano, ett se heosevaras tul tänn, jätt se varas-
tetu heosen dohom bihall ja lykkäs itt liässuhu.

— Kyll mar seki vaa sopi. Mutt kuingast seli-
tetä, ett sill varkall on duaki heonen, go aisois o.

— Jaa-a, siint tulikin daas kiper paikk ettehe. —
— — — Mutt kuulest, eiköst olis paras sanno, ett
mnää — — ei helkkris, em mnää, ko se heosevaras on
gähveldänn molema nua heose.

— Sopi oike se valla hyvi. — Es snää olekka
hullumb, ko niiks tlee. — Kas niin, giirust piiloho ny!
Mens sinns salim beräkamarihi!

Haavisto isänd men salim beräkamarihi ja pist
ittes vissemäks vahvudeks soffa all.

Nek kaks outto miäst tliivakki melkken goht se
jälkke sisäll ja kysysivä, ett ong Haavisto isänd fales-
mannin dykõn.

— O oike, falesman vastas. — — Mitäst asja
teill hänell olis?

— Ostaisi yhde sia häneld. Mek käve jo Haavistos,
me ole lahtreit, näättäk, mutt ei emänd uskaldannt
tehd sian gauppa, ennengo isänd tlee kotti Lahde-
reisustas. Sitt me läksin donnt toissem bäähäm bitäjä
ja ko mes siäl istusi yhdes talos, sanos isänd yhtäkki:
»Tosa mene juur Haavisto isänd kottipäi.» — Mitäst
täst, mep pani heose rattatte ette ja koiti sautta
häne, mutt se ajo ko riivatt meijä edellän. Ja stää me

ihmettle, ettei se oitis kotti menn, muttkon dul tänn ensiks.

— Mist tes sen diädätt, ett se tännt tul?

— No, ko siin oijennustiähaaras seisos yks äij ja ko mek kysysi, ong händ vastan dull yks miäs, ko ajo oikke aika kiäru tännppäi, ni se sanos, ett jos me Haavisto isänttä meina, niin däst se men gappal aik takasi ja falesmannills se vissi men, gosk sill niin gova kiiru ol. — Mitä ny oikke on dapattunn?

Em mek kerjenns siihe miähen gysymyksehe vastama eng olis tiätännykkä vastat siihe, muttko mek kiirudin dänn aika hyämy. Ny o näättäk sia liha hyväs kursis ja pali o miähi liikkells stää ostamas. Eng met tahdois päästäk kettä edellän gaupoihi Haaviston gans. — Toimittakkast ny vaa nii, ett mes saa Haaviston gässihin.

— Kyll mnää takka, ett tep pia saatt händ puhutell. Menkkä ny vaa Haavistoho ja odottakka isänttä siäl. Kyll häm bian dlee. Mutt ny ett tes saa händ puhutellk, ko mnuull ja hänell o yks asi vällillän ens klaarattavan.

Mitäst täst. Lahtri läksivä Haavistoho ja falesman men salim beräkamarihi Haavisto isänttä puhuttleema.

Haavisto ol juur kondanns soffa ald esill ja istus toolillp pöydä viäres, ko falesman dul sisäll.

— Kuik käve? Saik snää asja sovituks?

— En. Em mnää saanns sovintto nitte snuun dakkaajajattes kans toimehe siit syyst, ett niill ol semmost asja, ett net tahdoisiva ostas snuuld yhde sia ja ussemangin gukatiäs, josas vaa myy.

— Kyll mnää myyn gaksikki. — Vai nii, vai semmost asja niill oliki. — — Ohhoh sendä! Ja mnää

toevosi jo, ett täst mnuu heosevarkkausjutustan dliis jongungaldane lopp. Em mnää tahdois ollt tämses alinomases levottomudes ja pelgos, ett kosk mnuu tulla hakeman gottoan dänns snuun dyvijös jäll. Eks snää saat tätä juttu millän davall selitetyks nii, ett mnää pääse friiks siit.

— Saa mnää sen glaaratuks, mutt vaa yhdell ehdoll.

— Pan ehdoj vaikk kymmne. Kyll mnää suastu.

— No, kosk nii o, ni snää kirjota mnuull nys semse sovindkirja, ett snää luavuta ilma muut riitveljelles sem biänem bellongapple, jost snää ole riidell Vähä-Anttlan gans.

— Se o vale se, ett mnää suastu semssehe.

— No, mutt snää lupasis suastu vaikk mihi. Ja stää paitt snää hävis se jutun gummingi.

— Nii hävingi, mutt Vähä-Anttil makka haudas, ennengo se jutt om bäättynn. Kyll mnää niin gaua siit riitle. Se o viss asi, se.

— No niin, deek, kuingas tahdo. Mutt jäät tänns sitt kans ja älä koitakka lähtik kotti. Mnää lähetä sana fangfyärärill.

— Älä helkkris semssi juttel. — Meinaks snää vissi sen dyän dehd. — — Vaikk me ole vanhat tutu.

— Ei lai edes olk kukkan dutt toisen gans eik sukkukan, go asi o sillk kandillk, ko snuu asjas ny ova.

— Siunakko sendä. — On dämä ny vaa yks surkki jutt.

Haavisto pan gyynärpääs pöydäll, nojas pääs kässiäs vasta ja huakkaskel tuskisas.

— Kirjotaks se sovindkirja all, falesman gysys, ko hän vähä aikka ol andann Haaviston giussanttu ajatuksisas.

— En girjot. — — —

— Jaaha, mnää mene sitt ja soita fangfyärärill.

— Älä — — älä men. — — Kyll mnää kirjota.

— Stää mnääki, ett snää sendä järkkihis tlee vihdo viime, falesman sanos, hak paperarki ja mustepotu ja pännä ja rupes kiirusten girjottama.

— Niin, gyll mnää kirjota, mutt kyll se asi mnuu harmitta. Ei sem bualest, ett se pellon dilkk minkkä arvone olis eik sengäm bualest, ett mnää toevoisi voitavan se jutu. Mutt mnää olsin dahton näyttä Vähä-Anttlall, ettei Haavistold sendä maat otet nii huakkjast, ko hän luule.

— Kyll hän se jo o huamann. Kolm vuatt siit jo o oikeutt käytt.

— Ei mar ko neli vuatt. Ja nelikymmend vuatt siit olis keräjäött, jos ei tämä heosejutt olis tull väli.

— Mnää luule, ett snää viäl siunas stää, ett tämä snuu riitas Vähä-Anttlan gans sovitti.

— Stää em mnää usk koska. — — En usk vaa.

— Nii no, usk mitäs tahdo, mutt täsä om bänn. Kirjotast nimes tohom baikka. Mnää ota nuat timbermannit tuald pihald todistama.

Haavisto vet nimes paperihj ja timbermannitte nimek kirjott falesman ja hep panivap puumerkkis all. Ja nii ol yks riitjutt pois mailmast.

— Jaaha, mihist mnää tua saastasen glami nys sitt panen, go mnuull niim bali harmi on duattann, Haavisto sitt kysys, kon dimbermanni oliva lähtenn huanest.

— Viäs sen gotti ja ruakis stää hyvi, ett se oikki omistaja on dytyväinen, go hän se näke jongu ajam bääst.

— Niin, gyll mar se oikki omistaja se viäl hake-
man dlee.

— Tlee valla vissist, siitäs saa oll vakutett.

— Jaaha ja snää sääkkä, ettei hän mnuu raudoihi
saa, vaikk mnää hänen glamis oti.

— Ei saa. Se mnää takka.

Kevjäll miälell Haavisto sitt läks kotti heosines,
myys sinnp päästyäs sikas ja ol ja el niingo ennengi.
Mutt ei hän naapreill eik tutuillk kehunn ny, ett
hän heose ol ostann ittelles Lahde reisull, muttkon gääns
jutut toisillt teill, jos joku yritt häne uudest heosestas
ruvet juttlema.

Mutt se uus heone näytt oikken dytyväiseld, ko
se Haavistohom bääss ol, hirnus ilosest ko se tallihin
dul ja söi ja rupes hiljaksis lihoma ja ol, pahus, juur
jämтт, niingo se olis tundennk kaikk Haaviston diä ja
paika.

Yks päev Haavisto emänd sitt sanosiki isänttä,
ett kuule Stefanus, mnuu miälestän dua uus heone
ruppe nyk, ko se o lihonnt, tleema ai enemä ja enemä
meijäm Boju näköseks. Kones vaa olis oma heostas
ostann. Kuip pali snää siit maksokka?

— Tiädäks mnää ole jo viikk-kaude auningoinns
stää sama ko snääki, ett meijä oma Poju se o. — Ja saa
ollakkin gyll sem bualest, ettei se mnuullp pali maks.
Mnää oti se nääks omi lupin juapnuspäiten gymmnitte
joukost. — — Taikk oikkjastas mnää luule, ett mnää
se sillailis sai sill Lahdereisull. — — Ei kukka muu
ko Jumal tiäd oikke vissin, guis se mnuun gässihin
joutunn o. Ja jos mnää oikken dode sano, ni mnuu
sydämeldäm butto pois raskas taakk, jos se o meijä
oma Poju.

Niin gyll vaa olik, ett Haavistom Boju se heone ol. Kyll kaikk naapri isänäkki sen dodistiva nyk ko se endses lihasas jäll ol. Ja Haavisto ol miälisäs ja ilone.

Mutt yks asi händ harmitt stää enemä, mitä vissemäks käve, ett hän golmanellk kerrall olik löytänn oma heoses Lahdest. Ja nii hän sitt vihdo viimem bist Poju aisoihi ja läks falesmannim buheill.

— Kuulest falesman, hän sanos koht, ko hän ol perillp pääss ja tervettän vanha tuttuas, ny o asi semne, ett mnää tahdo se sovindkirjan siin Vähä-Anttla ja mnuu välises jutusan dakasi.

— Ohoh! Ja mingtähde?

— Sendähde, ettei mikkäm bakot mnuu sopima stää juttu. — Katost tota heost tual verejämbiäles. Tunneks snää se?

— Miksen dundis. Teijäm Boju se o.

— Nii ongi. Mutt tiädäks snää, kui mnää se ole saannt takasi?

— En. Stää mnää en diäd. Mutt viimen go snää olit täälls sen gans, ni snää luuli varastannus se ja olik kovas tuskas siit asjast.

— Kui, mitä! — — Mitä snää puhele? Tunsiks snää se sillo jo?

— Tunsin gaisetakki. Kyll mnää sitt huan heosmiäs olsi, jos em mnää koht ensmäisells silmäyksell olis tota heost snuu omakses tundenn. — Ymmäräk kaiketakki snää se. Ja eks muist, ett mnää nauron, go snää niin govas hädäs oli.

— Muistan gyll. — Ja snää anno mnuun gārssi vaa ja narrasi mnuum bäälses bäätteks se sovionon dekemä.

— Nii, juur sendähde mnää snuu annoingin gärsik, ko mnää sillajlls sai se sovnon doime. — Mnää ole nääks ny Vähä-Anttla alvoseeraja siin jutus.

— Vai nii. No, kyll tämä mnuu reisun sitt turh o. Es snää kumminga ann mnuulls stää paperi takasin, go asjak kerra sillk kandill ova.

— En ann. Ja ennengon geräjä ova, ni snää es pid sillp paperill välikä enä. Nääks, mnää ole vanh ja hiuka viisaski ja ole virasan dotunn ottama vaari asjoist hiuka enemän gon davalise ihmse. Sendähde mnää täsä vähä niingom profeetta virkkaki snuu edesäs toimita ja ennusta lisseks, ett o juur sama, jos se pellon dilkk kuulu Haavistohon daikk Vähä-Anttlaha, sillett niitten dalotte maa yhdistetäm bia.

— Mitä snää ny höpise?

— Em mnää höpis mittän durhi, muttko anna snuulls se neovo, että koitaisi ottas selkko vähä siit, millk kulmills snuum boikas polguk kulkeva lauandahtosi ja joukko muulostengi. — Se o nätt fliikk se Vähä-Anttla Hilma.

Sillo Haavisto ymmärs yskä ja rupes fundeerama. Hän räknöitt yhtäkkim bääsäs, ming arvone Vähä-Anttil ol mettines maines ja ko hän sen doime ol suarittann, ni häne suus men messinkkihi ja hän sanos falesmannill: »Taita ollp paras, ett se sovindkiri jää snuu halttuhus ainakki siks, ett mnää nään, guip pali snuu ennustuksisas om berä.»

Ja kyll niis vaam berä ol. Kyll Haavisto se anno myäden, go hän ja falesman ja Vähä-Anttil nuarem bari häis todiklasik kädes usseman gerra vahvistivas se sovino.

TASALA WILKK LAEVA
MITTAUSMATKALL

TASALA WILKK LAEVAMITTAUSMATKALL.

Jaa-a, sano mnää se, ett jos vaa joka äidill olis niim bali harmi ja murhett mukuloistas, kon Dasala muarill o yhdest ainoast — tost Wilkust mnää meina — ni ei totisestakko tämä mailm kauam bystös pysyis. Mut em mek kaikk ols sendä jumalan giitos Wilkun galdassi ja sendähden däsä sendä joingi eletä sohlata ai ettippäi vaa. Kyll mar ussema meist ova mukuluvasin oll valmi menemä yhdest pahudest toissehe, mutt me ole sendän dull järkkihin stää myäden go ikkä on gartunn meill. — Sillaill oikke meijä mutte lait o, mutt ei Wilku. Hän dlee ai vaa hullu hullumaks. Siin ei aut vanhus eik mikkä. Ja mnää ole mond kertta ajatell, ett mikä häne loppus vihdo viime oikke mahta ollakka.

Olikost seki ny järkihmsen dyä, ko hän däsä tuana läks Londoho sanaka reisustas ilmottamat muarillt taikk mnuullt taikk Iiroll. Ja ilman dalvpalttot sitt viäl syyskylmill ja ilmam bassi ja raha ja papingirjal Kappsäkist tiättvästengä ei olp puhettakka.

Nii händ, nii oikke läks fliitoma Londoho, niingo hän ol ja el, ohkases lyhyväs jakus, juur niingo hän olis hiuka asjallk karannt tonn naaprihi. Eiköst miäs sillo sendän gyll kaaho ol? Mutt sai ai hän gärssiäkki

sill reisullas. — Vaikk mitä siit sitt o, jos hän hiukan gärseki. Ei hän gumminga siit oppi ymmär otta.

Asja lait o näättäk se, ett — ihmelist kyll — tua Vilkk o oll hyvingi ylösotett se jälkken, go hän ittes kapteeniks luk täsä meijä Rauma merikoulus. Ja vihdo viime hänells sitt annetti se laevamittajan doimiki, nii ett kruunu virkmiähi hän sillaill ol yhtäkki. Ei sembualest, ett siin viras mittän dyät olis olls, sillett vähä niit uussi laevoj ny o Raumall hangitt, ko nii huano aja ova oll merell. Mutt virk o sendä virk, vaikk ei siin mittän dehdäiskä ja kovast koppi Wilkk oliki virastas. Ja ko me istusin Dasala salis ja join dodi sillon dällö, niin dapadus ai joukko, ett Wilkk valla meijä harmiksen vet ylles virkjakkus, semse oikken gomja sinisest verast tehdy jakun, go ol koristett kulttasillk kruusningeillk krajvärkeis ja kulttasillk knapeill hiasuis ja pisi rindmust. Ja päälsem bäätteks hän sitt viäl löi päähäs virklakkis, ko ol niin gorjast kuldlangoillk kaunistett, ett oike silmi krinnas, ko stää kattel.

— Kattokka nyk kerrangin gruunu virkmiäst oike likki ja tarppeksen, Wilkk sitt sanos ja ol harmittavaise näköne.

Mut me en oll händ sillo huamavannas, me vauh-kottli semsin aigoin valla ulos klasist ja prääkkäsin gelvottomaks ja tarppettomaks semse viran, gon ei mittän dyät eik tuloj andann, muttkon gorja vaatte vaa ja siin ol kaikk.

Mutt sitt tapadusiki yks kaunis päev, ett Torki fabbu ost rautlaeva Londost, ko ol näättäk nii, ett semse rauttase astjas saivas sendä aim baremppi frahdej, ko nämä meijä vanhap puukuppin.

No nii, laev ol ostett Londos ja fraht sill ol tiädos, nii ett ei se kotti Raumallk kerjenns seilama ja näyttämä ittiäs. Mutt mitat se täydytti ja ko se ny ol suomalaiseks laevaks muuttunn, nii ei stää kelvann mittaman gukka muu ko suamlainen laevamittaja.

Sillaill oikee ja Torki fabbu kuahas ko helkkar ja hak Wilkku saadakses häne fölisäs Londoho laeva mittama. Ol näättäk kovasten giiru, ko se uude laevan gapteen, go stää ostamas ol oll Londos, stää raut-laeva, mnää meina, telegrammas, ett o välttämätönd, ett laevamittaja lähte Raumald sillongom besättningiki. Ja besättning ol jo »Ahkeras» ja »Ahkera» ol tiimam bääst valmis lähtemän Durkkuhu. Siäld sitt taas suurema valulaevam bit seoravanp päevän lähtemä Hullihi, nii ett kyll kaikk stää myäde valmiks rustatt ol. Ja kaikk olis oll hyvin, go vaa olis saatt se siunatt mittaja kans kässähi, se Wilkk, mnää meina. Mutt ei stää mistä löydett.

— Jumal sen diätä, mihi om bistänn ittes, Tasala muar sanos, kon Dorki fabbu juur ko »Ahkera» piippas ensmäisen gerran, garas Tasalahan gattoma, ett eik se julmett viäläkkä ollt tullk kotti. Ja Torki fabbu kraape päätäs ja ol kiukkune ja kiros, ett häne nyt täyty koittak kaahistat Turust laevamittaja kässähis, konei oman gaupungi mittaja mistä löydet sillo harvon, go händ tarvita.

Mutt ei siink kiukuttlemine auttann. Ei Wilkku vaa saatt kässähi ja fabbun dul ittellekki jo kiiru ajama haminaha, niim bali ko heonem bääs. Ja kyll vaa ol asi kiiruttakki. Ko fabbu pääs Valkosillam baikoill, ni »Ahkera» piippas jo toisen gerra ja ko häm bääs

laevambrygill, niim bill sois kolmanen gerra ja ruvetti vetämä langongej sisäll.

Torki fabbu hyppäs buurihi ja men gomendsillall laevan gapteenill vastongäymistä valittama. Mutt kapteenill ol täys tyä komentta voooro framootti ja vooorum bakki, ett hän sai astjas käändymä ymbärs, eik hän ymmärettävästengän gerjenns semsis olois Torki fabbu litaanjat kuulustleema. Nii ett kala-kaijasillk , ko siin valulaeva ymbärs lensivä, fabbu valitukse lopuldakki menivä ja niit ai fabbu siins sitt rupe-siki harmeisas kattlema. Ja ko hän niitte linnuttem beli siin ihmettle, niin dlee hamina suustpäi yks paatt souttate ja ko se tul likemäks, ni fabbu näk, ett Wilkk se ol, ko siäld tul.

— Komen helkkris nys stoppi, fabbu sillo huus kapteenill, komens stoppi ja bakki, sillett tua miäs otetam buuri. Ol mar Jumala onn, ett se vihdo viime löydetti.

Hiuka vasthakosest »Ahkeran» gapteem bysätt laevas, ko hän juur ol saanns sen gäänetyks ja hyvä alkkuhu menemä ulos haminast, mutt kon Dorki fabbu ol häne vanh ystvä, ni hän dek, niingo fabbu pyys, ja sitt rupesiva Wilkk ja fabbu parmentteerama siink kesknäs.

— Snää tleet tänn ny ja vähä äkki, fabbu sanos.

— Jaa ett mnää vai, Wilkk vastas ja lakas sou-tamast.

— Nii, snää juur. — Kumne laevamittaja snää olek, kones olk kotons, sillon go snuu tarvita?

— Tiäd vähä! Mnää ole siin viras ollk kolm vuatt eik mnuu viäl olk kerttaka viram bualest tarvitt. — Tykkäks snää, ett mnuull olis olls syyt istup päev-kauttek koton odottamas toimituksi semsis olois?

— Olkko se asja lait kui o, mutt nys snää tlee mnuun gansan stää mnuu uutt laevatan mittama.

— No, mutt eiköst se ol Londos?

— On händ. Siäl oikke se o. — Händäst sitt, oles snää ennengi Londos käynn.

— No olen gaisetakki. — Mutt em mnää ols siin reedas, ett mnää näi ilma mittä muut Londoho lähde, eik olp palttotakka fölisän. En ol oikke vaatteis ja ny ruppevas syyskylmäkkin dleema. — — — —
Ja, händäst tämä paatt, mihi se joutu? Se om Björkruutim baatt, ko mnää lainasi.

— Kyll snää niim bali makso saas sitt toimituksesta, ett snuun gannatta päälisjaku osta ittelles Londos ja mitä paattihin dlee, niin gyll se asi pia sortteerata.

— Tesver, ohoi!

Tesveri laevavaht karas bakill ja fabbu käsk hänen toimittap Pjörkruutim baatim baikoilles ja Wilkk kiipes buurihi »Ahkeraha» ja Torki fabbu toimituttningi hänellk kaikkja ensmäitteks, ettei hän gumminga olis ruvenn reissuas katuma. Ja pitki matka fabbu sitt pit Wilku nii hyväs ruas ja anno hänell nii runssast tuuttningeit, ett Wilkk tykkäs kovast oloistas eik lainkkan gatunn, ett hän näi ilma mittä valmistuksi ol Londoreissuhu lähtenn.

Ja Londoho hek kaikin dliiva, fabbu ja Wilkk ja besättning. Ja Wilkk mittas laeva ja vet nimes kaik-kette niitem brotokollatte allk, ko siint toimitukses synnysivä. Ja pali niit siins synnys.

No, ja ko näi sitt kaikk ol saatt valmiks, niin Dorki fabbu makso Wilkull hänem balkkas. Ja oikke näti summa se palkk tekikin, go Wilkk oikken daksa jälkke räknöitt, mitä hänem bit saama. Ei fabbu stää

palkka sendäm buhtas rahas maksann, muttko anno Wilkulls semssi paperklapuj, joill hänem bit meklarin gonttuurist saama nosta raha stää myäden go hän stää tarvitt. Sillaill oikke ja Wilkk ol kovast tytyväine ja meinas niingo fabbuki, ett ei niit semssi suuri rahoj ol hyvä pittäp plakkrisas, menevä hukka viäl ja se ijangaikkisen diä samas. Muttko on dämnmem baperklapp, ni sill ei saak kukka muu raha ko se, jong nimells se on girjotett. Sillaill oikke, hyvi luanikkast oikke nep poja se raha-asja sortteerasiva. Wilkk ei ottannp puhtas rahas enemppä gon golmp punda ja lopu edest paperklapuj. Ja sitt fabbu läks pruu vama laevatas, ko se tek ensmäitte reisuus Barcelonaha. Ja Wilkk jäi Londoho, hak vanhan drahtööris sitt ehtost, söi ja naute väkevi punda verra edest ja läks sitt kortteerihis maat.

Seoravam bäevä ehtost Wilkk sitt ol päättänn lähtik kotti ja ko hänell vaan gaks punda raha jälill ol ja kortteer maksamat, ni hän men meklarin dyijjö nostamam barigymmend punda lissä. Hän löiki sitt yhde fabbun glapuist pöyttähä meklari noka ette ja meinas ett »möni» tarvitaiss saad.

Mutt meklar katosiki luinautt Wilkku vaa yhdem bahan gerran, gäändel stää klappu sormettes välis ja kysys hetkem bääst: »Mistäst tet tämän glapu löytänn olett?»

— Löytänn! Wilkk huus, em mnää stää löytänn ol. Se o osa mnuum balkkatan, mnuull on dämssi klapuj vähä enemängi. — Kattokkast vaa! Mnää ole näättäk käynnt täällt Toriki fabbu laeva mittamas. Mnää olen gapteen, oikke iso veden gapteen.

— Antteks ny, mutt ett te vaan gapteeni näköne ol, meklar meinas.

— Vai nii, vai em mnää olk kapteeni näköne, Soo-o. — Mingäst näköne mnää sitt olsi?

— Hunningoll joutunnu, vähä liiaks ryyppäväise merimiähe näkönen de olett. — Ja kyll vaa nii o, ett jos ei teill olp passi taikk muit semssi papereit mnuull näyttät, taikk jos ett tuat tänn jotta mnuullt tuttu miäst, ko sääkkä, et te olett se, joks tes sanott itten, niin gyll asi semne o, etten mnää teillp penniäkkä maks noit teijän glapuijan vasta.

— No, muttko ne o mnuu nimellen girjoitetu ja mnää kuitta ne.

— Jaa, se ei ol mikkän gonst. Kyll mar tek kaiketakki nimej kirjotta osatt sendä.

— Jaa, ett jos mnää ossan girjotta nimen. No, ossan gaketakki. Andakkast tännp paperi ja pänn ja pläkki.

— Kyll mnää se vaa uskongi, ett te nime ossatt kirjottas siihen glappuhu, mutt ny ongin gysymys, ett olettak tes se miäs, ko se nimen dakan o. Ja jos ett tes stää taed totte näytä, niin däälđ ett tes saap peniäkkä. Se o viss asi se.

Semssi oikke se meklar pauhas ja vaikk Wilkk koitt parastas saad händ uskoma, ett hän ol Tasala Wilkk Raumald ja oikke iso veden gapteen, ni ei se meklar vaa ottanns stää uskoakses.

— Olis mar teillp paltto edes yllännt tämsills syyskylmill, jos tek kerran gapteen olsitt ja se joks tes sanott itten. — Ni ett jos mnää oikken dode sano, niim boliisin gässihi mnää teijän doimita ja vähä äkki sittengi, jos et kori luitann däälđ juur joutu.

No nii, mikäst siins sitt autt. Wilkun dädys lähti meklarin dykkö kaks punda kukkrosas, niingo

hänell ol olls sinnt tullesaski. Ja nyt ol vaan gysymys siit, ett kui hän gottip pääsis. — — Palttose ja kaikk ne lystik, ko hän ol ajatell viättäväs Londos enne lähtöäs, kuivusivat tyhji niingo lasareti suurus.

Hyvi nörkö näkösen hän semsis olois sitt läks mittaskleema London gaduj ja tulevaisus näytt hänell yht sakkjald ja kellaseld, ko se sumu, ko makas London gadutte ylitt.

Mutt yhtäkki hänem bist päähäs, ett hän mene dokkihi. Tott mar helkkris siäl joku tutt laev o ja taita mar oll raumalaissiakki viäl, hän ajattel. Ja händ oikke harmitt, konei hän goht ollt tulls stää ajatelluks.

Ole mar mnää vaa sendä oikken glaakkar, hän jatko ajatuste juaksuas, fundeeran däsä, kui mnää kottip pääse ja sillon däällk kukatiäs makka mondakki laeva, ko ova mnuullt tutuj ja mond kapteeni, ko oikken dappleva, ett kuka heist saa Tasala Wilkun gottit tuadakses. — Ja stää hummamist, ko siins sitt pidetä, ennengon gottipäi lähdetä.

Tasala Wilkun daulvärkk loist niingon däyskuu, ko hän dämsis ajatuksis läks dokki kohden dramppama.

Mutt raskas vaelus siit lopuldakki sendän dul. Ei oll yht ainoa raumlaist laeva dokis eik yht ainoa kapteeni, ko olis hänen dundenn.

Ongost hän ny niin gamal sendä, ett mnuun däyty täsä merimiähe hyry otta ja lähtik kukatiäs mihi, etten nälkkän gualis, Vilkk tuumal, ko hän suru sydämesäs läks takasin gortteerias kohde. Pää painuksis hän gävel, ei katonn oikkjall eik vasemall, muttko men ettipäi niingo joku masiin vaa ja jumal tiätä, mihi olis koko miäs joutunn, jos ei joku yhtäkki olis

huutann hänell englanningiälell ett: »Ei, mutt helkkris, ekköstis snää ol Wilkk!»

Sillo Wilkk heräs ajatuksistas, katos hetke aikka stää miäst, ko händ ol puhutell ja sanos vihdo viime: »No, mutt jumalistakko, snää es ol mikkä muu kom Bob, Robert Myrray, ekköstis olekki!»

— Ole händ, se toinen vastas. Ja mnää ole nyk kapteen ja mnuull o vaim ja laps, yks vähä saamaren gomjas, täyskasvune flick mnuull o. Ja mnuu laevan makka täsä juur likipaikoill, ja ny mennä sinn ja muistella vanhoj ajoj. — Mutt kuule, snuu on gäynn huanost täsä mailmas mundeeringistas päättäte — — Nii, niin, doine meist kunnjahan gohotetan, doine alas viheljäisyttehem baineta. — Mutt mitä me niist huali. Ystvi me ole sittengi, vaikk mnuu om baremin gäynnk ko snuu. Ja tosa o mnuun gäten se asjam bääll.

— No, no, älä mittäm buh. Kapteen ole mnääki.

— Nii, niin — diättvästengin, gos saak klasin daikk kaks liiaks, niin gyll snää kapteen ole. — — Hauska muuton guull, ett snää ole yht hyvä hullutuksi pauhaman go ennengi. Mutt älä sendän goit saad mnuu uskoma, ett suamlainen gapteen on domse näköne.

— Tomse näköne! — Ming näköne mnää ny ole sitt?

— Tavalise hamppari näköne snää ole. Ann antteks, ett mnää sano suara, mitä mnää ajattle. — — Mutt semne o mnuu luandon, niingos muista ja ny mennä mnuu aloksehen ja pidetä lystemppä ko sillon, go me »Amphioni» haaveri jälkke ajelim biänes paatis Pohjamerell ja kärsesi vilu, ett hamppas suus helisivä.

— Fyi saakel sendä, se ol tylkki voorkaus, se! Mutt selkesi mes siitäkkin glummist sendä.

— Selkesi händ mes sendän goko nässist siit.

Tämssi he juttlivak kulkkeisas Bobbi alost kohde ja pia hes sen gajuutis istusiva, joiva grogej ja juttliiva muinassi. Muttko Wilkk viimem byys Bobbild raha lainaks, ett hän gottip pääsis, niim Bob sanos: »En, raha en mnää snuull ann, snää ryyppäs sen gummingi viäl tänä yän, mutt kosk mnuu o matkan däst Göteborihi, ni snää saat tull buurihi, maat skansis ja tehd jottam biänd merimiähen doind. Ja Göteborist snää saa lähtis sitt jatkama matkatas kottippäi.»

— No nii, sama se o. Kyll mnää sitt jo ittem bärjän, go mnää kerra Ruattihim bääse, Wilkk vastas, vaikk kiukk kiähus häne sydämesäs, ko hän, Dasala Wilkk ja oikke isoveden gapteen, nai ol hampparin girjoihi joutunn.

Näihi saakk me ole nämät tiädo Wilku laevamit-tausreisust saannt Torki fabbult ja kapteen Murrayld, ko joku vuas takasi rookkas käyd Raumald puutavarlasti ottamas laevahas. Kapteen Murray ol oikke harmeisas, ko hän sai tiättä, ett Wilkk todestakki ol kapteen, vaikk hän hiuka huanos mundeeringis ol tull lähennyks Londoho sillk kertta. Ja stää kapteen Murray enimä harmittel, ko hän ol varottann Wilkku, ettei Wilkk muite miäste nähde saann näyttä, ett hän gapteenin gans parast pruuri ol ja ett hän ol pakottann Wilku makkama skansis ja tekemä semssi huanomppi merimiähe askreit.

Wilkuld em met tiättvästengä olis saann mittä onkkehen häne Londoreisustas, ko se niin däynn vastongäymissi ol. Ja ijangaikkiseks salasudeks jääki niis

olois sitt, millaill hän Göteborist ol Norrkööppingihi ittes haalann. Se me vaan diädä, ett pali se poik sill matkallk kärsinn ol, vaikk hän ol luull, ett hän Ruatis, ko sendä o niingon godon gynnyksill, ai ittes bärjä. Ja oikke onn ol Wilkull, ett Rauma fiskaali jongu vekseliväärendäjän dakka-ajos täydys paki parastas lähti Ruattihi ja Norrkööppingihi ja löys Tasala Wilkungi samall matkall. Rauma fiskaalild mes sitt olengi saannk kuull, mimsis olois ja mimses kunnos hän löys Wilku.

Hakkri Iiro stää asja käve tiädustleemas fiskaalild ja Irom buhette jälkke fiskaal ol jutell, ett näi se Wilku löytäminen gäve: »Se o semne jutt, et ko mnää oli asjan saann Norrkööppingis toimitetuks ja se vekseliväärendäjä lukutten daa, ni mnää käveli lystiksen Norrkööppingin gaduj ja kattlin gaupunkki. No, ja ko mnää siins sitt kävele, ni alka posetiiv soima jongun dalon gartnoll ja samas ruppe koer ulvoma niin gauhjust, ettem mnää ol ikänäs kuullk koera nii ulvovas. Niingos tiädä, Iiro, ni mnää ole vanh pyssmiäs ja tykän govast koerist ja ko mnuu miälestän se koer siäl Norrkööppingis ulvos pali surkkjamall äänellk, kon goerat tavalisest pruuukkava, ni mnää läksin gattoma, ett mimses hädäs se elukk park oikke olika. Mutt ajattlest, kui ihmeisän mnää olin, go mnää tlee sen dalon gartnoll ja nää, ettei se ulvominen dullukka mistän goera sisikunnast. — Eikän dullukka, muttko Wilkk se ol, mejän Dasala Wilkk, ko veisas merimiähe veissu posetiivi viäres. Posetiiv soitt »Napoleoni marssi» ja Wilkk vetel vallon doist nuatti, nii ett ymmärtä se, mimmost kamala mölinä siit tul. Kaikk ihmsek, ko siint talos asusivat, tliivakki sor-

mek korvas pyytämä, ett he pääsisiväk kuulemast stää, mutt sillom bosetiivar, semne ijangaikkine vanh äijän gränä, nauro, pist kouras esill ja sanos: »Maksakka ens, kyll mes sitt mene». Ja sillo näytt sild, ko Wilkk olis hävenn oikke hyvim bäevi.

Mutt samas hän äkkäsiki mnuun, garas mnuun dyyjön, ott mnuun gätten gii ja sanos: »Te olett siunatt miäs, fiskaal hyvä, ja tep pelastatt vissi mnuun duam bosetiivarin gynsist.»

— No, mutt millaillast kapteen dämssi oloihi o joutunn?

— Mikäst siin o auttannk, kon ei raha oll ol. — Mutt kyll mar tef, fiskaal hyvä, lainatt mnuull niim bali, ettäm bääsen gotti. Autatt kaiketakkin de mnuu, kosk molema raumlaissi olla. — Ja Raum o sendä ai vaa Raum.

— Auta händ mnää teit. Kuingasteten autais. Mutt siunatuks aluks mejän däyty saad kapteenill vähä puhdast yll. Puhtam baeda ja kraj ennen gaikki. Muuto em mnää keht kulkkit teijän gansann.

— Ongost vissi nii? — Ja nälk mnuun gans o oikken durkasest. Ruakan edest mnää tuam bosetiivari apulaisen ole oll, mutt hiuka ja huano ruakka se o mnuull andann. Nii händ. Vatträkningill oikke niingo sanota, mnää ole saann laahat tota kirottu pelitoossa seljäsän ja hoilat se viäres, nii ett vähä henkki o olkk, ko yhdeld kartnold toisellt täsä om boikett. Mutt ny o se business lopp. — — Kuuleks, perhanam bosetiivar, mnää ota apskeedi nyt toimestan ja kiit Jumala, etten mnää hakk snuu ja snuum belivärkkiäs säpäleiks!

Posetiivar ol kovast tuskisas ja sanos, ettei hän

ikänäs saa enä semmost poikka veissaman go Wilkk o ja hän lupas maksa Wilkulls sata markka kuus ja yhden guukaudem balka etukätte, jos hän vaa jäis endssen doimehes. — »Ko Wilkk oikkem barhas pane, ni ihmse maksava vaikk mitä. — Päästäkses meist», lopett äij puhes ja pyys fiskaalin goittaa suostutta Wilkku jäämä vanhan doimehes.

Mutt mitäst maar Wilkk posetiivari apulaiseks jäänn olis, muttko men menojas fiskaalin gans ja jätt posetiivar-äijä seisoma avuttomuttehes.

Sillaill oikke ja sitt fiskaal vei Wilku semssem buadihi, misä paedoj ja krajvärkej myytti ja ko Wilkk ott se vanhan grajs kaulastas, ett saatti mitat, ming numrase hän darvitte, ni fröökyn gäsk pasurpoja hakkip pihdi ja niitte nokas viäd se vanhan grain darhaha. Ja ko hes sitt menivät trahtöörihi syämä, ni Wilkk tek niim buhdast pöydäs, ett hän sai maksak kolme henge edest ja kaikk ihmsek kysysivä, mist semne miäs kotosi on, go niin gauhi syämä o.

— Raumald olla, mutt ny ollan däsä hiuka heikos reedas, Wilkk vastas ja ajo ruakka suuhus.

Ja kyll hän sillaills sitt jällf friskanduma rupes ja oikke auttavaises kunnos hän daas ol, ko hän fiskaalin gans kottit tul. Mutt ilmam balttot hän sillongi viäl ol, ko hän ol syänn niim bali, ettei fiskaali raha enä piisannp paltto ostamisehe.

Tämse ferklaaringi oikke fiskaal Irom buhette jälkke o andanns siit Wilku löytämisest. Mutt kyll mnää eppäle, ett Iiro stää fiskaali juttu o vähä kaunistann, niingo hänen dapas o. Em mnää esimerkiks luul, ett sendä erhetty Wilku veisu ja koera ulvomise välills, sillett sanottakko, mitä sanota, ni ei se Wilkk sendä niit

kaikkjan goohomppi veissama ol, vaikk ei hän mnuu ja Iiron gans mihinkkäm biissakka siint toimes. Ja kyll vaa nii ongi, ett jos Wilkk o föleis, ni ei Iiro uskalakka jutells stää fiskaali selityst siit Wilku löytämisest tällt tavallk, ko mnää se ny olem baperillp pann. Yhde ainoan gerra hän o yrittänns sen dehd Tasala salis, sillon gom brovast vaina tul sinn ja tahdos vähä niingon diätto niist Wilkun glummeist. — Nii händ, sen gerra oikke Iiro juttel Wilkun guulden, guif fiskal ol luullk koera ulvovas, ko Wilkk posetiivi viäres veissas, mutt se jutt päätys sillk kertta siihe, sillett Wilkk karas ko syästäv Iiron grajvärkeihin gii ja sitt het tappлива, nii ett meebli lensivä joka haarall ja Tasala muar rupes slaagi saaman, go hän näk se upra.

Mutt se hyät siit Wilku Londoreisust ol, ettei hän se eräm beräst enä koska ol niis korjois kruunuvaatteis koppeill meijä edesän ja pann meit harmitama. Ja vetänek enä koska stää habiitti ylles. — Nii ett siins suhtes ovak kyll asjap paremallk kandill ja siins suhtes se Londo reis tek hänell hyvä. Mutt ett hän sendähden dliis järkkihis ja lakkais fliitomast yhdest hullutuksest toissehe, stää ei toev enä Tasala muarika.

SATULMAAKAR KRAAM-
BERI HAUTTAUSKRANS

SATULMAAKAR KRAAMBERI HAUTTAUS- KRANS.

Satulmaakar Kraamber ol kualls siin joulum byhätte aigoin. Ei hän mikkä erinomase ylösotett miäs eläisäs oll, hissuksis ol koko ikäs elännp, paitt sillongo hän hiuka liiemäks ol miäst väkevämppä nauttinn. Sillo hän gyll mond kertta pit aika meno, kehus voimias ja rikkauksias, vaikkei hänellk kumppiakka liiknemä oll. Mutt tavalisis olois hän ei millän davall ollt tehn ittiäs huamatuks, muttko yhde ainoan gerra, sillo nimittäin, go hän vedom bäälls söi kolmkkym-mend raakka kanamuna kuarines päevines ja voitt se vedo niingom boik. Sillo hänest puhuttim bali kaupungis ja ihmeteltti häne vatrustinkkias. Mutt muuto hän el niingo sanott hyvi hissuksis, tek tyäs kunnolisest ja ol hinnoisaski hyvi ihmistemäine.

Sillaill oikke. Ja ny hän ol sitt kuall. — Kreh-taha. Mahalaukun grehtahan dohtrim buhette jälkke ja jos ei hän olis oll mikkä muu kom baljastas satulmaakar Kraamber, ni hän olis kuapatt ilma erityissi menoj, niingo suurin osa meist kualevaisist kuapata. Mutt ny oliki nii, ett satulmaakar Kraamber ol ollp palokundlaine siit astikk, kom balokund perustetti ja ol hyvi harttast käynnk kaikis harjotuksis ja häärännk ko helkkar jokattes valuvaaras, kon gaupungis tapadus.

Ja usse niit tapadusiki. Pali ussemin go muis sen gokkosis kaupungeis. Nii ett kyll satulmaakar Kraamber vaan gunttoas näyttäs sai palokundlaisen.

Ja ko miähitten geske sitt ruvetti saarnama semmost oppi, ett annetam borvretten dalo ja omasus pala vaa samottamat ja ett pahustak se heillk kuulu jos niitte rikkaudet tuhgaks muuttuvakki, nii satulmaakar Kraamber sanos, niingon dosi ongi, ettei semnem buhe ol otoline siäluviholisellekka ja hääräs tuhatt hullumi, jos sitt palo siällt taikk täällt, tyämiähe rytiskäs taikk porvri nurkis.

Mutt ei villitys miästen geske sittengä loppunn ja vähitelle ne Belsebuubi opi vaikutivas se, ett miähe rupesiva laiskottleema ja jäiväp pois harjotuksist ja valuvaaroistakki. Mutt satulmaakar Kraamber ei jäännp pois. Eikän go marses ja käändel ja väändel ittiäs komeno jälkke harjotuksis ja men gaikk kraadi läpitt palokunnas. Ol ens sammutuskomppanias ja sitt pelastuskomppanias ja viimeseks vahtkomppanias jäsenen.

Mutt ny hän ol niingo sanott jättänns satulmaakrin dyäs ja palokunna äksiisi ja koko tämä maalise elämä ja makas kuallun. Ja nii sitt uudevuede aattopäevä aamupual suutar Aaldone ja kraatar Andersson ja uurmakar Linström ja kuldsepp Lähtemäki, kon gaikk olivak Kraamberi vanhoj kumppnej ja kuulusivap palokunna vahtkomppaniaha, niingo vainajaki ol kuullun, istusiva Aaldose verstakamaris ja fundeerasivak, kui hes saisiva niim bali raha kokko, ett tliis komppaniam bualest lasketuks krans Kraamberi haudall.

Niingo valla oikke oliki, sillett kamalaki olis oll, jos ei nii harras vahtkomppania miäs kon Graamber

olis saannk kranssi komppaniam bualest haudalles. Niin gaikk tykkäsivä, muttko suutar Aaldone ja kraatar Andersson ja uurmaakar Linström ja kuldsepp Lähtemäki vetivä listas esill ja sanosiva, ett kosk tekkin dykkätt nii, niim bankkast nimen dähä listaha ja andakka jokune markk, ett saadan grans Kraamberi haudall, ni enin osa sanos, ett se kuulu palokundlaisills, se asi, ja joku harv anno mikä marka mikä jongum benni.

Sillaill oikke. Ei niihi heijä listoihis pali raha herunns semsis olois. Kon gaikkette listatte numra lyätin gokko, ni vaevane nelikymmend markka ja kuuskymmend penni koko summ tek ja semssen granssihin darvitti sendä nys soda jälkken, gon gaikk tavar niin dyrendynn ol, vähindäs sata viiskymmend markka. Nii ett harmald oikke näytt koko se kranssjutt täll haava.

— Pahuksem bahall aikka vuatt tämä meijä hyvä ystvän Graamber kans men ja kual, kraatar Andersson duumal, ott klasisilmäp päästäs ja laskutt listas vanham biänen gokkohos. — Ei ihmsill nyt tahd oll rahoj tämssi listoihin, go joulumbyhä ovat tehnt tyhjä kukk-rois ja lainatte inträssi ja kaikengaldase räkningi ova maksettavan.

— Pahall aikka vuatt oikke hän gual, vahvist kuldsepp Lähtemäki sem buhe. — Pahall aikka kual ja eläiskin gukatiäs viäl eik meill olis mittä murhett kranseist ja värkeist, jos ei hän olis vetto lyänn ja syänn nek kanamunak kuarines päevines. Mnuu järken sano, näättäk, ett siit se krehta hänes alkus sai. Ei semssi töit tehd ilma, ettei niist jälkkembäi saad kärssi.

— Kyll hän vainaja ajo siihe vattahas pali pahempakin go raagoj kanamuni, ko hän ol hummamisem bääll, uurmaakar Linström sanos siihe. Mnää muistutan deit vaan, gummost kamala vett hän esimerkiks joi kaljotten goloist ja ojist ja mist hyvänäs, ko hänen gurkkuas kuivas, meijä jahtreisuisan. Kyll mnää vissi jano olsin gärsinnk kymmenen gertta miälukkamin go mnää semsist kamalist rapakoist olsi juann. Semsist niit taudi siämni ihmne saa, se ymmärtä hulluki.

— Nii händ ja kylmäst ennen gaikki, kraatar Andersson lisäs. Muistetast vaan, gui mond kertta hän joudus portin dakans seisoman, go hän dul liia hiljan gotti ja häne frouas anno häne odotta, ennengom biik sai luva menn avamam borti isänälles. Semsist nek kaikki taudi alkus saava.

— Niin, gyll mar se tiädetä, ett kylmäst kaikk taudit tleeva, niingo luanolist ongin, go veri jähtymäm bääse liiaks, suutar Aaldone sanos. Nii ett em mnää oikke stää usk, ett se häne munatte syämšes hänell mittä merkitt. Ja omb siit vedo lyämsest jo kymmen-gund vuatt kulunn.

— Olkko vaan gymmne vuatt siit kulunn. Ei sill mittä väli ol. Net taudik kytevä ihmšes niin gaud mond kertta ja viäl kauemingi joskus, pualustel kuldsepp Lähtemäki meininkkiäs siit Kraamberin gualema syyst.

— Jopastis snää puhele juur jämtt, niingos olsit tohtor ekkäs vaam biän guldsepp, uurmaakar Linström, ko ai ol pahailkine suustas, pist joukkoho.

— Piän guldsepp! Oleks snää sitt mikkä suur uurmaakar! Mnää teen dyän lailes. Ei olk kukka viäl stää möittinn. Em mnää tee niingo snää, kos puhalak

kerram bari ihmisten gelloihi ja sanos sitt, ett snää ole nep puhdistann. Ei mnuu hanttvärkisän semnem beli luanistais lainkka. Mutt mnää olengin guldsepp, nääks, ja kuldsepp o sendän goko joukon gorkkeve hanttvärkkär kon domnen gellottembuhaldaja.

— Ei semnen guldsepp sendän, go elä niukute naukute, juatta sillon dällön gii jongun gatkennun gorvrenkkan daikk paikka jongu hoppikannu. — Oleks koska lusikka edes tehn?

— Ole mondakki. Mutt snää es olt tehn yhtikä ainoa kello, nii uurmaakar kos olekki. Ei kelloj tehd puhaldamall, nääks.

— So, so, so, sol! Ei ny riitemä olt tultt, suutar Aaldone muistutt ja löi nyrkkis pöyttähä. Eik ny olt tultt ottama selkko, mingtähden dämä meijä vanh, hyvä ystvän, Graamber, kual, muttko ny on dultt fundeeraman, gui mes saisin gransi häne haudalles. Pitäkkäst se asi miälesän, miähe, ja styyräkkä suunn ja paha sisunn. — Andakkast tänn listann ja ruvetan gattoman, geneld o saatt raha ja keneld o jäännns saamat, taikk saatt liia vähä.

Mitäst täst. Ny unhotetti yhtäkkinn gaikk riida ja ruvetti listoj syynämä. Ja ko niit siin hetke aika ol kateltt, ni uurmaakar Lähtemäki sano: »Ei mutt kattokkast, ko handelsman Frööber on girjottann vaan gymmne markka tähä snuu listahas, Aaldone.»

— Nii, ei se kituspiikk andanns se enemppä, vaikk mnää koiti sanno hänell, ett häne velvolisutes olis antta melkken goko kransi hind, ko hän o nii rikas ja on guulunn vahtkomppaniaha juur jämtt yht mond vuatt kon dämä vainajakin, gon däsä meill ny murhett anda.

— O se vaa se nirs ett, kuldsepp Lähtemäki sanos siihe. Kyll mnää tiädän, guik kamalast tyät siins saa tehd, ennengo sild lähte markk taikk pari tämssin darppeihi.

— Niin, gyll mnääkin diädä, ett piukas sem bojan gukkros marka istuva, uurmaakar Linström tuumal, mutt luulisi mnää sendä siäld lähteväs enemängi, go vaan daita pyyttä häneld raha laillselt tavall. Huapat ja souttas siins saa ja järkes siint toimes kans täyty koittas saad liikkell oikke hyvim bäevi

— Siins se nyk kuulett, kuldsepp Lähtemäki huus, ett em me viit käyttö järkkiän darppeks eng taed pyyttä raha näihi listoihi niingon darvittis. — Pahus soikkon, gatotast, kuip pali raha Linström o saann listalles.

— Ei stää tarvitt katto, ei siin ol muut ko se viis markka, ming mnää ole siihe merkinn.

— Viis markka! Nääks vissi, ei ol enemän go viis markka, Aaldone sanos, ko ol ottann esill Linströmi lista ja näytt stää kraatar Anderssonill.

— Jaa-a, ja siin o sendä miäs, kon diätä, kuit tätä raha oikken goottamam bidäis.

— Nii, ja ko viitti käyttö järkkiäs siint toimes. Stää erinomast uurmaakri järkkiäs, kuldsepp Lähtemäki härnäil.

Ja vähällp pit, ettei siin olis tull jäll oikken gamal riit, jos ei Aaldose frou olis samas tuannk kaffett sisäll ja Aaldone avannp piiróngis klaffi ja ottann esill romppottus, nii ett saattin dehd romppunss vanha vuade lopettajaisiks, niingo Aaldone sanos.

Semset trahtmendis saiyak kesknäise rauha ja lähimäise rakkaude jällp palama näitte neljäm balo-

kundlaisen geske, muttko Linström viäl sittengi ol stää miäld, ett handelsman Frööberild kyll raha läksis, ko vaa osatais pyyttäs stää häneld, ni rupesivak kaikk muut tahtoma, ett Linström läksis handelsman Frööberin dyyijö ja koitais parastas.

Kovast vasthakone uurmaakar Linström ol rup-pema siihen doimehe, muttkon doise yhtmitta jah-nasivas stää, ettei hän olls saann listahas enemppä ko viis markka, ni hän suutus viimen, dyhjens rommpunssis, siäppas listas kättehes ja läks stää päät handelsman Frööberim buheill.

II.

Kotonas, lämmjäs puadkamarisas istus handelsman Frööber ja räknöitt rahoijas. Hänell ol sikar toises suupiäles ja sembualmaine silm hänell ol sirrilläs, ko sikari sau pakkas nousema suara päät silmähä. Koko hänen daulvärkkis ol sendähde hiuka flinilläs, mutt sittengi loist tytyväisys hänen gasvoildas, ko hän siin ai joukko sylk sormettes päihi ja pladaskel niit sedelpakoijas. Ja niit ol pali, niit sedel-läji ja sata markka hän niihi ol räknöinn jokassehe. Kaupp ol käynn hyvi sinä vuan hänem buadisas, puutavarast hän ol saannp parema hinnan go monden muun vuaten ja äskö ol viimine häne velalisistas käynn maksamas intrrässis, nii ettei oll lainkka ihme, ett hän ol tytyväine ja ett hänell ny vuade viimisenp päevänäkki ol koko roukki raha siin edesäs.

Häm bit piäne väliajan doimeisas, ott sikari suustas, naputt sormillas sen gylkkehe, nii ett tuhk

putos laattjall, pist se sitt muutteks toisse suupiälehe ja istus ja kattel suu messingis stää sedelettem baljoutt siin häne edesäs.

Hän olis kukatiäs kauangi jatkanns stää toimettonman istumistas, jos ei hänen krunumeetter-seinkellos olis lyänn viis ja muistuttann händ, ett tiimam bääst hänem bit olema ehtokirkos kiittämäs Jumala loppu-maisillas olevast vuadest ja kaikest siit maalisest siunauksest, ko se aikan ol häne osakses tull.

— Jaaha, katotast sitt, kuip pali mnuu varalisuten on dämä vuade sisällk kasvann, hän duumal ittekkes, räknöitt kovallk kiirull lopu sedeleit ja rupes sitt ottama selkko, mitä kaikk tek yhte.

— Hyvä o, hyvä o näingi, mutt olis stää saann ollk kolmttuhatt ja hiukam bääll enemä, ni olis yks satatuhatt jäll ollt täynn. — Mitäst noit hoppirahoj olle? — Vaikk kyll mar se näke jo näi arvospittengi, ettei niist täytt tuhatt markka edes heruma saa.

Ja kyll handelsman Frööber vaa ol tottunn hyvi arvaman, guip pali raha yhdes roukkjos ol, sillett kahdeksasatakuuskymmendyks markka ja viiskymmend penni stää hoppiraha sikkon dul, ko se kaikk nuugast räknöitti.

— No nii, hyvä näingi ja hyvä, ettei mnuull ol mittä menoj enä tänä vuan.

Siins samas kuulus kolina porstos ja joku vääns lukurippa. — Handelsman Frööber lykkäs rahak kaikk yhte läjähä ja vet kiiruman gautt sanomlehde sem beitoks.

— Hyvä ehtot, handelsman ja hyvä vuade loppu. Kuningast handelsman ny oikee jaksa? uurmaakar Linström pauhas ja tul kättlemä Frööberi.

— Kiitoksi kysymäst, Frööber vastas. Sillaillp pualkundasest mnää sendä jaksa, Jumalan giitos. — Nii oikke, vuade viiminem bäev oikke ny o ja mnää meinan däst menn ehtokirkko. Ei saa unhattak kiittä Jumala kaikest, mitä hän o meillt tämangi vuade sisäll andann. — Otast papeross suuhus tost loodast.

— Kiitoksi pali. — Niin, giittä oikke mejän däyty händ kaikest, mnuun, go ole vähemäll osall maalist hyvytt jäänn, niingon deijängin, go olett stää niin gauhjam bali saann.

— Sanosiks snää kauhjam bali, handelsman Frööber huakkas, pan gätes risti ja kattel kattoho. — Kuule, kyll snää erhety. Ei stää tämsin aigoinp pali kokko saad, mutt mejän däyty koittas sittengi ollt tytyväissi siihe vähähän, go meill anneta. Sillaill oikken, däyty händ; tytyväissi mejän däyty koitta oll. — Vai nii, vai ehtokirkkohoho menes snääki. Ol oikken gaunist teht, ettäs tlii mnuun gauttan. — Ei snuullt tiämäs mittä muut asja olekka.

— No, on gyll mnuull hiuka muutakki asja. Ja hyvä aikka mnää tliingin, gosk teillt tomne hirmune roukki raha tosa pöydäll o.

— Jaa — ett raha vai täsä pöydäll. No, on stää siin joku markk, mutt ei stää pali ols siin, handelsman Frööber kiirutt vakuttama ja pan gonttuurkirjas painoks sedelläjäm bääll.

— Nii, mitäst mar se pali olis teijä silmisän, go olett tottunns suuri summi näkemä. Mutt mnuun, dämsen göyhä miähen, dlee oikke hiki, ko mnää ajattle, ett mitä mnää teksingä, jos vaan duaki läjä sedeleit, ko siinp pöydäll o, olis mnuu. — Köyhill mnää koht annaisi hyvä jouko.

— Älä mens sääkrämä, ettäs sen deksi. Raha teke nuugaks ihmse.

— Taita mar nii ollaki. Mutt turham bääll mes stää kokko. Maa all me lopuldakkim bistetä eik reis-rahoj pannaf fölihin, go se matk o edes eik niit sill reisullt tarvitakka. — Nii händ, ei tarvit matkrahøj. Siin on gyll, kon gunjall hautta viädä. Ja kunjall olis mejjän däsä toimittamine hauttaha se mejjä vanh ystvän, satulmaakar Kraamberikin, gon gans o läh-tenns sill matkall, mist ei kukka viäl olp palann. — Nii ett me meinasi, ett me vahtkomppania miähe laskisin gransi häne haudalles ja pyydäisi, ett handelsman girjotais jongu summan dähä listaha.

— Mnää olen girjottann jo semsse listaha. Aal-dose listaha.

— Mnää tiädä se. Mutt se ol vaan gymmne markka, ko handelsman sillo anno ja sillaill em mes saak kranssi Kraamberi haudall. Ajatelkkast, ett me muuk komppania miähe olen göyhi taikk ainakki vähis varois oleva väkki. Nii ett teijän, go rikas olett, täsä asjas täyty autta meit. Ja mitä yks sata markka sitt teijä rahoisann merkitte?

— Sata markka! Sanosiks snää sata markka. Oleks snää hulluks tull. — Mitä se merkitte? Niim bali se merkitte, ett jos mnää anna menn yhde sata markka sinn ja toisen dänn, ni mnää ole maandiäll enne montta. — Luuleks snää pahapolv, ett mnää raha syljeskle. — Ja stää paitt palokunnas o mond rikast miäst, nii ett kyll te vaan gransi hinnan gokko saatt. — Koko palokunnam bualest se krans häne haudalles lasketan gummingi.

— Nii lasketangi yks krans koko palokunnam bualest, mutt ajatelkkast, ett hän vainaja on guulunn

vahtkomppaniaha samast vuadest, kon dekki ja vanh, hyvä tapa vaati, ett komppaniam bualest kans laske-
tan grans semse vanham balokundlaise haudall.

— Niit om bali semssi vanhoj tavoj, joist saadais luappu. — No, tostas saas sitt kaksikymmend markka lissä siihe snuu listahas.

Handelsman Frööber ol kiukuisas nouss ylös ja kävel ettit takasi kamari laatjall, mutt ny häm bysäs ja hak kaksikymmend markka sanomlehde ja konttuur-
kirja ald.

— Kiitoksi pali, handelsman hyvä, uurmaakar Linström sanos, ko häm blyyijyspännäll merkitt tämä uude sado listahas. Kiitoksi pali, mutt ei tämä piiss mihinkkä.

— Saa piisat mnuum bualestan. Täsä on gäytt listoill, nii ett ei sill ol mittä määrä. — Kas nii, ny o siit asjast sitt tarppeks puhutt ja meijä o aik lähtik kirkko.

— Ei siit viäl tarppeks puhutt ol ja ei meijä mikkän giiru kirkkoho olk, kon gell o vast puälvälis kuus. — Nii, mnää meinasi sannos se, ett kyll aja vaa ovak kauhjast muuttunn. Ajatelkkast ny vaa, handelsman, ett enne sai komjan gransim barillkkymmennell markall, mutt nys soda jälkke ne maksavas siins sada-
viidengymmne marka nurkis ja ong sitt ihme, jos pitä vähäll, ett Kraamber vaina jää ilman granssi haudal-
las komppaniam bualest. Ja mitäst mar sill niim bali väli o, jos hän, semnem baremin göyh miäs, saa yhden gransi enemän daikk yhde vähemän guallu muldas pääll, mutt se siin om baha asi, ett ko semnen dapattu kerra, niin dlee yhtäkin davaks, ettei komppaniam bualest lasket kranssi edes se vanhimatte miäste hau-

dall. Mnää ajattlen däsä vaa, ett jos nyt tekki rookkaisitt kuallt täsä joku kaunis päev eik komppania miähe olis siit, pali tiätvännäs. Tykkättäk, ett kaikk olis sillo, niingom bitä olema?

— Em mnää tykk mittä sitt enä, ko mnää keran guall ole. Tiäd se, sengin giusa heng. — — Siin o snuullk kaksikymmend ja viis markka lissä, mutt kori nys sitt luus kans, ja vähä äkki.

— Koittakkast nys sendä ajatell, ett tek, ko olett niin gauan guulunn vahtkomppaniaha — —

— Nii olen guulunn. Kaua olen guulunns siihe, mutt mnää ota eron goko siit komppaniast. Siihen guuluvak kaikk vanhak kulunu äijän gränä ja luano lai jälkke heit sitt kuale ainakkim bualen dusina joka vuas ja mnää en saat tehd muut ko seissok kukkar kädes ja langat raha teill heijän granseihis. — Mutt nyt tleeki lopp siit pelist. Mnää muuta sammutuskomppaniaha. Siäl o nuaremppi miähi. Kuuliks, pahukse uurmaakar, mnää olen dästlähi sammutuskomppania miähi.

Handelsman Frööber paiskas ittes pitkäkses sofam bääll ja ol niin giukkune, ett hän vullan gihis. Mutt uurmaakar Linström istus muin miähin, sytytt uudem baperossi, fundeeras hetke ja algo jäll.

— Niin, gyll siinp perä o, ett niit sammutuskomppania miähi kuale vähemän go meit vahtkomppania-laissi. Ja kyll sild kandild asja katelle olis nättmäinen guulus siihe, mutt ajatelkkast, kuip pali ne miähes saava rehki harjotuksis ja jos valuvaar tlee, ni sillo sen komppania miähe vast tyät tehd saava. — Nii ett fundeerakka nys sendän gert ja toinengi stää asja, ennengo muutatt komppania. — Ja mitä sitt vihdo

viimem bäätokseksen dleeka, ni yks asi o viss ja se o se, ett nyt te viäl kuulutt vahtkomppaniaha ja Kraamber haudata huame ja kunjall hän olis hautaha saatav.

— San mitäs sano, mutt mnää en annp penniäkkä enä snuu listahas. Tiäd se.

— Jaa-a, mikäst täsä sitt muu autta, ko viäd Kraamber hautta juur niingo hän olis paljas Kraamber vaa eik palokunna vahtkomppania vanhimppi miähi. Ja kon des sitt kualett ja mek koita saad teijängi haudallen gransi, niin gaikk sanova, ett eip stää Kraamberiakka nii juhlalisest haudatt ja andava vaa jongum bennin deijän granssian varte. Taedeta saad suurell vaevallk kokko seittmän, gahdeksangymmend markka niingo nykki. Mitäst sillo sanoisitt, jos eläisitt?

— Sanoisi, ett ostakkam bokett, koskett kranssi toime saa. Pokett aja asjas yht hyvin gon granssiki siint toimes. — Mnää tydyn gyll pokettihi ja tytykkön Graamber kans. Se o mnuu neovon.

— Niin, gyll kuall tyttys saa mihi vaa, jos niiks tlee. Mutt mitä sano seorkund, kristeline seorkund, kon dlee maahaspanjassi kattoma. Mnää arva, ett sillo Männistö Edlall ja Frigreeni Mandallk, ko ai ova maahaspanjassi kattomas, olis kuiskuttlemist kesknäs. »Oi herra jeskamandeerakast sendän, gatost, ko vahtkomppaniam bualest lasketa vaan domne surkki pokett handelsman-vainaja haudall,» Frigreeni Manda sanois.

— Jaa-a, ei olis rändänn vaa, ett kraatar Andersson pit tomsen gauni ja liikuttavam buhen, go sem bääll lasketa vaan domne vaevanem bokett mullam bääll.

— Eikä oliska, Männistö Edla tuumalis. Kyll se puhe ny lopus, niingon giss olis porstossem baiskatt.

— Ettäs sano. Mutt nääks hän vainaja ol niin govast nuuga rahattes kans, ettei häneldäkkä saatt muttko joku penn kranseihin, go siin hänen gomppaniasas miähek kualiva. Ja mitäst miähe nys sitt olsiva viittinnp pali uhrat hänem bualestas.

— Jaa-a, ohhoh sendän, gui ihmne o järjetön dämä maalise vaelukse aikank, konei hän lainkka ajattel, ett mitä met tee niill rikkauksillk, kon dämä viimine asumus meill anneta. Jos mes sendä, sillongo se raha himo meit ahdista, muistaisi se virre värsyn go sano:

Kunga jää sinuld koreus,
mailman häjy prameus,
Kosk mato silmääs kaivaa
Ja perkel sieluus vaivaa?

— Ot nys sitt sata markka, sengi ryävär, handelsman Frööber huus ja pyhkes hikki otastas. Ekköstis snää sata markka pyytänn. — Ot siäld sanomlehde ald.

Handelsman Frööber ol niim bois ittestäs, ett hän istus kokko luhistunnuns soffall ja sikarikim butos hänen gädestäs.

— Jaaha, kiitoksi vaa, uurmaakar Linström sanos. Kattokka ny, handelsman, ett yhde sadamarka sedeli mnää vaan däst ota. Ja mnää olen dällt tavalls sitt jo saann yhde eine enemängin, go mnää alkkuas pyysi. Mutt mnää olen däsä gesken gaiken dull ajatelluks, ett olis kaikkjam baras, ett te lahjotaisitt vissi summa, sanota ny yks kakstuhatt markka esimerkiks vahtkomppaniall, ni mes saisi se rahasto inträssist hyvä avu näihin granseihi ja silläill olis sitt viss, ett tekki

saisitt kransi haudallen gomppaniangim bualest eik vaa jotta surkkja vihelijäist poketti.

— Jaaha, ett mnää sitt maksaisi niingo edeldkätt sen gransin, go mnuu haudallen lasketa. — Semnen dunnuis tylkkjäld, jos ei se samallk kertta olis nii noidutu hassungurist.

— No, no, ällkäst ottak stää asja sild kandild. Näättäk, kon de annat se summa vahtkomppaniall, nii se o vahtkomppania raha eik teijä. Ja vahtkomppania teke sill rahall, mitä se tahto. Ja ko asi nii makka, ni ei kukkan daed sanno, ett te olett hankkinn itt kransi haudallen. Päevasto olett sana jälkke järjestänn huanen ennen gualematan ettäk olk kuulunn niihi, joist siins samas vanhas virres sanota yhdes toises värsys, ett — —

— Älä, älä helkkris luis stää, muttko annt tänns se listas.

Handelsman Frööber ol jo niin giusatt, että hän oikke hoipertel, ko hän dul poikin gamari laattjam böydä viäre ja kirjott nimes ja kahdenduhane numra nimes jälkkehe uurmaakar Linströmi listaha.

— Kas niin, giitoksi pali komppaniam bualest, Linström pauhas, ko hän gääre listas kokko. — Jaaha ja ny meijä ongi sitt vähitelle aik lähtik kirkkoho. Ja kevjäll sydämell me nys sinn menengi.

— Nii händ ja kevjällk kukkroll, handelsman Frööber lisäs, ko rupes hiljaksis virkkoma jäll.

— Ei, handelsman hyvä, ett te mens sinnk kevjällk kukkroll, muttko yhdem biäne einen gevenetyllk kukkroll. Ja se o hyvä, sillett niingon golmanes värsys stää vanha virtt sanota:

Tähdet ja merkit taivahas
 Neuvovat meit hartahast
 Hylkämään menoo pahaa
 Eik ahnehtimaan rahaa.

— Kuule älä viit enä lukkis stää virtt, muttko mennä nyk kiirust kirkkoho, handelsman Frööber sanos ja ol vallon duskastunn.

Nii hes sitt läksiväk kirkkoho. Mutt juur ko hep pääsiväk kirkkipiha verejäll, ni he meniväk kahde vanha vaimihmse siutt.

— Siin ova, uurmaakar Linström sillo sanos, siin ova Männistö Edla ja Frigreeni Mandaki kirkkoho menos.

— Nääks vissi, handelsman Frööber vastas, ott flombuukistas kaks sada marka sedeli, men ämmätten dyyjijö ja anno toise sedeli Edlall ja toise Mandall.

Männistö Edla ja Frigreeni Manda pysäsivät, tahkosivas silmiäs ja katosiva vooro sedeliäs ja vooro handelsmanni. Mutt pia he huamasiva, ettei he erhetynn oll, ja rupesivak kiittämä ja siunama handelsmanni ja kesken gaikem bolveijas notkistama, nii ett he oliva valla lussuhu jäämäisilläs.

Handelsman ja uurmaakar jatkova vaa matkatas kirkko kohde, meniväs sisäll ja hakiva ittelles vanham baikam bengeis.

Ja ko he sitt kirkomenotte jälkke erosiva, ni handelsman Frööber ott uurmakar Linströmin gätten giip, pudist stää ja sanos: »Tämä vuas o loppumaisillas hyvi.»

— Nii mnääkin dykkä, uurmaakar Linström vastas ja läks suutar Aaldosen dyyjijö listoines ja saalei-

nes. Ja ko suutar Aaldone näk, mitä Linström ol saannt toime, ni hän lähett hakeman guldsepp Lähtemäe ja kraatar Anderssonnin dyyjijös ja ko nämäkki olivas saannt tiädon gaikest, ni hep päätivä, ett kyll uurmaakar Linström om bareve kukkroahdistaja ko he ja lopetivas se vuade oike juhllisest.

Mutt koittakkast mennt tämä jälkke sanoma, ett handelsman Frööber on durha nuuga, ni saatt kraatar Anderssonni ja suutar Aaldose ja kuldsepp Lähtemäe ja uurmaakar Linströmi ja koko palokunna vahtkomppania ja, mikä pahin gaikist o, Männistö Edla ja Frigreni Manda, niskoihin.

TOKILA MASIINDAPPUR

TOKILA MASIINDAPPUR.

Mitä händ olle, ollek pari kolm aastaikka takasin daikk taita jo oll jokune vuas enemängin, go ruvetti siit Rauma isost sahas rustama sähköjohdoj sinnp Pori päingi. Kokemäell ja jumal tiätä mihin gaikkim baikoihi he niit langojas traaksesiva. Ja kamalan gaua niis toimeis präsätti. Ko siink kynttläm bäevä aigoin aljettin döihi, ni ei nes sillo ensmäis syksyn valmi oll, muttkon gulus viäl seorav talv ja kappal matka seorava suviakki, ennengo ne rustingik kaikk paikalles saatti. Sillaill oikke. Nii ett siinp Perttlimbäevä messu aikan oikken gaikk ol sitt reedas ja Tokila mettkulmallekki ol saatt sivuhaar niist heijä johdoistas. Ja Tokilalaise oliva valla hullus se sähkövalastukses kans. Jokaikittehen dorparytiskähängin gulk semnen giildäv kuparlang seinä läpitt ja joka huanen gados killus semnen glasipall, kon dek lambu virkka sillt tavall, ett ko seinäst vääns jottan dappi, siks ett napsatt hiuka, ni siink klasipallis rupes hiän, mone mutkahan giärett rautlang hehkuma, nii ett oikke silmi häikäs ja koko huane ol nii valkone, ett sen gaukkasimas nurkasakki näk lukki kuif fiini präntti hyvänäs. Eik siink kyll ett niit langoj men asundhuaneihi, muttko niit vedetti viäl talleihi ja navetoihi ja rihihi ja kuka-tiäs sikakarsnoihingi. Sillet Tokilalaise oliva oikke niin-

gom böhnäs siit heijä sähköstäs ja olsiva vissi oll valmi johtama sähkö vaikk plakkreihis, jos semne vaa olis käynnp päis.

Ei kaikk Tokilalaises sendä. — Ei hualinns siit lainkka se Heikklä isänd, ko ol oikke niit vanha aja miähi, herra pelkkäväine ja viisas ja semne miäs saarnamangi niitte uskovaisten gokkouksis, ettei ison girkon girkkherrakam biisann mihinkkä häne rinnallas. Eikäm biisannukka, vaikk kirkkherr kans ol hyvä pauhama ja ai ol oll ensmäine jokkattes vaalis, misä hän vaa fölis oll ol. Nii händ, semne miäs oikke se Heikkil ol ja hän ei andanns se sähköhullutuksenga villit ittiäs, niingo net toise annoiva. — Ei maaren go Heikkläs poldetti enemäst pääst kotont tehdyj kynttlöj ja joskus, kom baremppi viärait talos ol, ölilamppu. Eik siällp pärevaluakkam brääkätt, muttko stää käytettin grouvemis töis, niingo rua valmistukses, leipomises, lahdis ja semsis toimituksis.

Sillaill oikke. Ja ko ne muus sitt ihmettliivä, ettei Heikklähä sähkö otett, ni ei Heikklä isänd ko nauro vaa ja sanos: »Odotetast nys sendä hiuka ja katotangi ens, mihi semse rustingik kelppava. — Olettak pidell niit lambuj, ko niis se lang hehku? Ei nep pold, vaikk nek kättes otta, hiukan guumottava vaa. Ja ymmärtä se, ett jähtymä se kuumus kerkke, ennengo se Raumald lankka pisin dänns saakk tlee. Nii ett kuit te luulett sen deijä sähkövalastuksen gans käyväs, kon däst tleevat talvpakase? Olettak ajatellk, kuis sillon gäyne? Ett sunkka. Mutt mnää ole stää asja ajatell ja neovoin deit menemän gottik kastaman gynttlöj ja panema ölilamppun gunttoho. — Ja ongost teillp päreitäkkä edes?

Semse vastaukse Heikkil niill sähkö-hulluill anno ja Mälikä muar, ko ai ol apuihmsen Heikkiläs ja joka asjas sama miäld ko Heikkilä isänd, käsk heijäm bittä vaari, ettei he vaan durmlis siäluas viäl se heijä iangaikkise sähköns kans.

No, mitäst täst. Sitt tul talv ja kovat talvpakase. Mutt ai nes sähkölambu vaam baloiva. Ja Heikkil ihmettel. Mutt ko hän aikas ol ihmetell ja emänd alinoma jahnannk, kui näppär semne sähkövalastus sendä o, ni vedetti yks kaunis päev semnen guparlang Heikkilähängi ja panttin glasipallik kattohon gillumä. Eik Heikkilä isänd alus pali mittä muut ehtosint tehnk, kon gävel huanest huanehe, napsauttel niit tapej seinäs ja samott ja sytytt valastukse huaneis.

Ja sitt tul suvi ja ihanan gauni suve Jumal sinä vuan arnoiki. Kaikk laihok kamosiva, nii ett oikken grahis ja erinomase hyvä vuaden dulo odotetti. Mutt luulettak, ett Tokilalaise muistivat tarppeks kaikke hyvä lahja andaja. Mitä viäl hes semssi olsivak kerjenn muistama, muttko vähtäsiväs se sähköns kans vaa, ja siin Jaakom bäevä nurkis hep perustiva semse masiindappurosuuskunnan, gom bit laittaman gylähä semsen dapprin, gon gäy sähköll.

Kovast siit uudeaikkasest tapprist sitt kohistin gyläs. Niit ol pali semssi, ko eppälivä, ett koitetan gekat ihmissi, kom bauhata, ett tomne lang tolppatte nokas anda niim bali voima, ett sillk käytetän dappur. Mutt toise meinasiva, ett he uskova niist langoist mitä ihmelist hyvänäs, ko niit myäde sendä nii luannikkast valoakkin gylähä o saatt. Heikkilä isänd ei sanonns siin asjas stää eik tätä, muttkon dudeeras raamattuas saadakses tiättä, mitä siälls semsist ihme-

lisist tappreist sanota. Hän muist lukennus niistäkin girjas, mutt hän ol unhottann, misä paikas niist puhutti, nii ett hän sai hakkik kapple aikka, ennengo hän se löys jäll. Mutt sai hän se sendä vihdo viimen gässihis ja ko sitt opettaja ja pari talo isänttä tliivap pyytämä, ett hängin dliis siihen dappurosuskunttaha jäseneks, ni hän dodist heill raamatuvärsyill, ett semset tappri ei ol mittä muut ko siälu viholise alstandej ja jos sitt viäl on dott, ett tomnen guparlang tolppatte nokas käyttä niit, ni se merkitte vaa stää, ett ne aja ovak käsis, joist Esaia puhu 41 luvu 15 ja 16 värsys.

Sillaill oikke Heikkil sanos. Mutt nekköst siit olsiva hualinn. Se opettaja ja net talo isänä. Ei maaren, gon gokosiva osalissi niim bali kon gerkesivä ja saivakki raha kokko se verran, gon dappri ostamissehen darvitti.

Ja yks kaunis päev tuatti sitt se masiindappur ja kaikk vehke, mitä siihen guulusivak, kylähä. Uuden-Dalo rehuva ja seinustall se ajetti se avomen gatokse allk, ko siin o, ja koko kylä kokkonus stää kattlema ja ihmettleemä. Ja muhki parsell se olikin, gorjam bunaseks maalatt ja kooldas — kui stää nys sanois — niingo viis kuus ruuht päälisi ja pyörä all. Ei siinp pahas pali rattait ja muit semssi pirun gurej näkyvis oll. Mutt Uuden-Dalo isänd sanos, ett kyll niit o stää enemä se sisikunnas. Ja kamala pörinä ai se pitikin gon Greula Antt vääns ymbärs stää suurimppa pyärä, ko näkyvis ol. Nii ett kyll kaikk ymmärsivä, ett se kalppi vehe ol sisikunnastas ja ihmettliiväs stää ihmse järkki, ko saa semsengin galun doime.

— Ei se rusting mikkä nii erinomane ol, sanos siihen girkongylä uurmaakar, ko ol oll Uuden-Dalo

isänän gans kaupungist tuamas niit uussi masinej ja oppimas, kui nek käymäm banna. — »Ei se mikkä ni ihmeline rusting ol. Täälls se klookuin osa sendä on goko hökötyksest.»

Se sanottuas uurmaakar jäll jatko Uuden-Dalo isänän gans vähämistäs semse musta alstandin gimbus, ko ol juur niingo hirmuse iso kuusemommonem, byär toises pääs. No, ymmärtä se, ett kaikk ny rupe-siva vauhkottleema stää, siks ett Mattla Iiro viime sanos, ettei hän dykk, ett se o minkkä näköne. Sillon gaikk rupe-siva naurama ja sanosiva, ett Mattla Iiro ol puhunnk kaikkette miäle jälkke.

— Niin de nys sanott, puhel uurmaakar, mutt tulkkast huamem bäevällk kell yks tännk kattoman, gon däll uudellt tapprill eloj tapeta, ni saatt nähd, ett tämä se sendä on, gon gaikk pyärä liikkellp pane.

Se ol tiättvästengi iso pettymys koko väellk, ko saattin guul, ett se tappur vast huamen gäymäm ban-nangi, mutt mikäst siins sitt autt. Ei muu ko mennk kotti ja tull huame jällt toisen gerra.

Mutt kyll ai oliko sitt seoravanp päevänp pual-päevä aikka väkki kooll Uuden-Dalo rehuvoja edes niingo markkindorill. Osuuskunna jäsenill ol laitett oikke istumbenkk ja uurmaakar ja Uus-Talo hääräsi-väk ko helkkar niitte masiinette ymbärs. Vihdo viime sitt opettaja, ko hän ens ol hetke aikka kuiskutell uurmaakrin gans, nost keppis ja kysys niin govall äänell, ett kaikk sen guuliva: »No, Pärström, ong kaikk reedas?»

— Reedas o, vastas uurmaakar.

— Panna muuttor käymä sitt!

Uurmaakar paino alas yhden gahvan, go ol kiini-

tett vaja seinä ja sillo se suur, must kuusemommone rupes koht surisema niingo jätlläispörrö ja se pyär sen doises pääs kiäppuma ymbärs ko riivatt.

»Nääks pahust» ja »Oi nyk koohot sendä» ja muut sen galdast ihmettellemisem buhett kuulus väkijoukost, ko se mommone siins suris ja kiäputtel pyärätäs.

Viime opettaja nost keppis jäll ja huus: »Pärrström, pysättäkkä muuttor!»

Uurmaakar nost sen gahva siin rehuvoja seinäs ylös ja mommone lakas koht surisemast.

— O se sendä ihmeline värkk tua, puheliva ihmse ja uurmaakar kuulustel suu messingis ja näys meinas, ett siins se ny näätt. Mitäst mnää eilä sanosi?

Mutt siins samas nost opettaja keppis jäll ja kysys: »Ongost se, ko syättä, paikallas?»

— On, vastas Kuralamme Wiku.

— Ja elokuarma?

— Ova oikke.

— Ja olkkette vasta ottaja?

— Ova händ nekki valmi.

— Händäst ong säkk troto suus, ettei rukki maaha men?

— Paikallas o säkk! Krääkeis kiit toine syri säki suut ja toine syri miähen gäsis, huus Kuusisto Enok.

— Panna remm päälls sitt.

Uurmaakar ja Uus-Talo yhdistiväs se mommosem byärä ja isom byärä siint tapprin gyljes remmill.

Ko se ol teht, kysys opettaja jäll: »Ong kaikk klaarin nyp, Pärrström?»

— On.

— Jaaha, anda huhkis sitt vaa.

Taas rupes muuttor pyärimä ja nyk kiäpus se iso pyärikin dapprin gyljes ja koko tappur vullan dudjus ja se sisäld kuulus semmost klopina ja pärinä, ett ihmisten däydys huutta oikee henges takka saadakses puhes kuuluma. Ja mikä ihmelisempä ol, ni se näytt oikee repivä niäluhus ne elok, kon Guralamme Sampp päälduaield anno sill ja toises pääs sai kaks flikka kähjät olkki pois, ko se masiin niit oksens ulos ittestäs. Ja alhallt toises pääs lensivä ruhmne ulos siit oikkem bilven.

— Ong hyvä syämä, huus opettaja ja nauro. Ja kaikk osuskunna jäsene istusivas suu levjänäs.

— Kyll sill on gamal ruakhalu, vastas Kuralamme Wiku. Täsä saa vaam bittä vaari, ettéi se paha viä viäl mnuun gässiän gaupam bäällseks.

— Tleekost puhdast vilja snuu säkkihis, Enok? huus opettaja taas.

— Ei tul mittä, vastas Enok.

— No, no, mnää puheli leikki vaan, gon diädän gumne hättäne miäs snää ole, naureskel opettaja. — Odoteta, odoteta ja olla hilja.

— Nii händ, olla hilja, saada jänes, meinas Enok.

Tappur käve jytistel vaa aika kiäru ja ko ol kulunn viis minuutti taikk kukatiäs kymmengi, ni opettaja huus jäll: »No, Enok, joko tarvita muuttas säkki pia?»

— Ei tarvit, kyll mahtu tähängi se tavar, mitä tääld tlee.

— Tleek stää ni hiljaksis?

— Ei stää tul yhtikäm behu. Ei yht jyvä olt tämä säkim bohjas.

Osuuskundlaisek kattliva nolo näkösint toissias ja viime opettaja huus: »Annp pysät, Pärström!»

Urmaakar siirs kahvatas ja koko rusting seisatt niingo naulaha.

Ja nykköst stää masiini syynätti ja yks anno yhde neovo ja toinen doise. Ja jokanen, go vaa liki pääs, pist kätes siihe Enoki säkkihi ja todist, ettei siäl oll niim bali ko yht jyvä.

Mutt Mälikä muar nyhjäs Heikkklä kylkkehe ja sanos: »Anttikristus koittle palveljattes kärsvälisytt.»

— Niin, daikk ylimäine isä näyttä heill, mitä heijä rauhahas kuulu.

Mutt Kulju isänd, ko ol kans osuskundlaine ja ymmärs masineit hiuka, sylk ja sanos: »Mnuu ymmärttäksen ei stää tappri vaev mikkä muu ko ettei stää ol rasvoitt tarppeks.»

— Nii mnääki luule, tuumal opettaja, ja käsk uurmaakri rasvoit kaikk paika ja oikee lujast.

Pärström tek tyät käsketty ja ko hän ol kannu verra öljy ajanns siihen dapprihi, ni se panttin gäymä jäll ilma ett opettaja nost keppiäs ja komens.

Kon dappur sitt oll hetke siin huhkinn, ni opettaja nyökkäs hissuis päätäs Enokill. Enok katos säkkihis, pudisti päätäs ja huus: »Ei stää ko merkk.»

— Enemä öljy sill, huus sillon Gulju isänd, siäppas ölikannun gättes ja läks itt kaatama stää joka tapi juurehe.

— Enemä öljy oikee. Ja koittakaast anttas sill resiinöljy, huus Mälikä muar, ko ol nii vahingoilone, ettei hän enän daitanns styyrät suutas.

Kaikk nauroiva, yksi osuskundlaisekki. Ja tappur käve huhke. Mut kon ei nykkä jyvi säkkihin dull, ni se pysätetti ja ruvetti stää syynämä jäll. Haetti ja haetti eik vaa missä vikka löydet.

Pahukse muatik, ko ovak kekann meijä, sanos Kulju isänd viime. Lähetetän dakasin goko rusting ja vaadita aika summ sovintto.

Se ol semnem buhe, ko näis olois ol kaikette osuskundlaiste miälehe ja he rupesiva niingo se muuki väki vähitellen dekemä lähtö kotti.

Mutt sillo nous Heikkil yhde ison give nokkahan, go ol siin Uuden-Dalo mäes ja sanos: »Älkkäst menkk ny viäll, hyväs seorkundlaise. Mnää tahdoisi, ett mek kaikk otaisi opetust tästäkkiin glummist ja koi-taisi ymmärttä, mingtähde on käynn, niingo on gäynn.»

Ja sitt hän rupes selittämä sill väellk, kui vasto raamatu opetuksi koko tua masiindappri ostamise yritys oikke ol. »Snuum bitä syämä leipäs ottas hies», o määrätt meill synnilangemuksest astikk, hän sanos. Mutt sillaillak tämä käsk täytetäis, ett istutais pengill, heritetäis keppi ja sitt joku väänäis vaa jottan gahva seinäs ja rukkit tliisiva sylyhyn domsist Antikristukse vankkreist? Ei, hyvä ystväk, kyll vaa o asi nii, ettei semnem beli luanist, niingon däsä ny näht o. Ja kama-laki olis, jos luanistais. Sillet kyll sitt pian geksitäis semne rusting, ett ei tarvitais muut ko maatais sängys vaan, gäänetäis kylkki sillon dällö, väänetäis jottan gnappi sängy laedas, ja rukki mensivä aita laarihi. Nii oikke, sillail mek kyll tahdoisi asjas sortteerat. Mutt sendähde ongi ihmse järjell asetett raja, niingo se täsä ny näht o. Ottan hies meijän däyty leipän syäd ja lakakka sendähde, hyvä ystvä, ajattleemast tomssi syndissi pyydyksi, ottakka varstak kätten ja mändäkkä jyvä ulos tähgist, ja hikkoilkka niingo laki ja profeetta määrävä. Ja tiätäkkä, ett täsä ova kaikkette merk-kette jälkkem bia ne ajak käsis, kon dlee se, jost pro-

feetta Esaia sano neljängymnene ensmäitte luvu viidenes- ja kuudenestoist värsys, ett: »Katso, minä olen sinut tehnyt uudeksi teräväksi kaksiteräiseksi varstaksi, sinä olet vuoria tappava ja musertava ja kukkuloita akanoiksi muuttava. Sinä pohdit heitä, niin että tuuli vie heidän pois ja tuulispää heidän hajottaa.»

*

Semne ol pääasjaline sisällys siin Heikkilä saarnas. Ja ämmä itkivä oikee ulvote ja krakistliva ai äijäkin gurkkuas, ko Heikkil ol puhes lopettann. Ja taas ruvetti lähtö valmistama. Mut sillo algoki Mälikä muar veissama stää virre värssy ko alka: »O, tätä suurt surkeutt, ylits vaivaisen lauman.» Eik seorkunna auttann muu ko veisat kans, nii ett siit tliivas sitt oikee niingon girkomenos siint tappri viäres.

No, ja ko siins sitt veisata, ni aja kirkongylä Ellilä akreoom-maister Uuden-Dalon gartnoll, hyppä alas rattaild, tlee kans siihe joukkoho ja kysy Mälikä muarild, sitt ko virrevärs ol loppu astikk veisatt, ett jongungaldast elojuhlakost tääll ny viätetä.

— Ei maare, vastas Mälikä muar, ko manatan domne siäluviholisen grapelvärkk, kon dosa pyärills seiso, sinn mihi se kuulu, siihen gaikkjan guumimppaha.

Ja se sanottuas muar sylk stää tappri päi.

Mutt se akreoom-maister men niit taloisänttiäk-kim buhuttleema ja ko hän guul, mist kysymys ol, ni hän gomens tapprin gäymä jäll. Ja kon ei siäld jyvi vaa lähtenn, ni häm bysätt se, määräs avama se ja ajaman gaikk olje ja roskap pois siit. Se tehtin diättvästengi ja ko akreoom-maister sitt katos

jälls se sisäll, ni hän sanos: »No, mutt ongost ihme, ettei jyvä ulos tulk, kon dääll ovak kaikk seulas sisäll ja heinäsiämenseul päällmäisen!»

Sitt se akrenoom-maister plockas sen dappri sisi-kunnast ussema semmost alstantti, ko hän seuloiks nimitt ja sitt pantti jälls se masiindappur käymä. Eik se kaua olls siink käynykkä, ennengon Guusisto Enok huuta: »Kyll nyt tlee jyvi niingo ääkkä vaa.»

Ja ihmse ihmettälvä. Ko, näättäk, ei kukka ollk kotti lähtenk, ko se akrenoom-maister ilmestys sen dapprin gimppuhu. Ei maaren, gon kaikk tahdosiva nähd, ett tleek sitt lopuldakka mittä sem barempa. Eik nys sitt ihmettälvemisest lainkka loppu tull, ko säkk säki jälkke häthättän dul jyvi täytte.

Nii händ, ei nyk kenenkkä miäl tehnp pois lähti, ei kenenkkä muitten go Heikkälä ja Mälikä muari. Hissuksis ja vähitelle hes siirsivä ittes ain gauemaks ja kauemaks ja vihdo viime he läksivä reippast astus-kleman gottipäi. Eik hes sanaka vahettannk kesknäs, ennengo heijän diäs erosiva Heikkälä verejäll.

Sillo sanos Heikkil: »Jaa-a, Edla, meijä osaksen o sitt tull, ett me nää sengin, gon dämä mailm, niingos merkeist huamatte, luhistu kokko ja loppu.»

Mälikä muar ol nii liikutett, ettei hän saann vastatuks mittä siihem buhesse. Eik siins sitt juur mittä muut äänd kuulunukka syysehto hiljasudes, ko opettajan gomendlemine Uuden-Dalo mäell ja surin ja fyryn Dokila osuskunna masiindappurist.

ME LÄHDE VÄKKRÄHÄ
JOULU VIÄTTÄMÄ.

ME LÄHDE VÄKKRÄHÄ JOULU VIÄTTÄMÄ.

Harvo mes se jälkke, go me merells seilama rupesi, olin goton oll joulu aigoin. Mutt sinä vuannk, ko »Osmo» rakenetti, me jäin gottit talveks ja viätin gerra jäll jouljuhla Raumall. Ja oikke lysti meil ol, ko mes sai oll auttamas kotoväkki joulkohinas ja kaikengaldasis juhla valmistuksis. Me olin gastannk kynttlöj, me oli hakann mattait ja auttannt Tasala muari varijuurendeos ja varilimpputen gypsendämisesäkki. Nii ett kyll meill vaan doind ja touhu ol oll juur niingo mukulvuasin. Me oli Vilkun gans tehn oikken gomja himmelingin Dasala salin gattoho ja koristanns seinäk korjoill paperkukkasill ja kuldpaperill. — Ko se Tasala ol näättäk sendä ai vaa niingo mejän bääkortteerin. — Nii händ. Ja siällt Tasala salis met tiättvästengi olim bäättänn viättä joulaattehto. Sillaill oikke. — Ja kuingast sitt.

Semsem bäätokse oikke met tehn oli. Mutt joul-aatoaattpäevä aamupuallt tlee Väkkä faar Tasalaha juur ko me olin gaiki siäll ja sano: »Kuulkkast poja, mnää tykkä, ett tet tliisitt meill jouluks. Meill ovas suurek, komja huane ja olis mar mnuungi hauskeve, ko mnää saisin deist seora, etten jouduis siäll vallahden geske emänän gans olema.»

Semssi oikke Väkkä faar puhel ja ol kovast toimeisas. Mutt mnää ja Wilkk meinasi, ett ei semne

asjatte sortteeramine oikken dahtonns soppi. »Ei ol oikke sopeva — seliti me — ett me lähde viärassihi semsen juhlihetkenk, ko me joskus aikkatten dakka saisin gotonakki viättä.» Nii ett mek kiiti vaa ja sanosi, ett met tlee vast Tapanim bäevän.

Mutt Iiro, ko jumalald semse levottoma siälu ruumihis saann o, rupes hollama, ett »olettak te ny vallam böhkössi, kon ett ymmär oma hyättyän. Lähden gaisetakki me Väkkrahän, go meit kerran gäsketä sinn joulu viättämä, sillett mailis sendä joul vast joululd tunduki. Se vast jotta on, go ens mennä sauna ja sitt syädä ja juada hyvi ja sitt joulpäevä aamuste lähdetä ajaman girkkoho — — ja kulkuse helisevä ja ihmse ilotteva, heose hirnuva ja valu loista jokasem biänimängin dölli akknast tiä viäres. — Se o joulu, ja semse joulum bitä olema», päätt Iiro puhes.

Niin, diätä se, ett kyll se poik vaam bauhat ossa ja maalat tämä matose mailma niin gorjaks, ett toise syndise mene sydän vallan gallalles ja järk pois paikoildas. Ja kui oliko, ni sai ko saiki se Iirom baha meijä miälem muuttuma. Vaikk ei sunkka se meijäm bää-töksen muuttamine olis häneldäkkä nii nässist luonistann, jos ei Tasala muar, ko mekk kysysi häneld, ett mitä hän siit Väkkra reisust meina, olis vastann: »no, sitt tep pois kondeist olsitt». Semne vastaus pakkas sendä hiukan gismittämängi ja, niingo sanott, summ ol se, ett meijäm bään gäänys ja me vastasi Väkkra faarill vihdo viime ett: »Kiitoksi pali vaa, kyll me huame sitt tlee sauna ajoiks.»

No, mitäst täst sitt. Iiro läks toimittama meill heost stää reissu varte ja saiki hypät, niingo hän jälkkembäi juttel, paikast paikkaha, ennengo hän lopul-

dakki onnistus saama meill jomsengi juhdan gyyttihi. — Nii händ, ei se mikkä hääv heone ollk, ko hän sai. Ol vaa se meijä vanh tuttvan, se Knapp-Ruusi Valko, jong hännäs meit kerran Durkkuhungi laahatti, niingon gukatiäs olett kuull. Sillail oikke. Ja aattopäevä aamupuall, siin yhdendoist aikka ol Knapp Valkoines sitt Tasala bihalls, Vilkk käsk Knapp-Ruusi sisäll, anno hänell ryypy, niingo hyvä tapa siihe mailma aikka vaade, ja me juttli siins sitt yht ja toist Knapp-Ruusin gans sinä aikank, ko mek kaikk sänttink kokosi ja päälisvaatteit yllem bani. Ja juur ko mes sitt oli lähtemäisillän, niin Gnapp sano: »nii, se mnuum bit viäl ilmottama, ett se meijä Valko o saannk kamalam bali kaikengaldasii allej, stää myöden go se o vanhendunn. Näättäk, asi o semne, ett luandkappal o juur niingo ihmengi, se pitä pääs kans ai enemä ja enemä, mitä vanhemaks se tlee ja järkki karttu sill. Se otta oppi elämäst niingo mekki ja meijä velvollisuten on goitta otta vaari luandkapple järje juaksust, sillett kyll me muuton gohtle stää valla vääri ja selitäm bränkkämiseks ja pahoiks kureiks semsen, go luandkappal teke juur hyväm bääll ja palvellakses meit. Meijän däyty ymmärttät tämän, gosk jumal sendä o andann meillp pali enemä järkki ko luandkapplell. — Ei kaikill meist sendä. — — — Nii händ, nii ett kyll te vissi ihmettlett, ett mnää olem bannp pari koivust halkko rekkehe, mut näättäk, ko se Valko o saannp päähäs — — —»

Sinä aikank kon Gnapp-Ruus tämän buhes pit, me oli vähitellen gulkennp pihall, mutt ny häne rama-riikkas katkesiki yhtäkin, go häne vanhin flikkas tul heng kurkus pihall ja sanos: »Tulkkän giiruman

gautt kotti, isä, ko vasikk o vissin gualemaisillas. Ei se enä pys lainkkan gondeillas ja hengittä vaa sillon dällö!»

— »Siunakko, mitä snää sanokka», huus Knapp-Ruus ja sitt he läksiväf, fliikk edell ja äij peräss fliitoman Gnappi kohde, nii ett vähä henkki ol heiss.

Mef fundeerasi sitt yhde eine siin, ett olisik sillk Knapill ollk kukatiäs jottan dähdelisemppä sanottava niist Valko älleist ja pääti odottakki händ yhde eine. Mutt kon ei händ vaan guulunnt takasi ja Vilkk rupes hikkolema subinahkasis tulupeisas, ko olivak kiinitetyk korjall vyäll ymbärs kaula, rinna edest ja ymbärs uumatte, ni me läksim bainama Väkkvät kohde. Mnää ja Vilkk istusin dakan ja Iiro tek kuski virkka. Ja ol oikke meill rees niingon Gnapp ol sanonnp, pari koivust halkkoakki kuskpuki all.

Kaunist Valko karas hölkött, mutt stää tahti ei hän muuttannk kans, vaikk Iiro joukko nappas händ piiskallakki selkkä siint toevos, ett Valko olis traviksikkim bistänn. — Nii ett mep pääti, ett kyll Knapp valla oikkjas ol, ko hän sanos, ett Valko ja luandkapple ylipäätäs pitävä omam bääs ai enemä ja enemä stää myäden go he vanhneva.

Ol semnen gaunis, selkki, kohtalisen gylm talvpäev, kon deke miäle raikkaks ja kevjäks ja iloseks, nii ett meijä ol oikke hyvä ollk, ko mes siin hiljaksis kulji Väkkvät kohde. Ja Iiro, kon gaikk paikak koperoinn o, selitt meill, misä asumuksis tiä viäres meijän dutuijan asus: Äyhö sepp, Männistö faar ja Harakkala Juss. — Nii oikke, Harakkala Juss ol meijäm barhamppi tutuijan ja me muistin gaikk ne hauska jutuk, ko hänest liikkell ova.

Ja sitt sanos Iiro: »Jaaha, ja ny met tlee sill ihmelisell Tiilvuare ahtell.»

— No, ming tähde se niin ihmeline o? kysys Vilkk.

— Sendähde ett siin nähä aaveit taikk pitävä aave ja mönningäisek kummingim beliäs. Siin ahtes tapattu usse semmost, ett heonem byssä ja jää siihe seisoma niingo naulatt, eik liik paikaldas, vaikkas kui hakkaisi! Taikk käy nii, ett aisak krapiseva maaha, ränge aukkeva ja kaikk valjap puttova heose yld, niingo näkymättömäk käde pitelisivä niit. Jos ei käy niingon gerra muinon guulu gäyny, ett miäs ja heone löydettin guallunk keskells siljä maandiät. — Semne ahde se Tiilvuare ahde o. Ja sen diätäväk kaikk paik-kundlaise ja moni oudombiki.

— Semssi hullutuksi, sanos Vilkk siihe ja mnää kysysi Iirold: »Ongost snuullk, kos kaiketakkin däällä-kim bäi ole laahant, tapattunn mittä erinomast siin ahtes?»

— On gyll vaa. Kerra mnuum bit selkheosell menemän Daiplehe, muttko mnää pääsin Diilvuare ahte all, niim bysäs heone eng mnää saanns stää menemä ettippäi, vaikkans olsin guik koittann. — Mnää sain gäänttä ymbärs ja lähtit takasi sill hyväll. Ja tämä tapadus keskellk kaunist suvipäevä.

— Oles snääki aika Jaako sendä, puhel Vilkk ja kysys sitt, ett joko sill ihmelisell ahtellp pian dulla.

— Tulla händ siihen dosa paikka. Tua mutkan dakans se ruppe näkymä. Kas niin, dosa se alka, tuam biäne vastmaan dakan.

— No, ann menns sitt oikee aika haittaralla, ettei mönningäisek kerkk muut ko ihmetleemä meijä menoan, sanos Vilkk ja nauro.

Ja Iiro vetel Valkot piiskalls selkkä, nii ett se vihdo viime rupes neljästämä ja me meni, ett suhis vaa. Mutt ko mep pääse se ihmelise ahte niskaha, nii eiköst pysännykki Valko keskell faarttias ja rupes lykkämä rekki taappäi.

— Siin olla ny, sanos Iiro ja kattel Vilkku silmä ymbyrjäisinp pääs.

— Misä nys sitt olla? tiuskas Vilkk. — Annast tänn ohjakse ja piisk.

Ja sitt tul Iiro seisoma ohill reen dakan. Mutt Vilkk istatt kuskim baikall, ott ohjakse lujast toissen gättes, huus meill: »Pitäkkän giip, poja, ittestän, sillett siit mennangi ny eri hyämy!» Ja sitt hän löi Valkot selkkä oikee olgan dakka ja sanos: »Vai äksee-rama snää täsä ruppel!»

Mut ei Valko ettippäi menn, mutkom ban gorvas lujuhu, fundeeras hetke ja rupes lykkämä hiljaksis rekki taappäi.

— Ptruu, he, no helkkris, ptruu, ptruu, eks snää raat nää, ett ojaha mennä, huus Vilkk hädisäs ja hyppäs ulos reest. — Ptruu, ptruu, ptruu, sengin gaakk. — Kas nii, sengi ijangaikkine, valkone merisika. — — Nii, vauhkottels siins sitt, kos ole kaikk saann väärimbuali.

Nii händ, reki ol ny väärimbuali ojas ja toinen ais katkenn.

— Aim bahustak me nyt tee? kysys Vilkk Iirol.

— Kys stää siin viäl, vastas Iiro, ott Valkom bois aisoist ja anno ohjakse mnuun gätten. Sitt hän nost ree ylössuute jäll, ott aisap pois paikoildas ja komens Vilku vetämä rekki ylös ojust. Itt hän lykkäs takka. Ko reki sitt ol tiäll jäll, ni Iiro rupes stää katkennu aissa

syynämä. Se ol onneks menn juurest poikk ja raudotus ol jäänn ehjäks, nii ett se vahingo Iiro korjas yhtäkki seippän gapplell ja narullk, ko hän leikkas ohjastem berist. Ja yks kaks seisos Valko jäll aisois ree edes maandiäll.

Me ymmärsi ny, ett väkisydell em mep pääss mihinkkä Valkon gans, muttko ruvettin goittaman dullt toime hyvydell. Mek koitin dalutta stää ettippäi suupiälist, ens reen gans ja sitt ilma rekki, me nousin gaikk pois reest ja ajon dakka stää hiljaksis kävelle, mep peiti sem bää loimell, nii ett ei se nähn mittä. Mutt ei, ei mikkä auttann. Mäe niskaha Valko tul, mutt siin ol stopp. Siins seisotti niingo naulas. — Me istusi ree syrjällp, pistim biippun, veteli sauj ja fundeerasi.

Vihdo viime Iiro hyppäs ylös, napsautt sormeijas ja sanos: »Ei mutt poja, ne halgo!» Hän ott toise niist kättes, pudist stää Valko silmätte edes ja sanos: »Nääks, pahus, tostas saat, jos es men ettippäi.» Ja halk toises kädes ja toinen gäsi suupiälist talutt Iiro Valkot. Mutt ei siit sem baremppa tull. Mäe niskas Valko pysäs jäll. Iiro löi stää hiuka halgoll. Se rupes hummama ja Iiron dul kiiru heittä halk maandiäll ja otta molemin gäsin gii suupiälihi. Sitt mep pani ne halgo Valko ette. Mep pani ne rinnasim, bani nep päälisim, bani ne risti ja koiti saad Valko hyppämä nitte ylitt, mutt ei siit sem baremppa tull. Ei oll värkist mittä. Viime Vilkk heit ne halgot tiä viäre ja sanos: »Ei täsä nyk kauemppa enä noidut, muttko nyk kiäpauteta se heone ymbärs ja palatan gotti.»

Ja mikäst siins sitt autt. Kyll mes se ny ymmärsi, ett em me ettippäingäm bääss. Ja nii Iiro rupes sit

käändämä rekki ja heost ymbärs. Mutt luulettak, ett Valko suastus siihen duumaha. Poiki maandiä mes sai häne, mutt siit Raumallp päi — en stää ko merkk. Joko hän hummas takasin daikk käänyys Taiplett päin, go me händ Raumallp päin yriti.

— Kas nii, sanos Vilkk. Joko me menen gävellen gottit taikk kummingi likimppä asumuksehe ja jätä Valkon dähän, daikk paleluta hiljaksis kuoljaks Valkon gans täsä Tiilvuare ahte niskas. Toinen daikk toinen däsä ny edes om, boja.

— Tiä auk! huudetti samas siäld Rauma suunald ja meillt tul vähä kamal kiiru saad Valko käännetyks pitkin diät Pori päi jällen. Me luuli näättäk, ett siäld tlee ny vissi jottan govast korkkjoit herroj, ko net tommost komentto kulkkeisas pitävä. — Mutt mitä viäl. — Isopere Vihtor se ol, ko siäld tul ja mes sano-singi hänell, ett: »Ol mar oikke onn, ettäs tlii. Aj ny edell, niin daita tämä mejän galkklaevan dulls snuu heoses peräs miälelläski. Se o nääks pysännt tähä ja meina, ettei täst paikast liikut ny mihinkkä.»

Sillaill oikke mes sanosi Vihtorill ja Vihtor ajo ahtest alas, nii ett kihatt, mutt Knapi Valko pysäs niingo ennengi ahtem bääll ja seisos siink korva lujus ja kaul oikkjan niingo mikäki vill peto.

— Kyll mnää kondis snuu alles saa, huus Vilkk taas ja löi Valkot selkkän giukuisas. Ja kyll ai Valko kondi alles saiki, mutt lykkäs vaan daappäi ree ojaha ja katkas toise aisa. Ja se meniki sitt paremim boikk ko se ensmäine; se katkes keskeld ja juur jämt erite. Nii ett kyll mejä asjans siins suhtes valmi oliva.

Isopere Vihtor sidos heoses aittahan giis siäll mäe all, tul mejän dyyijön ja sanos: »Omb teill oikke

riihaton vars, ja kyll mnää annan deills se neuvo, ett kääändäkkä se heone ja lähtekkän gotti. Kääändäkkä se juur jouttu.»

— Kääändäkkä ja kääändäkkä, kihis Vilkk. Ei stää käännnet, muttko anneta olk karvanem bual ulospäi niingo ennengi. Kään itt heoses, sengi uutskott.

Ja kon ei meist kukka yrittänn ruvet kääändämä Valkot ymbärs, ni Vihtor kattel voorotelle meit kaikki, tul kovast totiseks ja sanos: »No, ny mnää ymmärä asja. Té olett joutunnt Tiilvuare halttjan gässih. Jaa-a, em mar mnää vaan dahdois ollt teijä vaatteisan. — Jumala halttu ny, miäspara!»

Siihe Isopere Vihtor jätt mejän, garas kiiruste heoses tyijöm, bääst se vallalles ja läks aika kiäru ajaman gottippäi. Mutt me istusi jälkk kaiki reelaedall ja Iiro surraskel stää katkennu aissa. Ei siin monttaka sana puhutt, poldettim biippu vaa ja olttin giukkuse näkössi. Viime Vilkk nous ylös ja sanos: »Ny o semnem baikk, poja, ett mnää en meint Tiilvuare halttja uhrette lukku lisät ja kuallt tähä ahte niskaha, muttko lähden däst kottippäin dramppama hiljaksis. Pimiki jo tlee.»

Ja ol oikkem bäev jo kulunnukki niim bitkälttä, ett hämytt aika tavall. Mutt ei Vilkk ollk kerjennk klohaman gaupunkki päin dulupeisas muut kon gymmen-gund askeld, ennengon Gnapp-Ruus tlee hengästynnyn händ vasta ja sano: »Oi nyp paha polv sendä. Mnää ajattli stää, ettett tep pääs Tiilvuare ahdett kauemaks sill Valkoll. Ko mnää ole näättäk noit halgoj toho ahtem bäällt telonn hänen gansas ja ajann niit tääl kaupunkkihi. Nii ett ei hän lähd siit paikka mihinkkä, jos ei hän halgoj rekkes saa.»

— Vai nii, sanosi me, vai halkkuarmam bäällk keikkute mejän däydyis lähti Väkkrahä joulu viättämä. Mutt tiäd snää Knapp se, ett siit ei tul mittä.

— No, no; no, no, ällkäst hättäilkk, andakkast ko mnää selitä dämä asja. — Misäst ova ne halgok, ko mnää rekkem bani?

— Tonn me ne heitin diä viären, gon ei meill niist mittä appu oll.

— Kyll o sendän, diädättäk, pauhas Knapp ja hak ne halkos lumihangest. Ja ko Iiro juur samas ol saann aisasurnngis valmiks, ni Valko pantti aisoihi ja Knapp paiskas nek kaks halkkoas ree nokkaha, nii ett kolis oikke aika tavall. Ja sitt hän ott nep pois siäld ja paiskas net taas sinn. Ja ko hän stää tekko ol tehn viis, kuus kertta, ni hän sanos: »Kas nii, ny o Valko miälest kuarm valmis ja nys saatt lähti.»

— Jaa, ett snää luule, ett Valko menis ny Väkkrahä, ihmettel Vilkk.

— Mene vaikk Porihi astikk ja vaikk kauemaksikki.

— Älä nyk koohojas. Annast mnää koita.

Ja sitt hyppäs Vilkk rekke, löi Valkot selkkä ja men niingo meniki Valko oikke nätti hyrry mäkki alas.

Ahte all Vilkk kääns ymbärs, tul mejän dyvijön ja sanos: »O niillk kuri niill heosillakki. Kyll me ny Väkkrahäm bääsisi, mutt ennengo mek kerkke sinn, ni siäll ovak kaikk pann maat. Nii ett mennän gotti.»

— Mennän gotti. Kotti oikke mennä, me vastasi ja sitt Iiro istus jälkk kuskpukill ja ott ohjaksek kättes. Mnää ja Vilkk istusin dakapualell niingo ennengi, mutt Knapp-Ruus seisos töllöttel vaa siin maandiäll.

— Pahustaks siins seisoo, sanos Vilkk, mutko men ohills seisoma ett saada lähti.

— Nii, mutt ens täyty kuorman dehd. Ei Valko muuto lähd, vastas Knapp ja rupes taas paiskima niit kaht halkkoas voooro maandiäll ja voooro reen guano. ho.

Ja ko hän daas ol paiskell niit ettit takasi hetke aikka, ni hän sanos: »No, ny meill o Valko miälest kuarma tarppeks ja nys saada lähti. Mnää hyppä ohill.»

Ja me läksi ilmam biänindäkkä vikuroittemist Valkom bualed.

Mutt Vilkk syljeskel ja ol kiukkune. Ja kon Gnapp-Ruus siäll hänen dakanas rupes puhelema, ett: »Eiköst ols sendä vähä viisas luandkappal, tomne heonengi sendän, go häm bitä siit huale, ettei kumminga unhotetais puit kottit tuad», ni Vilkk vastas: »Em mnää häne viissaudestas mittän diäd, mutt häijy sisune ja pränkkvärkk hän gummingi o.» Ja siihe se kysymys Valko erinomasest viissaudest sitt jätetti.

Tasala muar ihmettel kovast, ko met takasim balasi niim bia ja ko me oli hänells selittännk kui meijä ol käynn, ni hän sanos: »Ol mar hyväki, ett Valko semsen dyän dek. Kon dunnus tiädättäk ni ikäväläd ajatell, ett tet tämsen ehton jätitt mnuu yksnä.»

— Kas nii, muar kuld, vastas Vilkk siihe, te olett toine hyvä. Äskön des sanositt, ett me olsim bois kondeist, ko me Väkkrahä läksisi ja nyt te olett ikävöinn meit. Jaa-a, teijä meiningeistan o yht vaikki saad selkko ko Valko järje juaksustakki.

— Taita mar nii ollakki, ja taita ollp paraski, ett asja o sillaill. Mut tulkka nys sisällt, tuls snää

Knappiki. Mnää tuan deillk kaffet ja lämmind vett. Ny viätetä joulu.

Ja hausk joulaatto meill oliki. Vilkkuki ol viime nii hyvällp pääll, ett hän myäns Valko olevam beräte viissa luandkapple ja hak sillk kapan gauroj makasiinist. Mutt se hän ja sanos, ett hän jäll ol saann uuden todistukse siit, kui epätiätose ja vaaralise ne maamatka ovak, kon ei maitten gulkkeisas koskan diäd, mihi oikke joutu.

NAULA JUSS

NAULA-JUSS.

— Jaa-a, kon dämängi vainajan gualema ajattle, niin gyl vaan däyty sanno, ett vähäs sendäm bali seiso, Pöllä Frankke sanos, ko me Naula Jussi hauttamast olim bääss ja istusi maahaspanjaistalos ja join glasi ja pariki häne muistokses.

— Pali oikee vähäs seiso, Pihlause faar vahvist Frankkem buhe ja ryyppäs aika kulauksen glasistas.

— Jaa, ja o se sendän glookku, että hänem bit kualema hyttysemburemast, se o niin glookku, ettei stää tahdois oikeen dodeks usko, mutt nii se vaa o ja semnem bakka oikee niingo vähä harmittama, pist Lukkristo setä välihin, dyhjens klasis ja löi sem böyt-tähä, nii ett lusikk poukatt pualen gorttli verran glasim bohjast ylös ja kilatt laidoj vasta.

— Nii, jos semses jutus o jottam berä kans, Ruika Aabel meinas. — Kyll maar stää semmost hollata, ett hän vainaja hyttysemburema kraappinn ol ja saanns siit veremyrkytykse ja kual siihe. Mutt mnää ajattle, ettei ihmne sendä semsest kual. Kyll mar hänell vaa mahdo oll joku kamal sisikunnan daut, ko hän nii äkkin gual, semne frisk miäs.

— Kyll veremyrkytys vaan dappa vahvangi miähe, Pihlause faar selitt. Ja kon dohtor kerra o sanonn, ett hän vainaja sai veremyrkytykse siit hyttysemburemast, niin gyll se vaa uskot täyty.

— Täyty händ. Usko oikke se asjan däyty, Helistö vanh muppa tuumal. Kyll net tämäikkaset tohtrip pali tiätävä, niim bali, ett usko niitem buheit täyty. — Ei siin mikkä aut. — Ja ko sendä ajattle, kui mond kertta Jussis o oll haavoj ja pahoijakki haavoj, ja suuri haavoj, ja kui nässist hän nek kaikk kuittas, ni em mnää oikkjastas ihmettel, ett se teijä miälestän oudold tundu ja harmittaki.

— Harmiks oikke semnem bistä ja oikken glookku se o, muukkin gaikk meinasiva, maistoivak klasistas ja oliva iso aikka valla verkalles kuki ajatuksisas.

— Vai nii, vai ol tämä Juss vaina mond kertta haavottunn, kysys vihdo viime Mattla isänd, ko ol hiljakkoist paikk-kunnall muuttann eik tiätännp pali mittä Naula Jussist enemppä ko muistakkam bitäjä-läisist.

— Ol oikke hänell mond vahinkko tullt töis ja tappluksis, Ruika Aabel vastas. Ja jos niist kaikist nuuga tiätto tahdott, niin gysykkä Pihlause faarild. Hän diätä ja tunde kaikk nek klummip paremin gon gukka muu meist. — Hän o niist mond kertta meijä lystiksem baohann eikä olis pois tiäld, vaikk hän gerra viäl niist juttlis, ko met täsä Naula Jussi muisto viätä.

— Saa niist jaaritellakki, jos niin dahdott, Pihlause faar siihe sanos. Ja kyll vaan dosi ongi, ett mnää nek kaikk häne vainaja vastongäymises tiädän, go me naapruste lapsi oli ja ai yhdes. Pahudes niingo hyvisäkin döis. — Sillaill oikke.

Nii, ja jos sitt aljetais niingo alust, ni siink kahdeksa ikkäsen Jussill ensmäinen glumm tapadus. Meijäm bist näättäk päähän ruvet silppu tekemä Naula vajas. Hän vainaja syätt, ja mnää väänsim

byärä ja terä. Ja ko mes siin aikan huushollann oli, ni se lyst päätys siihe, ett Jussin gaks sormi vasemast kädes yhtäkki ol silputte joukos. Kamalast niitte sormetten dröndeist vert tul, niin gamalast, ett mep pääti, etten mes saas stää vahinkko salas pidetyks ja nii Juss sitt läks roinate vanhemittes tyyijö.

Mitäs täst, sitt täydytti hakki lukkar haavas sitoma ja ko nep paranemist rupesivat tekemä, ni Juss sai hyvä selksaunan gaupam bäälseks. — Mnää sai sen goht, ko asi tiädoks tul. — Mut Naula muar ol samanp päevän muistann hakki nek katkennus sormes silpputte joukost ja ko Vänni faar haudatti, ni nep pantti hänen harkkuhus, nii ett kyll ne lailes siunattu multtahan dliiva.

Semne se häne ensmäine vahingos ol ja hyvi hän ittes siit pärjäs. — Ei maar, maistetast sendän gans joukko.

No nii, ja sitt ei hänell mittä suurempa klummi tapattunnukka ennengo siink kahdengymmne iäs, ko ne riivatup Piätlän gyläm boja aim bakkasivat tappleman gränittämä mejän gyläm boikatten gans. Sillon dapa-dus yks lauanda ehto, ett Jussi oikkjan gädem biom bohi vedettim buukkollp poikk. Mutt sillo Jussill jo ol ollp piänemppi haavoj siäll ja tääll ruumisas niim bali, ettei hän semsell vahingollp pali väli pitänn.

Hän hak parsneula ja sukklankka ja meinas, ett kosk tohtrikki neulova haavak kii, ni hän neulo kans. — Ja mnää oli händ siint toimes auttamas.

Mutt tiädättäk, kyll nii vaan dosi o, ett niillt tohtreill eri neula ja langa ollt täyty, ko he haavoj neulovas, sillett em mep — pahus soikko — saann millän gonstill stää parsneula läpi Jussim biombohi-

naha. Kyll se nirkon bual hyvi läpitt men, muttkon dul silm ja lang ette, ni sitt oliki stopp. Mnää painsi stää neula ja Juss nytke stää vooro sormeinen ja vooro hamppaines, mutt em me vaa stää pahust läpi naha saann.

Sanota, ett se tuskan diätä, kon dupen gäändä, mutt sano mnää vaa se, ett tiätä seki sen, gon goitta parsneulall ja sukklangallk krymöt haava kiis semses vahvas nahas, kon dyämiehem biom bohjas o. Ja neulomat se meild olis jäänn, jos ei Juss olis viime huamanns sanno mnuu, ett haestis tuald mnuu harkustan kaikkja suurin naskal ja pikilankka tähä neulaha, ni sitthäm bahu o, jos ei tämä tyä luanama rupp.

Mitäst täst, mnää tei, niingo Juss käsk ja kii mes se haava vaan grymösi ja vähä saamare lujast sittengi. Kyll käsi se jälkken gamalast ajetus ja särk ko riivatt, muttko hän aikas kronglann ol, niim baranus händ se vihdo viime sendä.

Mutt ei ollk kulunnp pitkä aikka se jälkke, — jaaha, maistetast sendän gans joukko — ko Jussi pyydettin givitöihin donnt Turun daa. — Jussis ol näättäk vähä semmost kivimestari vikkaki ja ko se meijän gylän Diirikam boik nais siäld Turun dakka ja sai talo emändäs kans, ni häm byys Jussi auttama ittiäs kavinaveto rakenukses. Ja Juss men ja rikos kaljoj kon gooho.

Mutt yks päev, ko hän ol porannt taas kalljoho auko ja pannels siihe oikke luja ladingi ja ladoskel paraikka hirrem bätki ja laudoj se ladingis pääll, niin dämä pahus laukkeki enne aikkatas ja Juss lendä hirrembätkines ilmoihi vähä kiirust.

Mutt kyll hän sendä siäld alas kans muist tull. Häm butos ens yhde riiehe räställ ja siäld hän sitt liäratt maaha.

Selkäs hän sillo loukkas pahom bäevi ja yks sorm häne oikkjast kädestäs ol sill reisull jäännp pois föleist. Mutt ei Juss sendäm bahast peljästyynn ollt täst klum-mist, kosk hän sanos: »Terveksi taevast», kon doiset tliivak kattoma, ett mitä ruupuj hänest ol jälill. Ja ko nes sitt kysysivä, mimseld semne matk oikken dunnus, ni Juss meinas: »Oi voi sendä, kyll siin mond mutka ol, siin reisu, mutt sittengi se käve niim bia, ett em mnää kerjennp pali mittä ajattleema, ennengon dul se äkknäinem byssäys ja se satus eine.»

Sillaill oike. Ja se hänen gadonns sormes löydetti viikk se jälkke yhde gatava ladvast ja Juss ol ilonen, go hän sai viäd se siunattu multtaha sinnt Turun daa. — Ei mar, muistetast näik klasej kans.

Nii händ. Ja sitt hän dul taas kotti ja el ja oleskel tääll niingo ennengi. Tek tyät ja hummas ja tappeliki ai joukko, mutt hyvi hän sendä säily, siks ko hän sinn Lemblähä men, sinnt Tambren gulmills sahan döihi. Siäll hänen doine sääres yks kaunis päev joudus kahde hirre rakko ja men niim blitiks, ett se täydyttin gaapat Tambre lasareetis ja haudattin Dambren girkkmaaha.

Sillaill oike. Puujalk oike hänell ol ko hän siäld jäl aikka myäden gottit tul. Mutt käppjäst se poik silläkki vaa liikus ja ol ai fölis, misä miäst tarvitti. Töis niingon dappluksisakki.

Muutma vuade hän ol sitt koton, mutt sitt hänem bäähäs pist lähti Viibrihi sepä apulaiseks. Siint toimes hän sai rauda muruse silmähäs ja ko hän stää rupes itt krookkiman diähes siit, ni silm puhkes ja rupes sär-

kemä ja täydytti ottap pois pääst. Ja Juss-vei se siunattu multtaha Viibrin girkkmaaha.

Sitt kulus Jussild kymmengund vuatt ilma mittä vahingoit, nii ett hän jo meinasiki, ett taita mar oll nii, ett tämä lopp mnuu ruumistan viädä joskus krossis hauttaha. Ja hyvä ongi, sill ett hiuka riipi raapi ymbär Suame maat mnuu jäsenen jo ova joutunnukki.

Ja kyll nii vaa oliki, ett koos oikke hänen groppas sitt jo loppu saakk pysysiki, mutt ei hänen glummettes mitt sendä viäl täynn oll.

Käve näättäk sillail, ett ko Juss täst yks viis vuatt takasin dul Rauma syysmarkknoist kotti aamupual yät yksill rattails se hultteme Väärälä Eenokigans, ni hän rupes Eenokin goton kaffepunsej juamam bääm baranukseks. Ja ko hes siins sitt troppasiva ittiäs, ni heillt tul semne riit, ett he yks kaks olivat toinen doises krajvärkeist kii. Juss sai vihdo viime Eenokim baiskatuks tuva nurkkaha, mutt siäld Eenok löysikin girve ja löi se Jussi rinttaha ens edest ja sitt kerra viäl vissemäks vahvudeks takkapäingi.

No, ymmärtä se, ett siink kova sähin dul ja Eenoki ämm karas heng kurkus pyytämä, ett mnää läksisi viämä Jussi Raumallt tohtri appu saama. Eik siins sitt mikkä auttann, lähti mnuun däydys händ kyyttihin, go ämmä ens oliva häne joingin dollann. Ja mnää pääsingin gauppunkkihi sitt siins seittmän gorvis aamust.

Kyll mnää ilma vastuksi tohtrin göökkihi dlii, muttko mnää kysysi, ett saisik tohtri puhutell, niim biik vastas, ettei tohtor ollk kotonk, ko o mennk ketujahtihi, niingo hänen dapas o näi sunnunda-aamusi.

Sillo ol, näättäk, sunnundapäev.

— Oi ny helkkar sendä, mnää siihe sanosi. Kyll mnuu ny vaan darvittis saad jouttu sen dohtrin gässihin, go mnuull o hyvi heikk saeras tuall rattaill.

— Ollek tosika vaa, se piik vastas. Ihmse ova nii hättässi ai näis asjois.

— No, jos es usk, niin dulk kattoma, mimseld se mnuu saeran näyttä. Sill ongin diädäks kirve haav rinnas ja seljäs.

— Siunakko! Miksett stää koht sanonn, piik huus ja läks tohtorinnall ilmottama, misä sortis asja oliva.

Ja kyll se tohtri frou sitt äkki sai miähen gässis ja pan sen dorv kädes tohtri metäst hakema ja ko mek kapple aikkan doist tiima siins sitt oli odottann, niin dul oikken dohtor kotti ja sanos, ett jongun durha asjan dähden gaisetakki häne sunnundajahtis nyt taas tärveltti.

Muttko hän ol kattonn Jussi ja kuull, mimse haava hänell oliva, ni hän gäsk meijä oitis lähtis saeralaha ja tul itt peräs.

Siälls sitt Jussi haavap puhdistetti ja tutkitti oike nuugast ja ko se ol teht, niin dohtor tul mnuun dyyjön ja sanos: »Kyll o vaam baras, ettäs jäät tännk kaupunkki ehtopualehe saakk odottama, niis saa viäd ruumin gottis sama hyämy, sill ett kyll se miäs sillo sitt o valmis. Ei se henkkihi jää.

— Vai niin dohtor meina. — Mutt antteks ny, ett mnää olen doist miäld. Kyll se Juss tästäkki vaam barane, sillett se poik o mond tämmöst klummi klaarann ja klaara viäläkki. Sillaill oike, glaarann oike hän nek kaikk o. Mutt saa mnää jäädäkkinn dänn hiukaks aikka odottaman, gosk tohtor niin dahto.

— Jääs snää vaa. Kyll se snuu saeras kuale. Ne haava o vuatann nääks niin gamalam bali vert ja toise läpitt on geuhkoki osaks tull ulos ja tahrendunnp pahast, ko ne ämmäs siällk koton ovas sutanns siihem bipprej ja suala ja voit ja viina ja jumal tiäs mitä. — Nii ett kyll se snuu Jussis nyt tällk kertta meno teke.

Mitäst täst, mnää ajo heosen sisaren dyijön, go o naimsis siäll Raumall ja jäi odottama ehtot. Ja ko mnää sitt ehtost meni sinn lasarettihi Jussi kattoma, ni hän ol mnuu miälestän daas koko miäs ja meinas, ett ko vaan dliis ruakhalu, niin gyll hän vaam bärjämä ruppeis taas.

Tohtoriki ihmettel, ett hän vaa eleskel siin ettippäi ja tuumal ett, annast kattok, kuittak se paha tämangi satsi viäl vaston gaikki luanolaej.

— No, sitt se nähdän, gon golmas voorkaus on gulunn, päätt hän viime. Tuls sillon gattoma händ jälle.

Mutt ko nek kolm voorkautt ol kulunn, ni mnuull ol mnuu vähtin siällk koton, ni ettem mnää kerjenn yhtmitta kaupungireisuis fliitoma ja sendähde mnää sanosingi stää Adolfiinat, stää Jussi muija, ett men nys snääki voorostas Jussi kattoma ja men heosell, ettäs saa hänen gotti, jos hän, niingom bali mahdolist o, olis koippes oijendann.

No, mitäst täst. Jussi Adolfiina rupes kiiruman gautt plätej paistama, että hänell olis jottan duljaist antta Jussill, jos hän rookkais viäl niingo hengis oll. Ja sitt Adolfiina läks heosines ja pläteines.

Ja kyll hän goht pääsiki Jussi kattoma sinn lasarettihi. Mutt tohtri ei hän saannp puhutells sillk kertta, kon dohtor oll viätt mailis saeran dyijö ja odotettin gotti vast ehtost hilja.

Juss ol valla hyvis voimis. Hän jakso jo omi voimi noust istumangi sängysäs ja ko Adolfiina ott hamem blakkristas papertullon, go ol täynnp plätej ja anno se Jussill, ni Juss sanos: »Se ol oikee, ettäs toip prov-jantti hiuka lissä. Mnää ole nääks pidett tääll vähä knaftill rual.»

Nii ett kyll Juss jäl ruaklystis ol takasi saann ja yks kaks hän ol pistännp plätit triipeihis. Ja sitt hän sanos, ett händ unitta eik ollk kulunn montta minuutti, ennengo hän nukus vahvas rauhas.

Adolfiina pist ittes hissuksis asjoilles kaupunkkihin, go hän näk, ett Juss nii rauhalisest makas. Mutt ei hän gottis sendä lähtennk, ko hän dahdos tohtri kans puhutell ja kyssy, ett kosk Juss kottip pääse.

Siin ehtohämys hän sitt vast meniki jälls saeras-huonesse ja ko hän siäll hetke aikka ol odottann ja jahdannk kaikk mailma asja Jussill, nin dohtor tul huanesse. Ja ko hän sai kuull, ett se Jussi muij ol, ko siins sängy viäres istus, ni hän dervett Adolfiina oikeen gädest ja sanos: »Ei olt tiätto, vaikk tost snuu Jussistas tliis Juss viäl.»

Ja sitt hän gysys Jussild: »No, mildäst tundu olo?»

— Hyvi mnää jaksa. — Ei ol mittä hättä, ko uni maitta ja ruak maitta. Ja maitais enemängi se ruak, ko stää vaa sais. — — Sillaill oikee. Ja ko sais hiukam baremppa kalja. Tua teijän galjan o hiuka häijymakust, näättäk.

— Kalja! Ei meillk kalja ol, ekkäs snää saa juad kalja. — Mist snää kalja oles saann?

— No, ol mar stää tosa potus, kom böydäll o. Semmost punasefärist kalja. Mut häijymakust se ol.

— Jumal siunakko! — Oleks snää tuam botun dyhjendänn?

— Ole oikke. — Mnuu ol jano.

— Kas tämä vast on gaunist. — Neiti Sjöström, neiti Sjöström!

Saerahoittaja tul niingo syästäv huanesse ja tohtor huus hänell: »Pia se vattslang tänn! Tämä Jussim bahu o juann sublimaateden, go ol potus tuallp pöydäll! — Olik stää pali siin?

— Pualellas se ol, tua pott, fröökyn vastas ja läks karate hakema niit tohtri määrämi vehkeit.

Eik oll aikkaka, ni hän dul takasi sylylinen gummissi slangej fölisäs. Tohtor valikoitt niist yhden, gäsk Jussi avat suus ja yritt ruvet stää pistämä Jussin gurkkuhu.

— Mitäst herr tohtor ny meina, Juss sillon gysys ja ott tohtri ranttemehen gi.

— Meina ottas se myrkym bois snuu vatastas.

— Kyll mnää eppäle, ettei se enä luanist. Siit o jo viis kuus tiima aikka, ko mnää se liäme join gon dosa potus ol. — Ko nep plätip paniva mnuu niin gauhjust janottama.

— Pläti! Oleks snää plätej syänn. — Kuka snuull niitt anno? — Vaikk kyll mnää sen gysymätäkin diädä. — Kori ny luus ja vähä äkki sittengim, bahuakse muatt!

Nämä viimeses sanat tohtor sanos Adolfiinall ja Adolfiina katos huanest niingon gaste.

— Muist tull ottama ruumis tääld sitt huame aamust, tohtor huus häne jälkkes.

Muttko Adolfiina seoravan aamun men Jussi ruumist hakema lasareetist, niin dohtor ol siäll jo

enne händ ja Juss istus sänkkys laedall ja praakkaskel muinassi tohtrin gans. Ja kovast hyvällp pääll oliva molema, nii ett Adolfiina uskals jääd huanesse, vaikk hän ens meinas lykäät liässuhun, go hän dohtri näk.

— Jaaha, siins snää ol jäll. Hyvä huamend, tohtor pauhas, ko hän huamatt Adolfiina. No, ei snuu Jussistas olekka heng lähtenn, vaikk stää kyll on goitett lähtemä. Em mnää oike ymmäräkkä, mimsist aineist se miäs on deht, mutt kyll se poik vaan däst paranema ruppe. Ei siin mikkä aut. — Tekisik snuu miäles jotta ruakka?

— Tekis kyll vaa. Nälk mnuu o ja kova, Juss vastas.

— No, mitä snää miälukkamin dahdoisi?

— Paistijuurikast ja suolast liha. — Mut koko fatiline. Ei semsest vähäst mittä olk, kon dääll anneta. Stää o se vert, ett o juur sama, jos mnää pistä se silmähän daikk suuhun.

Ja Juss sai paistijuurikast ja suolast liha, vaikkei juur niim bali ko hän olis tahton. Ja stää päät häm baranus ja ol yht käppi ko ennengim buujaloines.

Sillaill oike. Semne sitkihengine miäs Juss ol ja sitt tlee hyttyne ja tappa häne. — Kyll semne sendä harmiks pistä. — Maistetast kans yks eine.

— Ei semssi saa harmitell, Helistö muppa siihe sanos. Kyll asja oikkjas karssas ova. Meill näytetä vaan, guip pali ihmnen gestä, ko niikses tlee ja kui vähän darvita, ko aik o lähtit tääld.

Ja siihem buhesse ei kellä oll mittä sanomist.

TASALA VILKK SOUTA KILPPA

TASALA VILKK SOUTA KILPPA.

— Vai nii, vai meina palokund kilppasoutamisem bannt toime ja te lähdeett pyytämän Dasala Vilkku palkindtuamriks. — No nii, lähtekkä vaa. Mutt en mnää teijä sijasan läksis semssem bisnessihi; sillett siins saatta piamitten gäyd nii, ett Tasala Vilkk paiska teijän golopperä ulos ovest. — Ko näättäk Tasala Vilkk ei ylipäätä tykk kilppasoutamisest eik tykk, ett semsist ruljangeist puhutanga, se jälkken, go hän itt hiuka sous kilppa Syvärauma lahdes nelikymmend aastaikka takasi. — Sillaill oikke. Eikä hän oikke mikkän gilppasoutamise ystäv se jälkke ol oll. — Ei mar olekka. Eng usk, ett olsitt ittekkän, go saatt kuulls se jutu.

Näättäk se tapadus niin vuasink, ko Gusta Bärström asus semses piänes torpangaldases siälls Syvärauma nokas. Ja kon Gustam bäev sitt tul, ni mep pääti, ett mennäst Gusta Bärströmill onni toevottama. Ja sitt me läksi: mnää ja Ankkri Abbe ja Vahlundi Vilkk ja Gusta Knobbe ja Hakkri Iiro. Ja yht ja toist trahtmentti me oti fölihin, go met tiäsi, ettei Gusta Bärströmi huushollis semsist pali mittän diätto oll. Sillaill oikke, nii ett kaffet ja sokeri ja rommi ja semmost me oti fölihin.

Tasala Vilkk kuulus jo meijä seorahan, mutt hän ol sinä vuann hankkinn ittelles uude soutpaati ja ol nii

hullandunns siihe, ettei häm bali mittä muut tehnk kon gulas päevkauttek kaikk vede läpitt sillp paatillas ja kehuskel sitt meillk, kuik kevi se ol souтта ja kui nätt ja luanikas se ol. Eik se hulluve ollukka, se hänem baattis. Mutt harmittama meit sendäm bakkas, ko hän ai jahnas, kuis se valla lendä yli aallotten, go o semne miäs aerois, kon diätä, kui oikke soudeta. Ja semne miäs ol tiättvästengi hän itt. Kuingast muuto sitt. Eik oll aikkaka, ni hän dul nii villihi, ett hän rupes puhelema, ett jos sendän gilppa ruvetais joskus sou-tama, ni ei kukkam biissais häne ja hänem baattis rinnall. Nii händ, semssi oikke se poik pauhas ja me anno hänem brohdat, vaikk mek kyll ajattli ja sanosingi hänell, ett o niit sendä muitakki mailmas ja Raumal-lakkin, go souttat taitava.

— Mennäst koittama sitt, sanos Vilkk ai sillo, muttko meill ol paremppakin dyät edesän, ni me jäti menemät semssi hullutuksihi.

Ja Vilkk tul ai ylppjämäks soutamistaedostas ja paatistas.

Ja nykkin go mes sitt sinn Gusta Bärströmin dyäm bääti menn, ni luulettak, ett Vilkk meijä fölisän dul. Ei maaren dullukkan, go sanos, ettei hän viit kävells semssi matkoj, mutt kon dlee souttate. Niin go semne olis huakjamppa ollk, ko vaa muista, kuik kamalam bitkä mutka sendä joutu tekemän, gon ganaalist meritten dlee Syvärauma nokkaha. Kaks se vertta matka stää o meritten go maitte. Mutt Vilkk ol nyk kerra saannp päähäs, ett paatill hän sinnt tlee ja paatill oikke hän duliki ja ol, pahus, Gusta Bärströmill jo enne meit. Kyll se poik ol aikanas ittes rustann lähtemän ganaalist. Ja ny hän diättvästingin gehuskel,

kui nätist hän ol pääss paikall ja kui hyvä häne ol ollk, kon ei hän oll ittiäs kävelemisell väsyttänn. Nii se poik siint tas kehuskel ittiäs ja paattias, ett Ankkri Abbe viimen guiskas mnuun golvahan: »Kyll ny jo o aik, ett me hiuka rangasen dota Vilkku.»

— Stää kyll se kaippais, mnää vastasi. Ja siihe se asi sitt sillk kertta jäi. — Nii, mnää meina, ett se jäi mnuuld, mutt ei se Ankkri Abbeld silles jäänn. Se poik ei pali kerinnp puhelemanga, vaikk hän muuto ol paras meist jaarittleema, muutko istus mykkän, joi hiljaksis todias ja fundeeraskel ott rypys. Hän gäve ulkonakki ai joukko. Ja ko sitt ol tiima vert kulunn, ni hän ol sama ko ennengin daas, praakkaskel ja hullut- tel niingo ainakki ja kukatiäs hiuka enemängin gon davalist. Ja yhtäkki hän sano mnuull:

— Se asi o nyk klaar, ko vaa saadais tua Vilkk tääld pois hiukaks aikka.

— Mikä asi nys sitt klaar o? kysysi mnää, ko oli jo valla unhottann meijä edelisem buhen.

— Mikä asi! Se Vilku rangaseminen diättvästengi.

— Mutt Vilkun däyty saad pois tääld vähäks aikka.

— Kyll hän mene hiukaks aikka pois ilman doimittamatakki. Hän mene nääks Lahde suutrills saappaitas hakema. Ne ovas siäll laitta.

— No, se sopiki sitt vast erinomasest, Abbe vastas.

Ko siins sitt ol taas hetke aik istutt, ni Vilkk nouseki ylös ja sano: »Täyty lähtit täst vähä Lahde suutrillekin, go muutongi näi liki händ olla. Mnää hae saappan siäld. Hän lähett eilä sana, ett ne ova laitetu.»

Ja nii Vilkk sitt läks. Mutt ko hän ol pääss pois meijä näkyvistän, ni Ankkri Abbe nikkas päätäs

mnuull ja Hakkri Iiroll ja mep pisti itten hissuksis ulos yks toises jälkke. Siäll Ankkri Abbe sitt sanos meill: »Kuulkkast, poja, vedetäst tua Vilikum baatt tohon giviprykill ja käännetä se alassuute.»

No, mitäst täst, pia mes sen dyä olin doimittanns, semnen gevi paatt ko se ol, se Vilikum baatt.

Ko se sitt ol teht, ni Ankkri Abbe mene Gusta Bärströmin buuvajaha ja tlee siäld takasi napakaer toises kädesäs ja toises kädes palane vanha nuotam berä.

Mek kattli Iiron gans silmäp pystös Abben doimituksi ja kyselin doisildan, ett mitä pahust se noill vehkeill meina. Muttko Abbe sitt viäl hak Gusta Bärströmi asumuksest borstost sen ganuunanguulan, gon Gusta ol löytänns siäld Syvärauma rannast — engelman se sinn ol ambunn — ja ko hän sitt pist sen guula nuatam gapple sisäll ja naijas kassi suun gi seili skuuti gapplell, ni me rupesi jo vähä ymmärtämä, mipse ne Abbe meiningi oliva. Ja ko hän sitt viäl käsk Iiron gaerat läven geskkohtaha stää Vilikum baatingöli, ni me ymmärsin däydellisest ne Abben doimitukse.

Iiro silmä oikke vilasiva hänem bääsäs, ko hän stää läppi kaeras ja ai joukko hän gehuskel Abbet ja sanos, ettei kaikki vaa olis tätä asja näi nässist sortteerann.

No nii, yks kaks mes sitt pujoti nes skuutingapplem bää läpi paatingöli, solmesi ne lailes ja nii se kanunguul sitt makas kassisas paatin gölis kii. Sitt mek kallisti jäll Vilikum baati nästist alas kiviprykild ja siins se sitt taas makas, niingo ei mittä olis sillt teht ja niingo ei kanuunanguuli olis koko maailmasakka. Ja nii äkki met tämän dyä olin dehn, ettei net toisek, ko

oliva häärännt todiklassettes kimbus, tiätänn yhtä mittän goko asjast.

Ehtost hiljemppä sitt, ko Vilkk ol saappaines palann Lahde suutrin dykkö, ni Ankkri Abbe noi niingo muin miähin sano Vilkkull ett: »Kuule, Vilkk, snuull o oike nätt paatt.»

— On gyll vaa, sanos Vilkk ja sitt met taas sain guullk, kumne se on gulkeman, go vaa miäs o aerois. Ja niingo nii mond kertta ennengi hän lopett kehumises sill, ett hän sanos: »Ja jos ett usk, niin dulkkast kilppa soutama.»

— Sais mar stääkin gerran goitta, Ankkri Abbe tuumal. Ei sembualest ett mnää mikkän dottunns soutaja ole. En ols sunkka satta sylttä pidemppä matka soutann vuaskausin. Mutt mnää ajattle, ettei semses toimes juur taitto ja tottmust tarvitakkan, go vaa o voimi.

— Kaikki niit siint toimes tarvitan, daitto ja tottmust ja voima, oikken durkasest voima, Vilkk puhel ja sitt lähdetti ranttaha.

Vilkk olis tahton, ett olis soudett Kaskiste ja Kauraste välist ulos, kiärett Kaskine ja Pöll ja tullt Aarnkari ja Kaskiste salmen gautt takasin Gusta Bärströmi asumuksen dyyjö. Mutt Ankkri Abbe sanos, ettei hän ollt tullt tänn ittiäs tyällt tappama, muttko lysti pitämä ja ett siin on gyll ko soudeta Aarnkari ymbärs tänn takasi. Ja se ol kaikkette muittengi miälest juur tarppeks. Se matk sitt määrättingi vihdo viime soudettavaks.

Vilkk heitt jaku ja liivip pois yldäs koht, ko hän ol paattihis hypänn, mutt Ankkri Abbe puhel, ett o hiukan gylmänbualne ehto, nii ett häm pitä kaikk

vaatte ylläs vaa. »Kyll niit sittengin gerkke vähendämä, jos hiki ossais ruvet vaevama», hän meinas.

Ja sitt nep poja läksivä. Gusta Knobbe merkitt paperill heijä läksiaikas oikke minuutim bääll ja ko hes sitt olivap pääss kapple matkam bäähä rannast, ni hän sanos meillt toisill: »Mennä me ny vaa sen dodin gans gulama; kyll meill aikka siihe o, ennengo hep palavat takasin daas.»

Kaikk muu meniväkki sitt koht sisäll jäll, mutt mnää ja Iiro jäi hiukan gattlema stää kilppasoutamist. Ja kyll mes siihem bäättöksen dlii, ett se Vilkk sendän goko jehu soutama oiki. Hyvi se vaa se Ankkri Abbe rinnallp pysys, vaikk sill oiki se kanuunanguul traak-sittavan. Mutt sai ai se poik vettäki. Hamppa hirvis se vetel ja taaja se pistel, ja katos luinautt ai siulles, ett eik se Abbem bahuš rupp jäämä. Mutt ei Abbe jäänn. Levolisest se vaa liikuttel aejas semmost oikke hyvä merimiähen dahti ja hyvä faartti Gusta Bärströmim baatt tekikí hänen gäsisäs. Ja miksei olis tehn. Vanh, tottunns soutaja Abbe ol ja nii ruakoton kon Gusta Bärström tais muis asjoissa ollakki, niim baatt hänell ai ol hyväš kunnos ja huano paatti ei hänell ollk koska ollukka.

— Katost Vilcku, kom bugseera kanuunanguu-latas, naureskel Iiro, ko mekki sitt vähitelle oli menos tuppaha saamam biänen glasi jäll ittellen. Mutt ai joukko mek kattli akknast, kui niitten gilppa souttajatte asja makasiva. Ol oikkjastas vähä säserämbualist menns sanoma niin gaukka nähde, ett kumbik niist voitoll ol, mutt ko he oliva Aarnkarin daank kadonn ja kymne minuutti viäl odotett, niim bist oikken Gusta Bärströmi valkoseks maalatt paatt keltasine reunoines

ensmäisent taas ittes näkyvihi. Vast neli viis minuutti jälkken dul Vilkk paateines ja ko Abbe ol pääss takasi ranttaha, niin gest jämtt kvartin diima, ennengo Vilkk astus maihi. Ja hiki hänest juaks ja hän huaott niingo hengästynnk koer. Mutt Abbe puhel vaa, ett: »Kyll nyt teke klasi todiki hyvä, kom bakkas vilu, näättäk, sill matkall.»

Vilkk ei puhunns sanaka, ei sittengän go jo ol tuppaham bääst, muttko istus vaa ja kattel yhtem baikkahan gakluuninurkkaha ja ryyppäs klasistas sillon dällö. Vast sydänyä aikank, kom buhesorin gäve nii, ettei sill enä mittä määrä oll, ni hän dul mnuun dyyjön ja sanos: »Tiädäks, Kalkke, huame mnuun däyty mennt tohtri puhuttleema. Mnää ole jollan davall heikondunnk, kon em mnää saann, vaikkann olsin guik koittanns, stää vanha faartti siihe mnuum baat-tihin. En, vaikkann vissim barastan goiti. Ja mnää tiädä sendä, ett mnää tomse Abbe voita soutamises, vaikk mnuull mingkaldanem birungeng hyvänäs annetais soudettavaks. Ajattlest ny, ett mnää, Tasala Vilkk ja vanh merimiäs, joudu hävjölls soutamises tomse herrasmiähen gans. Semnen gismittä ja teke häijy oikke sydämem bohja myäde.

— Em mnää usk, ett snuus vikka o, muttkom baatis, mnää vastasi.

— Ei, ei paatis mittä vikka ol, huakkal Vilkk ja mnuun dek oikkem baha, ko hän vihdo viime sitt läks kanunanguulines soutaman gottippäi. Ja mnää sanosingi Iirollk, ko met tramppasi jalkasi aamupuall yät kaupunkki kohde, ett kyll mejän däyty niim bian go suingi ottas sen ganunanguulam bois Vilkkum baati ald.

— No, snää ny vast pöhhö ole, Iiro vastas siihem buhesse, kyll Vilkk vaa aikka ja voimi on dranut stää kanuunanguulatas paattis all tämä suve. Friski se hänell vaan deke ja lakka hän gummingi sitt voimias ja paattias kehumast.

Ja kyll nii vaa oliki, ettei Vilkk se eräm beräst paattias eik voimias kehunn ja pali häneld men raha apteekkihi ja tohrills sinä suven.

Mutt ko syks tul ja Vilkk pyys mnuu auttama händ ottama ylös hänem baattias talvkorjuhu, ni mnuun däydys sanno, ett mnää sillo juur joudu lähtemän Gaukomäell maahaspanjaissi ja ko hän sitt Iirold men appu pyytämä, ni Iiro valitt, ett hän o venattann olkpääs, nii ettei hänest oll mittä semssin doimituksihi.

Sundellin dupussin gans hän sem baattis sitt kuivill vet ja ko hän sen ganuunanguula näk siink kölis, ni hän ol kuulem kironn nii, ett ihmse oliva luull, ett maa aukkeis häne jalkkattes ette ja niälis hänen kronsmenttines. Ja vast kolme päevä se jälkke mnää ja Iiro uskalsin dull häne nähtvihis ja em mes sillonga sääkkri oll, ett kui mejän gäveis.

Nii händ, nii ett ylipäätäs mnää annaisin deills se neuvo, ett ällkä millä muatto menkk Tasala Vilkkullp puhelema gilppasoutamisest. Ei hän dykk semsest.

HAKKRI IIRO AAVEN

HAKKRI IIRO AAVEN.

— Niin, gosk täsä aaveist puhe tul, nin gyll mnuu se sannot täyty, etten mnää usk semssi lainkka olevaska. Em mnää kummingan goska aavett nähn ol, vaikkann ole sendä hetke aikka kerjenn elämä sohlaman däsä suru ja murhe laksos. Mutt yhden gerra mnää ole luull näkevän aave Rauman girkos sydämbäeväll ja kirko menotte aikan. — Mnää ja Vilkk tiättvästengi. Sillett enemäst päite me ole ai yhdes asjoitan sortteerann niin girkos kon garjasakki. — Nii oikee ja tua Iiro julmett o ollk kolmanden, niingon gukatiäs olett kuull ja huamann. Ja nii sillongi ol, ko mes se aave luuli näkevän. Se aave ei oll näättäk mikkä muu kon dua ainanem bahudem besä, tua Iiro. — Sillaill oikee.

Se ol sinä suvenk, ko mek kaikin golme asusi vähä niingo suvilystills siällk Katavkaris. Meijä ol siäll oikee hyvä oll ja mond lystelist juttu mnuull olis sild ajald, ko vaa olis aikka jutell nek kaikk. — Nii händ.

Nii, sinä suven oikee se ol, kon dua Iiro lähte yksnäs seilaten gaupunkkihi. Mes sanosi hänellk kyll, ett pahustaks sinn ny lähdek, kosk ei snuu äiteskän goton ol; kaikk asjas snää siällk kaupungis gummingi sekasim banek, konem mekkän gerkkit tleema snuu fölisäs. — Asja lait ol näättäk semne, ett Iiro äit ol sukuloittemas Ahlasis, siällp Porin dakan ja meill ol

kova kiiru polakoukkutte ja longreevin gans. — Mutt mitä Iiro meijäm buheistan hualinn olis, ei hän go hääräs seileines, vihels vaa meijä varoituksillen ja läks vihdo viime menemä. Se ol yks maananda-päev heinkuus ja ko ol aamu, ni Iiroll ol oikke frisk itätuul, nii ett hän sträkkäs valla hyvim Betäjäkse salmehe saakk. Vaikk em met tiättvästengä nähñ, mihe hän sträkkäs, ko hän gatos meijä silmistän ensmäise luadon daa. Eng mep pitänn väliäkkä hänen gurseistas. Meill ol muutakkin doind edesän eng muistannk koko Iiro julmettu, ennengo siink kuuden gorvis ehtosten, go Ihamo Sampp tlee meill ja sano hyvi levelisest: »Niin, gyll mar tes se sitt jo kuull olett, ett Iiro huk-kunn o.»

— Kui, mitä snää jahta? — sanos Vilkk siihe.

— Kysy vaa ett, jokost tet tiädätt, ett se teijän gabraattin, se Iiro o hukkunn, vastas Sampp ja truiskautt ihmeliselt taedollt tupakksyljem boikin gamarin gakuuni ette.

Meijän dädys tiättvästengi semsis olois ruvet eppälemä, ett niis Sambu jutuis kukatiäs ongi jottam berä ja perä oikke niis ol, ko me händ siint tutkesi. Sampp ol Kaunissaarehe menos ripapuit hakema ja tullesas hän ol kuullk kanaalis ja haminas juteldavas, ett Iirom baatt ol löydett Kuuskaijaskari rannast tuulajold eik Iirot oll missä. Ja ko Sampp ol pääss Sauko nokkaha, ni hän ol nähns Saukom Betterim bukseerava yht paatti kottias päi, mutt Petter ol oll niim bitkäm matkam bääs, ettei Sampp ollp pääss puhessihim Betterin gans. — »Nii, ett kyll asi vaa semne o, ett Iiro hukkunn o. O molkattann jollan davall yli buuri ja jääñns sinn, niingo moni muu o

jäänn», lopett Sampp juttus ja näytt jälle hyvä tupakk-sylje sihtamisen daittoas.

Mitäst täst. Mnää ja Vilkk jätin gaikk mejän galastuksen gohinan siihe, saattin Gatavkari Efraimild paatt, ko Iiroll ol näättäk oll Vilikum baatt matkallas. Ei Iiro koska olp paatti omistann, ei maarka se poik koska niim bali raha olis saannt takanas pidetyks, ett häm baati olis ostann ittelles. — Sillaill oikken, Gatavkarin baatill oikke mes sitt läksim giiruman gautt Saukko kohdem bainama. Ja kyll asi nii ol, ko Sampp ol sanonn. Vilikum baatt ol Saukom brygis kii, seili ja aero ja kaikk lailles bärjäty ja Saukom Better sanos, ett hän siin neljä aigois ehtopuall ol löytänns se yhdeld karild liki Kuuskaijaskari rantta.

Ny olsivat tiättvästengi semse ihmsek, ko ova meriasjois vähemmän giik ko me, lähtennk Kuuskaijaskarihin guahama ja mäikkämä, mutt em me oll niin dyhmi. Sillett se kari, mist paatt ol löydett, ol mannermaam bualellk Kuuskaijaskari ja ko skuutti oliva oll auk paatis, ni ei se olis millän davallp pääss Kuuskaijaskarist vasttuulehe. Me haingi sitt vaan gaikk nek kari läpitten, go ova mannermaam bualell. Mutt ei Iirot vaa löytyynn mistä.

Mikäst siins sitt muuka autt, ko mep pääti vihdo viime lähtik kotti ja siinp pualyä aikan me erosi haikkjall miälellt toisistan. Mnää meni Anundlaha ja Vilkk Tasalaha. Mutt ei uni oikke maittanns sinä yän. Ja stää sama valitt Vilkkukin, go mnää hänen dyyjios meni aamuste. Vilkk ol jo käynnk kaupungisakki ja ko me hetke aikka siin oli istunn, ni hän sanos: »Kaikk ihmses siit Iiro hukkumisest nyp puheleva ja turkane sendän, go stää Iirot nyk kehuta. »Semne nuar ja

komjas miäs, nii erinomase hyvä merimiäs ja nii ilone ja hausku; ei tehne koska mittä jekku eik pahutt; oikke hyvä tek sydämellk, ko hän hulluijas jahtas.» Semssi ne nyp pauhava ja tiädäks, ko mnää menin Dorniaiste muari ja Kirsti Amalja siutt, ni Amalja kuiskas: »Tomne Vilkk olis saanns sata kertta enne hukuk, ko se raar Iiro.» Nii oikke hän sanos, se on dotinen dosi.

— Kehutt oikke händ o mnuullekki ja kuuli ai mnää semmostakki sanottavas, ett Iiros ei oll muut vikka, ko ett hän oleskel vähä huanombuables seoras.

— Vai nii sanosiva! Turkane sendä!

Tasala muari silmist juaksi vesi niingo rännist, ko hän meill aamukupin darjos ja se muar vast veisasiki Iiron giitost, nii ettei sill mittä määrä oll.

Ja ko muar oll mennk köökkihi jäll ja mes siin join gaffettan, nii ovi aukke ja Tasalas salihin dul yks nuar, kaunimbualne fliikk, parku, pyhke silmiäs ja nokkatas nestuukkihi ja väändle ittiäs juur niingo ojakonn äkkem biiki nokas ja ruppe hollama: »Kuit tek kans päästitt se Iiro yksnäs seilama!»

Sillo mnää huamasi, ett Vilkk rupes suuttuma. Hän nous ylös, löi nyrkkis pöyttähä ja sanos: »Tiädäks fliikk, ett Iiro ol siin iäs ja nii mones liämes keitet, ett häne uskals päästäs seilama ilman gaittjoit.» Mutt sitt Vilkk lepys ja kysys: »Oleks snää Iiro sukku?»

— En, go Iiro morssi.

Vilkk hämmästys nii, ett häm butos istuma ja kulus iso aik, ennengo hän sai sana sanotuks. Viime hän sendä virkos ja sanos mnuull: »Morssi! Kuule Kalkke, Iiroll o morssi eng met tiäd yhtikä mittä! Mitä pahuksi se ollekan dehn meijä selkän dakan?»

Ja sitt hän rupes stää flikka jällp puhuttleema ja kysys: »Kene flikoiast snää jäll olekka. Snää ole niin dutu näköne.»

— Se Vänni Mindu fliikk mnää ole.

— Vai nii. Vai o Vänni Mindull noin gomjas fliikk. — Nii ne lapsek kasvava. — Älä yhtä itk, ei siit naimist kumminga olis tull ja jos olis tullukki, ni sittes vast vihelijäisyttehe olsi joutunn. — Älä yhtä hual, mnää ole nii mond Iiro hullutust parsinn, ettäm barsi viäl tämängi ja nai snuun, gos ole murhes voittann. Nii ett kyll snää miähe sendä saa ekkäs valla hullumppa saakka, vaikk se itt sano. Kyll kaikk näim baremppa päi o.

Ny ol mnuu vooon hämmästytk, ko Vilkk anno hyvä sydämes viäkotell hänen dämssin doimeihi ja mnää sanosi itteksen: »No ny o sitt vast viimene villitys paheve ko ensmäine.»

Mutt se fliikk klaarasiki se mutka vähä nässist. Se katos Vilcku, nytkäytt niskatas ja sanos: »Ja te luulett, ett mnää otaisin domsen, go o niingo mikäki harakambeljätys.»

Ja sitt se läks, katos luimautt meit molemppi ja paiskas sali ovem beräsäs kii, nii ett akknat tärisivä.

— Sanosiks snää harakambeljätys, huus Vilkk häne jälkkes ja rupes kävelemä ettit takasi sali laattjall, sylk ja kiros ittekselles. Viime häm bysäs seisoma mnuu etten ja sanos: »Kuule Kalkke, me ole huanos kursis Iiron gualema jälkke. Prääkktavara me olen, gelvotond prääkktavara. — Ja nua vaimihmse! Misä nitte järk o? Taikk ong niill järjem baikkaka. Ajattlest nys sendä: Mnää olen gaptern miäs ja skuunari redar ja Tasalan dalo omistaja ja ko mnää luppa naid tua flika, nin dämä pahus vasta, ettei hän huult tämsest

miähest. Eik se ol sendä vähä kamalan gahkomaist. — Tomne Vänni Mindu fliikk!

Kyll Vilkk sitt vihdo viime lepys, ko mnää oli hänells selittännk, kumne niitte vaimihmiste luand mnuu miälestän o, ja sitt me läksim bapplaham byytämä, ett Iirost tehdäis kiitos kirkos ensmäis sunnunda. Ystävälisest provast meijä vasta ott ja kehus hängi Iirot, mutt päätt sendän gehumises sill, ett hän nauro hiuka ja sanos: »Muuto oikke aika junkkar, se Iiro.»

— No, siin herr provast sanosiki yhden dotude sana, vahvist Vilkk provastim buhe ja lisäs, ett hän o ilonen, go joku sendä puhu muutakkin go vullan gehumist Iirost.

Ja sama miäld mnää oli ymmärettävästengi ja sanosingi, ett sillaill oikke asi on, go herr provast sano. »Hyvä miäs oikke Iiro ol kaikim buali, mut aika junkkar. — Nii händ, aika junkkar oikke.»

Nii ett kovast hyvi mep provastin gans sovesi ja mes seliti hänell, ett meijä nyt täyty kaikk nämä asjak klaarat, ko Iiro äiteki o sukuloittemas siällp Porin dakan. Ja kom brovast kuul se, ni hän gäsk meijän girjoittap preivin goht sinn Ahlassihi ja ilmottak, kui hullust Iiro ol käynn. Se met teingi sitt ja ko me oli ostannk kannu rommi ja hiuka sokeri, ko me näättäk olim bäättänn, ett me lauanda ehtost pidä vähä niingom biäne maahaspanjaise Iiron gunnjaks siällk Katavkaris, ni me läksi jälp painaman Gatavkari kohde. Efracim ol toimittann dragingi meill ja mennes mes sitt laahasi stää risti rasti paatim beräs siins Sauko edes. Mutt kon em me löytänn vaa Iiro ruumist, ni me väsysi vihdo viime siihen dragin dranumissehe ja tlii ehtosten Gatavkarihi.

Seoravanp päevän meijäm bit menemän galastamaha, mutt kon duul vähä liiemäks, ni me jätin goko sem bisnessi sikses. Ja se ol vähä hullusten deht, sill ett me jäi ilman duarett kala isoks aikka, ko näättäk sitt seoravanp päevän meill ol täys storm syydvestist, nii ettei kukka uskaldann merell menn, ja stää kest kolmp päevä.

Lauanda ehtost mes sitt meni ens löylyhy ja se jälkke me todasi Iiron kunnjaks, mnää ja Vilkk ja Katavkari Efraim. Ja kyll hän sillo sitt meildäkki atästi sai ja hyvä hän saiki ja se tul stää myädem baremaks, mitä usseman glassi me liiveihim bisti. Ja ko me lopeti siins sydän yä jälkke joku aik, ni ei koko mailmas ollk koska olls semmost miäst ko Iiro.

Ihmelist kyll uni pett meit kaikki, Katavkari muariakki, vaikkei hän sunkka olls saann rommi muutko jongun dipan gaffe joukoss sydäme vahvistukseks. Mutt nii vaa gäve, ett uni pett meijä, nii ett mes sain bittäk kiirutt kerjetäksen girkkoho. Me jätim baattin Ottaha ja saim bistell vähä taaja askli, ko mek kuuli, ett sois ensmäist jo, ennengo me ranttaha olim bääss.

Ja nii ai käveki, ett hiuka liia hilja mek kirkkohon gerkesi. Saarnvirtt aljetti juur veissama. Mutt hyväm baika mes sendä saim bengis.

Me istusi sitt siin, mnää keskell ja Vilkk ja Efraim kummallakkim bualell mnuu ja veisasin gaik oike harttast Efraimi virskirjast. No, ja ko mes siin veissa sitt, niin dlee pisin girko isso käyvä yks miäs ja yks vanhemb vaimihmne. Se vaimihmne sai paika meijä rinnallan vaimihmsten bualell ja ko se siunattuas ittes nost pääs ylös, ni mnää näi, ett se ol Iiro äit. Se miäs

joudus menemän gauemaks saarnastooli päi ja ko se siin men selk päi mnuu, ni mnää ajattli itteksen, ett o se sendä ihmelist, kuis se veri pysy suvus, kon duakin gävele ja o ruumiriitingiltäs juur niingo Iiro, vaikk hän vissi o joku kaukkane sukulaine siäld Ahlasist. Muttko se miäs sitt pysäs penkkis ette ja rupes avamam benki ovi, ni mnää peljästyysi nii, ett virskiri putos mnuun gädestän ja mnuu sydämen hakkas niingo mookar rinnasan.

— Pahusik snuu riiva, kuiskas Vilkk mnuun gorvahan, — häirittek kirkomeno!

— No, mutt eks snää huamann mittä? mnää vastasi. Katost tonnk kolmanttem benkkihi ettippäi. Nääng mnää aaveit? — — Vai ong se Iiro?

Vilkk vauhkottleema sinnp penkkihi ja ko se miäs, ko mnää meinasi, rookkas kääntäp pääs siullppäi, ni Vilkun daulvärkk meniki vähäm bleikiks ja hän guiskuttel mnuull: »Jos en mnää tiädäis, ett Iiro makka merem bohjas ja ett me olem dullt tännk kuuleman, gon giitost hänest tehdä, ni mnää ottaisi valallen, ett tua o Iiro.»

Mep pyysi Efraimingin gattoma stää miäst ja ko Efraim näk sen gasvo, ni hän sanos: »Mennäm bois, poja, met taisi elä liia syndisest eilä ehtost, nii ett meill näytetä nyk kamali.» Ja sitt Efraim paino pääs pengi syrjä vasta, luk Herra siunaukse ja olis lykänn liässuhu, jos em mnää olis sanonn, ett ei keske saarnvirtt sendä mennä. Semne näyttä kamalald. No ymmärtä se, ett met tämsis olois oli seonnk koko virreveisus. Mnää käänsingī itten taappäi ja pyysi sild miäheld, ko siäll istus, tiätto, ett misä värsys seorkund ny o. Se ol Priia herr, ko siällt takan istus, hän graappas äkki virskirjam benkkis hyllyld, pladaskel stää yhde eine,

oijens se mnuull ja näytt sormellas, ett tosa paikka olla. Ja me veisasi hurauti sitt:

Vesitaudit, ruumiin tuskat,
 Rinnan ahdistus, pään packo
 Pahat puskat, häijyt yskät,
 Poskien rypyt ja jaco,
 Kännen väristys, corvain cohistus,
 Hengen myös häijy haju,
 Silmäin puna, paha pullistus,
 Näin ylön juomisest hajo.

Mutt meijä miälestän niit sanoj siin virres ol vähä liiaks siihe nuattihi, go me enne oli veisann ja ko seorkund viäläkki veisas ai ettippäi ja sitt käve nii, ett seorkund lopett värsy ja meill ol veisattava jälill, nii ett mek kolme yksnäs vedi siinp pari pitkä nuatti, ennengo mes stoppasi ja ymmärsi, ett se Priian Gruna, ko ol ai pahailkine, ol kekann meijä veissama jotta virtt juapmuksest ja haureudest.

Kaikk ihmstes siin meijä ymbrillän katosiva meit niingom böllöse. Yks ja toine vet suutas nauruhungi ja se aave nauro oikken guuluvast ja nikkaskel meill niingo olis tahtonns sanno: »Kas niim boja, ain det teett itten huamatuks. — Se o oikkem, boja.» Siint tunnus tiädättäk vähä kamalald, ko semne ruumis siällk kirkos nauro meit eik nyt tarvittukka mittä sopimuksi, mutko me nousi niingo yks miäs ja läksi ulos kirkost, juur kom brovast tul sakaristo ovest ja men saarnastoolihi.

Ko met tlii ulos kirkost, ni unilukkar satus olema siällk kirkkpihall ja sanos: »Kuingast tek kehtatt tullp pois kirkost, juur ko saarn älka.»

— Kys stää, sanos Vilkk, mutt pois mejän däydys tullk, ko ol juur niingo Iiro olis istunns siäll yhdes penkis.

— No, mikäst ihme se o. Ol oikee Iiro siäll.

— Mitä snää sanokka!

— Ol kaiketakki hän siäll. — — Ettäk tes sitt ollekkän guull, ett valulaevan gapteren Porihi mennesäs oli bärjänn häne?

— Älä nyk koohoijas!

— Sillaill oikee, ja kon ei Iirollp paatti ollk, kon duul ol se viänn eik kapteen viittinnk käänttät takasi Raumall, ni Iiro viättim Borihi ja siäld hän ol painann Ahlassihi ja tul eilä ehtost kotti äitis kans.

— Turkane sendä! — Ja me olen doimittann, ett hänest tehdän giitos tänäpä. — Eik stää saadais takasi otettu.

— Tjaa — ai, ai sendä. Se om baha jutt. Em met tees semmost juur miälelläs. — Pahukse baha jutt! Hän o sitt kirkongirjoihi merkitt kualluks ja tuski met taida men niit ändröitlemä. — Teillt tlee kukatiäs kova edesvastaus siit.

— Tulkko sitt ja olkkon guallun girjois ja kartois, tiuskas Vilkk. — En nim bali ko sormem bäätan mnää mein enä liikuttas se aabrotin dähde.

Ja sitt me menin Dasalaha ja istusi siäll ja join gaffet, ko me itt keiti. Muar ol kirkos, näättäk. Ja kon gello rupesivas soima, nii me läksi Ottaha.

Siäll ol Iiro täydes touhus ja vet parast aika seilej ylös.

— Kui helkkris snää ny jäll ole oikee hantteerann, huus Vilkk hänellk koht, ko häm bääs nii liki, ett hänem buhes kuulus.

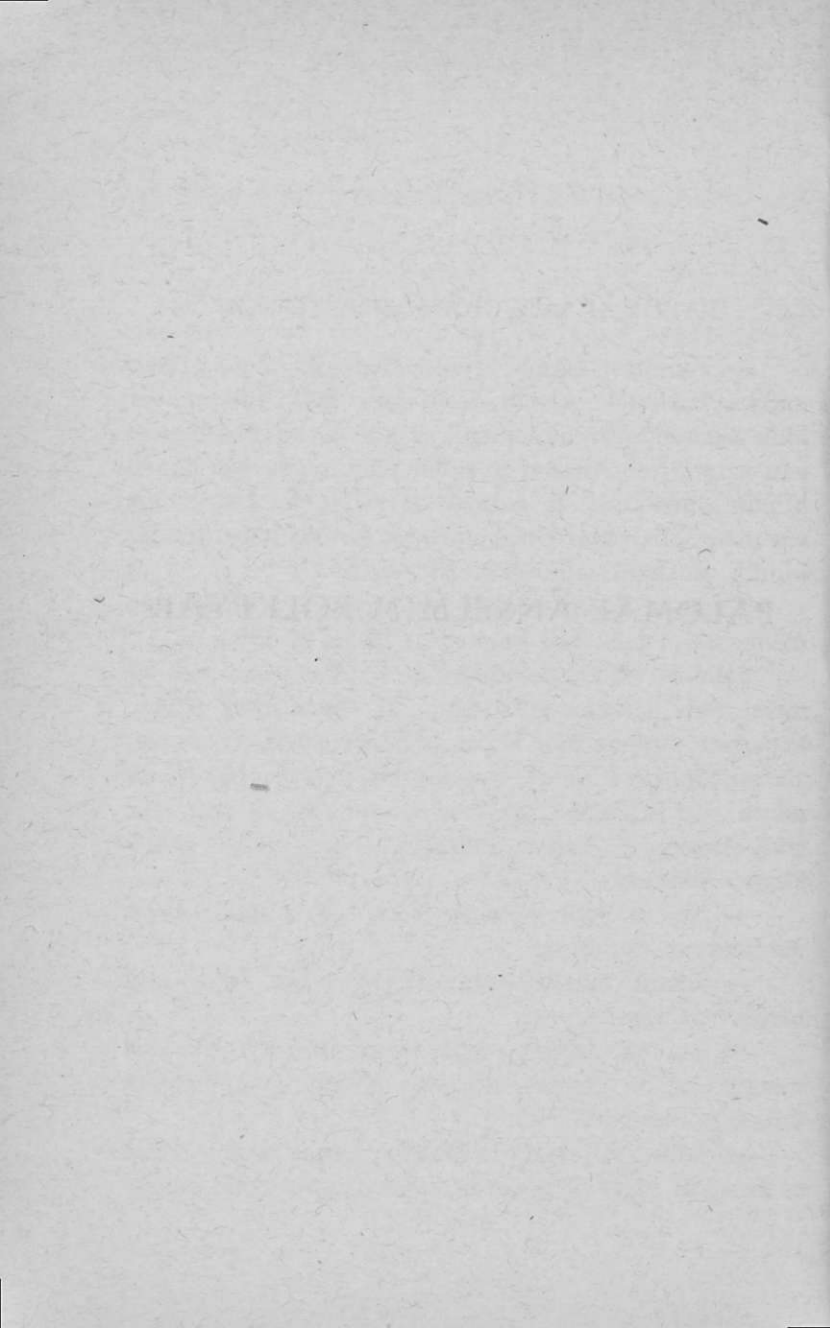
— Jaa, ett kui mnää ole hantteerann. Sillaill, ettän seilasi Sauko matalall ja kom baatt ott nii lujast pohjahan gii, etten mnää saanns stää muuto vallalles, ni mnää menim baati viäre ja lykkäsi se ulos. Mutt kombastusingi samas. Paatt men menoijas ja mnää jäin grundills seisoma. Ja siit Leimun gapteen bärjäs mnuu ja vei mnuum Borihi ja siäld mnää meni Ahlassihi ja tlii eilä ehtost kotti ja täsä mnää ny ole. Siin mnuu meriselityksen on, goskas semmost tahdo.

Semse ferklaaringi oikke Iiro anno, mutt ei se oikken dotuden gans yhtpitäv olls, sillett mond aikka jälkkembäi hän dunnust, ett pahuttas hän siihen give nokkaham bistittes ja nauro stää, ett hän sillaill sai frii kyytim Borihi saakk, ko hän gummingi muutongi olis Ahlassi lähtenn.

Semne se Iiro o, ja händ sitt kehutti niin gamalast, ko hän hukkunnu luultti. Mutt kyll hän o saann meild se sijan gunnjas kuull.

Ja kon däst asjast puhe tlee, ni Vilkk sano ai: »Jaa-a, sano mnää se vaa, ett jos mnää elän, go Iiro haudata, ni harku mnää ava, ennengo se Nummell viädä, ja kato ett ovak siint todestakki Iiro maalise jäänökse.»

PALOMÄE ANSELMIM BOLKPYÄR

PALOMÄE ANSELMIM BOLKPYÄR.

— Mimmost elämä te oikken däällp pidä? Snää makka laiskottle niingo vanh koll täsä kuistimbengillk kesken giiruma elongorju aja ja tuallk kaevoll istu naapurtalo Anselm ja valele päätäs. Ja pää hänell o niin dursistunn ja taulvärkk nii mone färine, ett em mnää olis pahust tundenn, jos en olis häne äändäs kuullk, ko hän siällk kirole ittekkes.

Tommila Evert semssi kysel, ko hän girkongylä mennesäs ol poikenns Salmelaha hiuka huilama.

Salmela isänd, neljänkymmene ikkäne vanh nuar miäs, nous istuman guistimbengill, sanos hyvä päevä, koperoitt piippus esill liivim blakkrist, sylk ja vastas: älä mittäm buh, Evert, kyll me kovat taksu olen dehn näinp päevin, mnää ja Anselm. — Vai nii, vai näis snää Anselmi. Annast tulitikuj — nii, eiköst se olk klooku näköne?

— No, on gyll, o händ, kom bää o jämt niingo mädändynn juurikas.

— Sillaill oikee. Händäst, piteliks snää stää hänem bäätä?

— En. Kuingast mnää semmost miäst liki olsi mennk, ko on däydes kiukusas, niingo mnää hänem buhestras ymmärsi.

— Niin gyll ongi. Kiukkune oikee hän o. Eik ol ihmekä. Mutt ol se sendä vahing, ettes pidell hänem

bäätä. Se on diädäks niin däynn mollej ja klupuj, ett ko stää pitele, ni o juur jämt niingom berunsäkk olis sormette all.

— No, mutt misä, jumal siunakko, häm bääs semssen gunttoho o saann?

— Jaa ett misä. — Kuule, jos snää täst lähi nää miähen, go o hyvin dotise näköne ja pää knyytis ja jos snää sitt piteles sem bäät ja siin o moll molliv viäres, ni älä semssi luul, ett hän o ollt tapplukses, sill ett tapp-lukses lyädä vaan gert taikk korkkendas pari ja nii ett piissa. Mutt ko jongum bää o semses reedas ko mnää juur seliti snuull, ni snää saat tehd vaikk valas sem bääll, ett semsem bää omistaja o ostann ittelles polkpyärä ja opettle ittiäs ajama sill.

— Vai nii, vai polkpyärä seljäs se Anselm pääs niin gamalan gunttoho o saann.

— Sillaill oikke. Taikk ei polkpyärä seljäs, mutt-kom bolcpyärä seljäst maahan dullesas.

— No nii, ymmärettävästengi nii. Vai o Anselmiki hankkinn ittelles semse saastase rustingi.

— Kuingast muuto siit. Ai hänell ollt täyty mitä toisillakki. Sai oikke häm bäähäs semse meiningi, ett hän osta ittelles polkpyärä sills seurauksell, ett semne hän ny on, gos tiädä, ja mnää ole nii väsynn ett tundu juur niingo olisi oikke aika tavalls selkkän saann. — Ja jos em mnää olis händ varottann ja sanonn, ett pys snää vaam boik erinäsem semsem biruheosem barist. Kyll maares se ymmärä, mnää sanosi, ett vaaralist peli semne on, go istutan gahden byäräm bäällk, kon gullkevap peräsi. Jos olisiva rinnasi edes ja olis joku kolmas pyär, vaikk kuip piän siin vehkes edes taikk takan niitten gahden geskvälis, ni em mnää sanois

mittä. Mutt ei niis ols semmost, ei mittä muut ko nek kaks pyärä perätyste. Ja niitem bääls sitt istuta ja mennä, nii ett tukk löyhy. Semne ei olk kristelist meno. Semne o luanolaj vasta ja jumala härnämist, semne, mnää sanosi.

— Ja siinä sanosikkin gerran dotude sana. Vaaran gans leikittlemist oikke se o ja jumalan giussamist. Mnää olen sanonns se heill mond kertta.

— Nii händ, mutt ongost kukka ottanns snuu neuvoistas vaari. Ei kukka. Niit hulluj o vaa yht pali ko ennengi ja enemängi. No tiätä se, sill ett asi o niingon Duamisto faarvaina ai sanos, ettei hulluj kylvät tarvitt, niit kasva ittestäs. Ja Anselm ei ols sem bareve ko muukka.— Polkpyärä oikke hän ost ja sai pahapolv mnuungi sitt viäl taksvärkkihin, go hän sill ajama opettel.

— Vai tarvitti snuuakki siint toimes?

— No tarvitti. Mnää siin enimän dyän dehd saingi. Nääks, mnuum bit pitämä stää pyäräm bahust pystös ko Anselm se seljäs istus ja tramppas stää. Hän sano ett sillaillk kaikk tekevä alus.

— Ol mar seki yht lai vähti.

— No, se snää saa usko. Hiki mnuull ol tukasan, go mnää Alhombään gedolls, siäll iso maandiän gyljes, karasi sem byärä rinnall ja pidi stää pystös. Pari kertta mnää siin jo suutusingi ja jäti Anselmi jumala armoill. Ja sillo hän goht ol päistikka kedos ja sai ensmäise mollip päähäs.

— Vai sillaill. Ja kuingast sitt käve?

— Sitt käve nii, ett ko mek kaks päevä kolm neli tiima päeväs olin dämmöst vähti pitänn, ni hän rupes oppema jo se verra, ettei häne valla mnuu nojillan

stää rukkias trambat tarvinn. Hän dul vähitelle jo nii mestriks, ett mnää vaan doisin gäsi sai häne hoidetuks. Ja mitä taitvamaks hän dul, stää uskomi hän dramppas ja stää enemä mnää sain garat sem bahukssem byärä hännäs.

— Koera virk, kuulemas.

— Juur niingos sano. Koera virk oikke. Mutta viime mnää suutusingi ja sanosi hänell, ett ny em mnää viit enä, ko snää saat tull omi avuin doime. Ja sillongost se pyär stää poikka paiskel. Välist se heitt hänen gyljelles, välist seljälles, mutt enimitte se häne viskas päistikkan gettoho. Olis siin joku toine jo suuttunk koko värkkihi. Mutt siin Anselmis o intti, oikken gova sisu sill o. Häm bur hammastas, tahkos päätäs ja kas näin daas pyärä selkkän dramppama. Ja opes ko opeski hän vaa niim bali, ett hän jo yksnäs pysys pystös pyärines. Mutt kamalast vinkkroite ja vänkkroite hän gulk, niingo mikäkin drankk. Ja se mnää siin meni ja pani merkill, ett jos jossa vaa ol joku kiv taikk kokkar, ko Anselm koitt väistä, ni juur sen given daikk kokkra yli se pyär häne vei ja sitt he oliva molemmat taas laapallas. — Kyll ne vaa niim bahuksen gurelissi kapineit ovas semse polkpyärä. Ei lainkka niitten gans sinn mennäk, ko miäs meina, muttko sinn mihim byär meina ja pyär o aim bäivastast miäld ko se, ko ajajaks ittiäs nimittä. — Kummingi sillon go niil opetella ajama. Tämsssem bäätoksehe mnää tliin, go mnää siink kedo reunas istusi yhdem buun dakan ja kattli stää Anselmi ja pyärä kiistlemist. Kedoll em mnää lainkka uskaldann menns, sillett sillo se pyäräm baha olis koht oll mnuu niskasan. Mnää pistim biippuhungi siin ajan guluks. Mutt em mnää kaua saann oll

rauhass. Anselm pyys, että mnää noukeisi niit pahimppi kivej pois siit kedold ja mnää hull rupesin doimeihi.

— No, omb se sili keto, ei siins sunkkam bali tyät ollk kivette noukkimises.

— Nii snää sano ja nii luuli mnääki. Mutt menest kattoma stää kiviläjä, ko mnää ole sild kedold koonn ja tuls sitt sanoma, ettei siin olp plokkamist, ko siins siljä teke. Mnää tein dyät niingo urakall ja mnää takka, ett siäll viäläkki sais kokkon givej jongu hevosen-guarma. Nii händ, siin mnää noukesin givej ja sinä aikan Anselm huilas ja läähött niingo ajost pääss koer. Ja ko mnää väsysin doimesan, ni hän rupes tramppama jälls stää rukkias. Mutt ei hän juur pali paremaks enä sinä päevänt tull. Ko hän sitt niitten kivetten dähde palanajan dakka vaan gaaduskel, ni hän sanos suutuksisas: panes yks kivi tua sillan gäsi-puittem bääll, ni saada nähd, löytäk tämä pyär se siäldäkki. Mnää tein dyät käsketty, pani nyrkingokko-sen give sillan gäsi-puittem bääll ja Anselm läks vinkk-roittema sillald poispäi. Mutt ei ollk kulunn monttaka minuutti, ennengo hänem byäräs ol sillallp päi menos. Ja vaikkei se juur kiivenn sinnk kaittem bääll, ni men se sendä stää vasta semmost hyämy, ett Anselm lens yli sillambuitte niitten givette joukkon, go siäll ojan bohjas ova ja sai uuden, gomja molli ottahas. — Semssi pahapolve rustingej nep polkupyära ova.

— Kyll ai ovakkin, guulem. No, sitt olikin gaike-takki Anselm saannt tarpekses pyärästäs.

— Ei hän sitt Anselm oliska, jös hän sillo edes olis ymmärtänn ottap pikase ero siit peevele vehkest. — Ei maari, enemä mollej hänem bit saamam bäähäs, ennengo hän siit hulludestas pääs.

— Nääks stää julmettu, vai viäl sittengi vaa yritt.

— Yritt oikee. Asi ol nääks semne, ett hän ol luvannp pannt täsä toimem biäne lysti mnuull niingo mnuu vaevam balkaks ja että ehtost, ko mes siäld kedold sitt tlii, ni me istusi ja teim bunsi ja pariki. Ja ko mes siins sitt istu ja ryyppäm bunsejan ja juttle siit polkpyäräll ajamisest, ni Anselm sano yhtäkki, ett koko konst siint toimes o se, ett o rohki ja anda menn aika haittaralla vaa, niin gyll kuris sild pyäräld unhotuva. Ja yks kaks hän ol ulkont, talutt pyäräs maandiäll, hyppäs se selkkä ja läks menemä. Ja tiädäks, sild oikee näyttiki, ett rohkeutt vaa siin ajos tarvita eik mittä muut. Ei Anselm enä yht hiukka vinkkroinn, muttko men niingo gulo kaupunkki kohde. Mnää läksin garama hänen beräsäs, mutt em mnää tiättävästengä händ sauttank, ko hän men niingo riivatt. Mutt ko mnää pääsi sem bitkä oikelmustan dyä eng nähn händ missä, ni mnuu lykkäs miälen, ett annast katto, eik se poik makk niitte Uudendalon gruunvalkivette joukos, kon dalvell laahatti siihe Randlan dorpan diähaaraha. Mnää jatko sitt vaan garamistan ja ko mnää rupesi lähenemä Randlan diähaara, ni mnää näi jo kaukka, ett siäll oikee Anselm oli. Siäll oliva Anselm ja pyär niin doinen doissehes sekkandunuin ett mnuullt tuliki oikken gamal vaev saad heijän girvotetuks erilles. Ja virkos ai se Anselmiki sitt viime siin. Mutta rukki em mnää enä saannp pyörimä; en einettäkkä. Eik oll ihmekän, go molemap pyärä oliva jämt kon gahdeksamerki ja kaikk muup paika nii väändynny, ettei koko pyäräst enä oll riitinkkiäkkä jälill.

Mnää otingi se sitt selkkähän ja taluti Anselmin gotti. Mutt ni ihmeline miäs se Anselm o, ett ei sild

sillonga viäl se ajamise sisu vallam bois oll. Tänapä aamust hän gäske, tiädäks, sepän gattoma stää pyärä sillp pääll, ett se viäl pannais kunttoho. Muttko sepp ol stää aikas käändänn ja väändänn ja syynänn ja naputell, ni hän sanos, ett ei semsell haaskall enä mittän dehd. Jokune niist teräksist pyöräsäärist siin viäl o ehi, hän sanos, mutt ei niistäkkä mittän galu tul. Sukkvarttaiks ne ova liiam baksu ja häkiläm biikeiks liia ohkassi. Sillaill oikke sepp sanos.

— Kas se. No, joko Anselmi sisu sitt läks?

— Mikäst siin autt? Ja o mar jumala onn, ett hän om bääss siit vehkest. Mutt mnää olen däsä maatesan ajatell, ett jos Anselm olis ymmärtänns siink kivrourkjon gohdalls sannos silp pyäräll, ett toho mnää snuu aja nii säpäleiks, ettes ikänäs enäm byärimä yrit, ni hän olis vissi onnellisest sem baika siutt pääss. — Nii riivatun gurelissi kapineit nep polkpyärä ovad.

— Semne oikke mnuu järken o. Puhuva ett vaimihmse ovak kureijas täynn, mutt siinp puhes ei olp pali mittäm berä. Mnää en ainakkam banis puumerkkiän semse atästi all, sill ett se hiukk mitä mnää ole oll heijän gansas tekemisis, niin baremi lakkjoj ja luanikkait luandkappli mnää ole heijä huomann olevas. Mutt jos kurelisist rustingeist puhuta, ni mnuu miälestäm bolkpjäräs sillon dleeva ensmäisell vaalsijall. Se o mnuu ajatuksen ja mnää todista se asja omalk kokemuksellan.

— Nii, em mnää tahd kiälttä, ett snull o oikkeus pyärätte suhte, mutt älä snää seot vaimihmssi tähä juttuhu. Niist es snää tiäd pali mittän, gos ole naimatongi. Nääks asi o semne, ett polkpyärist saada sendän gurip pois, kosk ne niillt tosa ajavaf flüitova niingo muin

miähin, mutt kui mahta oll vaimihmse lait. — — No nii, em mnää sans se enemppä. — — Ei maar, täyty lähtit täst taas. Hyväst ny.

— Jumala halttu!

Evert läks menemän girkongylä kohde ja Salmela isänd oijens taas ittes makkaman guistimbengill. Mutt kaevoll Anselm joukkom bist bääs vesiruuhesse, joukko raott sormettes avullt tursastunnuj silmluamias ja ol miälisäs, ko hän niingi sai hetke ihmetell luamkunna ihanutt.

SISÄLLYS.

	Siv.
REHOBOTH	5
TURKIN GONSUL	57
TASALA WILKK SUMUS	79
HAAVISTO HAKE TAKAVARIKOIDUJ HEOSSIAS	95
TASALA WILKK LAEVAMITTAUSMATKALL	117
SATULMAAKAR KRAAMBERI HAUTTAUSKRANS	133
TOKILA MASIINDAPPUR	153
ME LÄHDE VÄKKRÄHÄ JOULU VIÄTTÄMÄ	167
NAULA-JUSS	181
TASALA WILKK SOUTA KILPPA	195
HAKKRI IIRO AAVEN	205
PALOMÄE ANSELMIM BOLKPYÄR	219

NORTAMO

”**T**uskinpa koskaan on suomen kielellä kirjoitettu mitään niin säkenöivän sukkelaan kuin tohtori Nortamon jaaritukset“, on arvostelu lausunut. Nortamon tuotanto on niitä suomalaisen kirjallisuuden osia, joiden yhteydessä epäröimättä voi käyttää tuota meillä ehkä liian keveästi käytettyä *m e s t a r i*-sanaa.

Sen kansantyyppit ja elämäkuvaukset ovat samalla kertaa suvereenista runoutta ja verratonta kulttuurihistoriaa. Nortamon huumori on sitä harvinaista ja kallisarvoista lajia, joka kukkii vain ehjien, suurilahjaisten persoonallisuuksien hengessä.

Nortamo on aikaisemmin julkaissut *Kootut jaaritukset*, joka sisältää teokset »Raumlaissi jaarituksi» ja »Rojohoppe viimeine reis»; se on 475-sivuinen kirja ja maksaa kangaskansiin sidottuna 60: —, puolinahkakantisena 90: —.

Hänen kirjakielinen romaaninsa »Helmikoristeinen kirjanmerkki», joka sisältää 431 sivua ja maksaa 40: —, kangaskantisena 50: — ja puolinahkakantisena 90: —, on parhaita kaunokirjallisia teoksia, mitä pitkään aikaan on kirjoitettu.

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ

Hinta 30 mk.

Suom. kannoh. 1.

KANSALLISKIRJASTO-KANSALLISKOKOELMA

120 100 6206

KIRJASTO
HELSINKI
KOKOELMA
120 100 6206

